

PASCAL **BRUCKNER**

SERIE DE AUTOR

Casa Îngerilor

O INCURSIUNE TERIFIANTĂ ÎN INIMA
ÎNTUNECATĂ A PARISULUI

TREI

FICTION
CONNECTION

Pascal Bruckner

Casa Îngerilor

Traducere din franceză și note de
DORU MAREȘ

TREI
2013

Editori: Silviu Dragomir, Vasile Dem. Zamfirescu

Director editorial: Magdalena Mărculescu

Coperta colecției: Faber Studio

Foto coperta: © Fredrik von Erichsen/dpa/Corbis

Director producție: Cristian Claudiu Coban

Redactare: Gabriela Riegler, Domnica Drumea

Dtp: Eugenia Ursu

Corectură: Rodica Petcu, Roxana Samoilescu

Titlul original: La Maison des Anges

Autor: Pascal Bruckner

Copyright © Éditions Grasset & Fasquelle, 2013

Copyright © Editura Trei, 2013 pentru prezenta ediție

C. P. 27-0490, București

Tel. /Fax: +4 021 300 60 90

e-mail: comenzi@edituratrei.ro

www.edituratrei.ro

ISBN ePUB: 978-973-707-726-4

ISBN PDF: 978-973-707-754-7

ISBN Print: 978-973-707-728-8

Această carte în format digital (e-book) este protejată prin copyright și este destinată exclusiv utilizării ei în scop privat pe dispozitivul de citire pe care a fost descărcată. Orice altă utilizare, incluzând împrumutul sau schimbul, reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea, închirierea, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informației, altele

decât cele pe care a fost descărcată, revânzarea sau comercializarea sub orice formă, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsește penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Lectura digitală protejează mediul

Versiune digitală realizată de elefant.ro

Pentru Rihanna, preferata mea Tutsie

„Abia noaptea-i minunat să crezi în lumină.“

EDMOND ROSTAND

Antonin conducea de dimineață printr-un peisaj idilic: lacuri ca de smarald între două piscuri, cascade înspumate, blana neagră a brazilor, sate ghemuite în jurul bisericilor cu turlele ca niște bulbi, câmpii smălțuite de flori. Venind dinspre Innsbruck, făcuse numeroase ocoluri, rătăcindu-se de mai multe ori. La lăsarea serii, sătul de peisajul pitoresc, hotărâse să ajungă cât mai repede cu putință la prietenii lui din Klagenfurt. Avea de urmat acolo un stagiu de studiere a limbii, în cadrul programului Erasmus. Însă aproape de trecătoarea Fiderepass, mașina de închiriat s-a stricat într-o curbă. Motorul a tușit, a dat semne că ar porni din nou, după care s-a oprit de tot. De sub capotă a ieșit o dâră de fum. Era nouă și jumătate seara, la începutul lui iulie, în sudul Austriei.

Accelerația nu mai răspundea la comenzi. Acul arăta că rezervorul era plin cu benzină până la jumătate. Cu slabele lui cunoștințe tehnice, Antonin a ridicat capota, încercând să verifice carburatorul și curelele de transmisie. De altfel, nici măcar un cauciuc nu ar fi fost în stare să schimbe. Se lăsa noaptea, era la o mie cinci sute de metri altitudine și un vânt tăios îi pătrundea până în oase, înghețându-l. Prin locurile în care ajunsese nu ar fi avut niciun rost să se gândească să facă autostopul și încă la o asemenea oră. Locuitorii regiunii erau vestiți pentru lipsa lor de încredere. În lumina farurilor, la numai câțiva metri, a zărit o cărare afundându-se în pădure. Pentru a evita vreun accident, s-a apucat să împingă mașina cu mâna stângă, lăsând deschisă portiera dinspre șofer și mișcând volanul cu cealaltă mână. Automobilul s-a dovedit a fi ușor de manevrat, așa că l-a împins până între

copaci, la adăpost. Și-a tras pe el un pulover, a încuiat ușile și a plecat să caute ajutoare. Culmea ghinionului, în pofida celor șapte ani de studiu, vorbea germana foarte prost. Mergând înainte pe drum, a zărit o construcție din lemn, cocoțată pieziș pe vârful unei înălțimi. Pe pancartă putea citi *Gasthaus Frau Ruffe*, așadar un han ori o pensiune de familie. Lumina de afară era stinsă și un anunț fusese bătut în cuie pe ușă: *Geschlossen*. Închis. A bătut totuși, la noroc.

Încetișor.

Apoi tot mai tare.

De acum bătea cât putea ba în ușă, ba în obloane, sigur că nu-l auzea nimeni, rănindu-și palmele izbite de scânduri. A însoțit asaltul cu o droaie de înjurături, urlând *Scheisse* (căcat), amenințând că va da foc clădirii, aruncând pietre și bucăți de pământ înspre camerele de la etaj. Bătând din picioare.

Într-un târziu, a zărit-o.

O siluetă întunecată, în spatele ferestrei de la mansardă, a dat puțin într-o parte perdeaua. O femeie micuță, cu o bonetă așezată pe vârful capului.

Care îl privea țintă.

Impasibilă.

Antonin s-a cutremurat.

Femeii nu părea să-i fie frică, deși casa îi era luată cu asalt de un străin în plină noapte. Nu cumva o fi sunat la poliție? Tot muntele părea că se concentrase în privirile schimbate între intrus și ființa din casă. I s-a făcut rușine de criza de isterie de care dăduse dovadă și, contrar voinței sale, a ridicat mâna dreaptă în semn de salut. Palma îi oscila stângace de la stânga la dreapta.

— *Alla! Allo! Ich bin da!* (hei, hei, aici sunt).

Arătarea nici măcar n-a clipit.

Și minutele se scurgeau unele după altele.

Cu toate că își forța cât putea ochii în întuneric, adevărul era că ființa aceea dispăruse. Cum așa? A repetat:

— Hei! Hei! E cineva acasă?

O absurditate să folosească franceza în țara asta. Casa era nelocuită, avusese doar o halucinație. Vântul s-a întetit, scuturând ramurile joase ale brazilor, gardieni austeri ai înălțimilor. Se enervase de unul singur, era timpul să se întoarcă. O să petreacă noaptea în Audi, în speranța că, în cel mai bun caz, avea să găsească a doua zi dimineața o soluție pentru depanare. Dintr-odată, femeia și-a făcut iarăși apariția la fereastra întredeschisă din față. Nu o auzise coborând, nici deschizând geamul. Ai fi zis că zburase de la etaj la parter. I s-a adresat cu o voce tremurătoare:

— *Entschuldigung* (iertăți-mă).

Nu s-a mișcat, nici nu a scos vreo vorbă. Ar fi vrut să-i explice în păsărească în ce situație se găsește.

— *Auto kaput, ich franzose*, totul închis, *sehr kalt, haben sie Telephon, ich möchte ein Garaje anrufen* (mașina stricată, eu francez, totul închis, foarte frig, aveți telefon, vreau să sun la un service).

Din cât putea distinge în întuneric, părea o femeie nu tocmai tânără. Dintr-odată, din pragul casei s-a ridicat spre el un sunet ascuțit, ca hârșăitul unui fierăstrău. Necunoscuta i s-a adresat cu un accent puternic, rostogolind „r“-urile.

— *Wirr sind geschlossen... es tut mirr leid* (îmi pare rău, am închis).

Antonin avea senzația că acele consoanele dentale îi băteau darabana în creier, ca bețele unei tobe. Vorbele femeii păreau că nu acceptă niciun răspuns, un soi de somație de a o lua imediat din loc.

— *OK, einverstanden, goodbye, Fräulein...*

Era pe punctul de a face cale îtoarsă când a auzit aceeași voce slabă:

— *Ein Moment, bitte...*

A așteptat.

— *Kommen Sie mal zurück* (veniți înapoi).

S-a auzit zgomotul unei încuietori grele, al unui oblon care scârțâia în balamale și ușa de la intrare s-a întredeschis. O lumină slabă, de la o lumânare ori de la o lampă, cu haloul ei tremurător, i-a dezvăluit o femeie minusculă, prăbușită parcă în propriu-i trup, cu bonetă și capot. O țărancă ivită din negurile folclorului. L-a invitat cu un semn să intre. A auzit-o

mormăind ceva și și-a ciulit urechile. În șuvoiul de vocabule pe care femeia le rostogolea spre el, câteva cuvinte pluteau la suprafață ca niște pepite. După câte putea pricepe, pensiunea fusese închisă toată vara și nu urma să se deschidă decât la sfârșitul lui noiembrie, pentru sezonul de schi. Ea nu era decât paznicul. I-a repetat cuvântul de trei ori. Dacă dorea, îl putea adăposti peste noapte. Cu arătătorul subțire ieșind din mănuașă fără degete, îi arată spre etaj. Indexul descărnat l-a înspăimântat.

Femeia a înaintat doi pași spre el. Fără să se gândească, Antonin și-a luat picioarele la spinare și s-a ascuns în mașină, a încuiat ușile și a aprins farurile, cu riscul de a rămâne fără baterie. Acum scruta întunericul de frică să nu vină și să-l bage cu forța în cabană. Inima îi bătea să-i sară din piept. Într-un târziu a stins luminile și s-a ghemuit în poziție fetală. S-a ridicat după vreo zece minute, neputând să adoarmă. Era ridicol. Femeii i se făcuse milă și el nu găsisese altceva mai bun de făcut decât să se poarte ca un necioplit. Și-a venit în fire, a deschis portiera, a luat o trusă de toaletă din valiză și s-a întors spre pensiune fără teamă.

Bătrâna îl aștepta nemișcată, în prag, știind că avea să revină. A bâlbâit încă un *Entschuldigung*, fiindcă a-și cere iertare ajunsese a doua lui natură, și a încercat o explicație vagă într-un soi de jargon franco-german. Femeia nu a catadicsit să-i răspundă. Antonin a urcat treptele de la intrare, iar ea s-a dat la o parte murmurând:

— *Bitte sehr...*

Era cu cel puțin două capete mai înalt decât ea. Femeia i-a arătat scara, invitându-l să urce la primul etaj. Lumină electrică nu era, întrucât curentul fusese întrerupt. Nu numai că se găsea departe de casă, dar ajunsese și în alt secol, pierdut undeva în timp. Bătrâna mormăia de zor, de parcă ar fi vrut să recâștige lunile de tăcere forțată, rostogolind cuvintele ca pe niște pietricele, zdrobindu-le între dinți. Nu înțelegea nimic din dialectul ei, cu atât mai mult cu cât femeia gâfâia, oprindu-se la fiecare treaptă pentru a-și trage sufletul. Antonin se temea să nu se facă țândări în fața lui. L-a anunțat că nu dispune decât de o mansardă lipsită de confort, care nădăjduia că îi va conveni, repetând fraza de trei ori. Lanterna pe care o ținea în mână desena

umbre uriașe pe pereți. În cabana dărăpănată și umedă mirosea a închis, cu o vagă nuanță din acele odorizante care de obicei se găsesc prin hotelurile de la țară. Antonin se întreba cine ar fi putut fi atât de strâmtorat încât să-și petreacă vacanța de iarnă într-o asemenea magherniță. Gazda l-a poftit într-o cameră sărăcăcios mobilată, cu un pat din fier, fără așternuturi, cu o saltea pătată în mai multe locuri, cu un scaun căruia îi lipseau barele spătarului și cu o chiuvetă fără pahar și săpun. Pereții umflați se scorojiseră. Musafirul a repetat:

— *Es geht mir gut, vielen Dank* (îmi convine, mulțumesc).

Bătrâna îi pândea temătoare acceptul. Cu smocul ei de păr albit și rar, cu negul păros din bărbie, cu dinții stricați din gură, nu-ți puteai imagina tânăra veselă și cochetă care poate că fusese cândva. Până și țesătura bonetei părea roasă de molii. Dacă vreodată avusese și un trup, acesta dispăruse cu vremea, se comprimase, acum fiind înecat în capotul verzui și zdrențuit. Nu părea să-i fie frică, îndrăzneala ei îl impresiona.

I-a propus să-i plătească, o sumă minimă cel puțin, dar l-a refuzat:

— *Morgen, mit Frühstück, wir kümmern uns am Morgen* (discutăm mâine, la micul dejun).

I-a lăsat o lumânare, o cutie de chibrituri, i-a urat noapte bună și a închis ușa fără cheie. Într-o astfel de harababură, Antonin nu putea adormi. Îi era foame, însă ceea ce îl înconjura putea ține loc de cină. A început prin a se spăla rapid cu apă rece, apoi și-a închis trusa de toaletă și a făcut puțină ordine în jur. În oglinda crăpată a zărit un tânăr cu trăsături fine și aer neliniștit. Și-a trecut degetul peste pervaz și stratul gros de praf rămas pe arătător l-a deprimat. A căutat peste tot un burete pentru a-și pune pecetea pe teritoriul necunoscut. Puțină treabă l-ar fi ajutat să își recâștige calmul. Mâine în zori avea s-o șteargă. Va lăsa o bancnotă pe pat drept chirie, apoi va căuta ajutor în primul sat care îi va ieși în cale și tot acolo va bea vestita cafea pregătită ca-n Austria, cu *Schlagsahne* (frișcă) pentru a se întrema. Stomacul îi chiorăia. Scorpia bătrână, măcar o gustare ar fi putut să-i propună. Ce zgârie-brânză!

În realitate, femeia îl înspăimânta. Nu avea deloc acel aer înțelegător al persoanelor vârstnice, cărora timpul le-a domolit agresivitatea. Îl privise cu ochi iscoditori, de parcă ar fi știut despre el lucruri pe care Antonin nici nu le bănuia. S-a întins îmbrăcat, scoțându-și doar pantofii, în patul care scârțâia, trăgând peste el o cuvertură mâncată de molii, însă având grijă să nu-i ajungă până peste față. Nu-i plăcea gândul de a adormi într-un loc necunoscut, a cărui topografie nu avusese timp să o stăpânească. A suflat în lumânare. A-ți fi frică într-o țară necunoscută înseamnă să te temi de două ori, fiindcă nu te poți exprima în limba ei.

Tocmai căzuse într-un somn profund, când ușa s-a deschis, scârțâind groaznic din balamale. Cu ochii măriți, fixa ușa mișcându-se cu încetinitorul. L-a pătruns un fior de groază. Ar fi trebuit să se trezească, să alunge halucinația. Nici vorbă, însă! O formă infimă a intrat fără grabă, închizând cu grijă ivărul și îndreptându-se cu pași mici către pat. Acum bătrâna era aplecată deasupra lui, trimițându-i duhoarea unei respirații acre, ca dintr-o pivniță plină cu fructe putrezite.

— *Ich möchte mich zu Ihnen legen!* (lăsați-mă să mă întind lângă dumneavoastră!)

Abia murmură. Antonin a făcut efortul de a traduce, pentru a înțelege cum trebuie. Femeia a repetat, prinzând cu o mână cuvertura. Situația degenera. Antonin simțea că înnebunește. Nu, n-o să îndrăznească așa ceva! Reproșurilor lui, ea le răspundea invariabil:

— *Es ist mir kalt, das ist mein Haus, lassen Sie mich herein* (mi-e frig, sunt acasă la mine, lăsați-mă să intru).

— Dar de ce în patul meu?

Împungându-l cu un deget acuzator, l-a împins cu o putere care l-a uimit. S-a tras într-o parte, cu acea rămășiță de respect datorată celor în vârstă. Femeia s-a lăsat să cadă alături de el. Era mai grea decât îi păruse, așa că patul s-a clătinat ca o barcă. Antonin a continuat să protesteze, a încercat să creeze un spațiu între ei îndoind cuvertura, dar bătrâna a scos un „sst“ poruncitor, căruia i s-a supus. S-a ridicat din nou și a scăpat cu greutate de capot. Mai era puțin și i-ar fi cerut s-o ajute. Pe dedesubt nu

avea decât o cămașă de noapte prea scurtă, care lăsa la iveală două piciorușe slabe. S-a întins din nou pe pat, s-a întors spre el, și-a lăsat brațul peste pieptul lui ca o soție iubitoare și s-a prefăcut că adoarme. Respira zgomotos, trăgând încet aerul în plămâni și, de fiecare dată, terminând cu un horcăit. Antonin simțea un amestec de frică și dezgust.

Prin minte îi treceau idei grotești. Fiecare asperitate a acestui schelet lipit de el îl rănea. Mai bine s-ar fi ridicat și s-ar fi întors la mașină. Nu așa înțelegea legile ospitalității. I-a dat de urmă, i-a ciocănit la fereastră, s-a întins peste el poruncitoare și înghețată, într-o îmbrățișare înfiorătoare. Antonin dârdăia, mai ales că gazda nu emana niciun dram de căldură. Nu voia să atingă lucrul de alături, așa că și-a vârât mâinile între picioare. Era exagerat de politicos. După o clipă a încercat să se miște, să migreze până la capul patului, crezând că bătrâna a adormit, dar presiunea teribilă a falangelor ei, ca ghearele unei păsări de pradă, l-a adus la realitate.

Ce-o să fie când le va povesti prietenilor!

Ar fi putut să o alunge cu lovituri de picior, dar nu e corect să lovești o persoană care te adăpostește în miez de noapte. Există și gesturi care nu se fac. Poate că aici, în munți, acesta era obiceiul: de a transforma o încăpere în dormitor comun. Dăduse peste o nebună singuratică, lacomă de afecțiune. Vântul puternic făcea să trosnească întreaga construcție și mugea trecând printre brazii din apropiere. Ai fi zis că avea să ia cabana cu asalt pentru a-i pedepsi pe amândoi din cauza acestei uniri împotriva naturii. Fantoma de alături îl îmbrățișa însă și mai strâns. Patul îi aspira, parcă, iar Antonin avea senzația că se afunda în niște smârcuri groase care urmau să-i îngroape și pe unul, și pe celălalt cu zgomot ca de supt. Curând, trombe de apă s-au abătut peste cabana care scârțâia și gemea. Se temea ca nu cumva să iasă din pivnițe și din dulapuri o armată de hoaste desfrânate care să i se arunce în brațe. În fundul gâtului îi rămăsese înțepenit un urlet.

Până la urmă, a adormit. Când s-a trezit, afară se făcuse ziuă, iar ploaia bătea în pavelele din jurul cabanei și în acoperiș. Profilul bătrânei vrăjitoare, încă lipită de el, se desena în penumbră: nasul ca un deget încovoiat, gura întredeschisă, fără buze, obrajii zbârciți, galbeni cum e

ceara. Înviorat de lumina dimineții, a dat să se elibereze. Rigiditatea babei nu l-a lăsat. A prins brațul descărnat, de consistența lemnului uscat și a încercat să-l dea la o parte.

— *Fräulein, bitte, Fräulein, lassen Sie mich heraus, ich habe es eilig* (doamnă, vă rog, doamnă, lăsați-mă să ies, sunt grăbit).

Din glas îi lipsea convingerea. Propriul accent în germană îl zgâria pe urechi. A început să-și scuture vecina de pat din ce în ce mai tare, vorbindu-i în franceză:

— Lăsați-mă să mă ridic, vă rog!

Dintr-odată a strigat, cuprins de furie:

— Ia dă-te-așa, mamaie, că vreau să mă car!

Insulta l-a relaxat. Și-a strâns genunchii până sub bărbie și s-a rostogolit în dreapta cu o mișcare bruscă, pentru a scăpa de îmbrățișarea senilă. A reușit să se elibereze, însă unghiile gazdei, lungi și rupte, i s-au agățat de tricoul pe care l-au sfâșiat. Cum își luase avânt cât putuse, a aterizat direct pe dușumea, dar s-a ridicat atât de repede, încât nu a apucat să sesizeze nici șocul, nici durerea. Simțindu-se din nou liber, s-a apucat să tipe în franceză la bătrână, cu violența unui puști bine-crescut căruia îi crapă dintr-odată șubredul înveliș al educației. Faptul de a se exprima într-o limbă străină celei căreia i se adresa îi dădea sentimentul lipsei de vinovăție. Interlocutoarea nu a avut nicio reacție, deși s-ar fi putut indigna măcar. Până la urmă, s-a apucat s-o scuture, însă femeia, cu ochii pe jumătate închiși și pielea cenușie, nici nu a clipit. Din gura cu buzele ridicate deasupra caninilor spărți nu mai ieșea niciun fir de respirație.

S-a tras înapoi, a mai strigat-o o dată, a alergat până la chiuvetă, a luat puțină apă și i-a aruncat-o peste față. Picăturile s-au scurs pe obrajii încrețiți, intrându-i pe sub gulerul cămășii de noapte. Un lăntșor de aur cu chipul Sfintei Fecioare alunecase de-a latul gâtului, în scobitura umărului stâng. L-a ridicat și i l-a lipit de buze în speranța nu se știe cărui miracol. Femeia a rămas țeapănă. A scuturat-o încă o dată și i-a tras câteva palme.

— Ia ascultă, n-o să-mi faci tu mie așa ceva, nu acum!

Îi clănțăneau dinții și nici că se putea stăpâni. Și-a adunat lucrurile, în primul rând trusa de toaletă, și s-a uitat să nu lase nimic în urmă, nici măcar bancnota de cincizeci de euro pe care intenționase s-o ofere drept plată. A aranjat patul în jurul ei, a netezit cuvertura și a scuturat perna pentru a nu lăsa vreun fir de păr compromițător.

— *Auf wiedersehen, Fräulein* (la revedere, doamnă)!

A coborât scara în vârful picioarelor care-i tremurau, fiind cât pe ce să cadă de mai multe ori. Nu-i venea să creadă că bătrâna țicnită așteptase exact această zi pentru a-i agoniza în brațe. A descuiat ușa de la intrare și a deschis-o fără zgomot.

Se făcuse șase dimineața și, spre norocul lui, o ploaie înghețată îneca întreg peisajul într-o ceață gri-alburie. Așadar, va trece neobservat. Apa se scurgea de pe ramurile strălucitoare de atâta umezeală ale copacilor, iar vârfurile li se pierdeau în nori. Brazilii păreau să formeze o mlaștină de un verde lăptos. Muntele mirosea puternic a mușchi și a lemn putred, iar picioarele i se afundau în solul spongios. Pe dedesubt curgeau mici pâraie pe care doar le auzea, fără a le vedea. Iarba culcată de ploaie acoperea drumul care, pesemne, nu era utilizat prea des. Antonin a rupt-o la fugă aplecat, temându-se ca nu cumva gazda să țâșnească pe jumătate goală din vreun tufiș pentru a-l întoarce cu forța în regatul stârvurilor. I se părea că zărește, ascunse printre brazi, schelete care-l chemau rânjind. În pădure, întunericul avea o asemenea densitate chiar și acum, în zori, care îl puneă pe gânduri. Îi era frică să nu se fi rătăcit, fiindcă n-a mai recunoscut baraca din scânduri acoperită cu șindrila de la marginea drumului. Aseară nu se afla acolo. Lângă ușă era lăsat un scaun, în așteptarea cine știe cărui musafir. Din depărtare se auzea huruitul unui motor, al unui tractor, poate, împotmolit undeva, pe vreun câmp. Abia mai suflând, Antonin înghițea parcă aerul rece, străduindu-se să nu alunece. A deschis portiera. Înăuntru era umezeală, iar geamurile fuseseră stropite de noroiul din șanț. Ploaia lovea în parbriz, o ploaie deasă ce-l orbea și care ai fi zis că nu se va mai sfârși niciodată.

A vârât mecanic cheia în contact. Miracol: motorul a început să zbârâie. Ieri, probabil enervat, înecase motorul. A pornit ștergătoarele, a dat încălzirea la maximum pentru a dezaburi geamurile, a dat brusc cu spatele și a reintrat pe șosea fără să se mai asigure, gest lipsit de prudență chiar dacă, la acea oră, nu se vedea nimeni. A apăsât pe ambreiaj făcând cutia de viteze să urle și cauciucurile să scârțâie. Automobilul a luat-o în zigzag, ștergând acostamentul, derapând pe niște crengi și bucăți de pământ, evitând o stâncă pe care crescuseră tufe și arbuști pitici. A călcat până la podea pedala accelerației, dorindu-și să se vadă cât mai departe cu puțință de cabana blestemată. Mușchii brațelor îi tresăreau convulsiv. Se simțea vinovat, deși nu făcuse niciun rău, poate doar pe acela de a cere adăpost în plină noapte. Abia după vreun ceas de condus i s-a mai liniștit pulsul. A rulat încă douăzeci de kilometri fără a zări nici țipenie de om și s-a oprit la benzinăria deschisă lângă autostrada A2, cea pentru Klagenfurt, unde a și făcut plinul. A verificat de mai multe ori dacă nu cumva bătrâna s-a ascuns în portbagaj sau pe bancheta din spate. Observând o cabină telefonică, a format un număr local.

— Romain, eu sunt, Antonin, ajung cam într-un ceas. Am avut probleme cu mașina și a trebuit să dorm în ea. Hai că vin.

A băut o ciocolată dublă și a mâncat un ștrudel prăfuit, a cărui coajă se fărâmița imediat ce o mușcai. Cei din preajmă, șoferi de tir ori familii plecate în vacanță, îl priveau suspicioși. Poate că aflaseră ceva, doar informațiile circulă rapid. Incapabil să se mai abțină, s-a închis la toaletă și a dat afară toată spaima. S-a spălat de mai multe ori pe mâini și și-a tras câteva perechi de palme în fața oglinzii.

Nu s-a întâmplat nimic, pur și simplu și-a închipuit totul.

Avea douăzeci de ani.

Partea întâi

SCANDALUL INVIZIBIL

1. Un băiat meticulos

Multă vreme după nefericita aventură austriacă, lui Antonin Dampierre i-a fost frică de bătrânele întâlните din întâmplare pe stradă. I se păreau reîncarnarea gazdei de atunci, îndreptând spre el un deget acuzator sau urmărindu-l pentru a veni să moară în patul lui. Când, ca ispășire a păcatului, ajuta vreo persoană în vârstă să-și transporte cumpărăturile, o întreba discret dacă a fost vreodată prin Austria, încercând îndrăznețe comparații geografice. În vis, o revedea îmbrățișându-l, cu brațul trecut peste el ca o curea, cu maxilarele întredeschise. De fiecare dată când îl ispitea vreo aventură cu o tânără, era atacat de acuzațiile coșmarului recurent. Se trezea noaptea urlând, convins că femeia de lângă el a murit și că îl făcuse prizonier. Și o trezea cu forța. A doua zi dimineața, cele mai multe dintre ele plecau clocotind de furie. Nu povestise niciodată, nimănui, întâmplarea.

Între timp, ajunsese agent într-o agenție imobiliară din cartierul parizian Marais, Urbaluxe, după ce își încheiase studiile de drept și de economie. Muncea cu o prudentă dăruire. Pasiunea sa era curățenia pe care o cultiva ca pe o artă marțială: în afară de faptul că făcea duș de două sau de trei ori pe zi, avea grijă să țină curat lună micul lui apartament din cartierul Montorgueil. Cele mai fericite clipe ale vieții sale, mai ales în weekend, erau cele în care intra în raioanele de produse menajere ale marilor magazine, unde admira ingeniozitatea producătorilor de detergenți și de unde nu pleca niciodată fără un pachet cu diverse deodorante, pulverizatoare, detartranți. În loc să le depoziteze sub chiuvetă, le alocase

un dulap special, închis cu cheia, din dormitorul lui. Recipientele cu Javel, amoniac și alte astfel de soluții le păstra într-o cutie metalică, bine izolată, la adăpost de căldură și de foc. Ultima achiziție, cumpărată cu o avere prin eBay, era un aspirator miniatural cât o palmă, cu detector pentru deșeuri și scame.

În fiecare an angaja câte o menajeră pentru a-i întinde capcane. Făcea câtă dezordine putea prin camere, o lăsa să muncească două sau trei ceasuri, apoi se întorcea pe neaunțate. După care, începea scena umilirii: cu o riglă în mână îi arăta locurile încă murdare, vasele prost șterse, dungile negre de pe cești, dărele de calcar de pe pahare, dând-o cel mai adesea afară, în lacrimi, pentru incompetență. Și mândrindu-se cu lecția oferită. A pune casa la punct — expresie înșelătoare. Un apartament nu este impecabil decât la o privire superficială. Trebuie trecute la microscop toate suprafețele: întinderi de praf acoperă mobilele și parchetul, fire subtile leagă între ele diferitele obiecte, albul imaculat pare cenușiu. Prin șifoniere, hainele sunt aruncate alandala. Numai la Antonin totul era impecabil, până și în cel mai dosnic ungher din dulap. Curățenia nu era doar la suprafață. Nu ești curat doar fiindcă ai încetat să mai fii murdar, e doar o primă etapă pe calea mântuirii. Locuința sa de două camere era în egală măsură glacială și înmiresmată.

Copil unic, Antonin își pierduse ambii părinți într-un accident de mașină pe când avea douăzeci și unu de ani. Tatăl, inginer constructor, aparținea stângii nostalgice după URSS, comunist până-n străfundul sufletului, mai degrabă din convingere decât din apartenență la vreun aparat politic. Mama, profesoară de franceză și feministă combatantă, își ataca neobosită bărbatul în legătură cu lacunele socialismului real. Și se masacraseră astfel ani de-a rândul.

— Dar creștinismul se rezumă la Inchiziție? protesta tatăl lui.

— Imbecilule, i-o reteza mama, religia nu a pretins niciodată că va instaura raiul pe pământ.

Moartea lor pe drumul național Dijon–Pontarlier, la intersecția Hochets Gris, fiindcă tatăl său nu acordase prioritate, i se păruse lui Antonin că atinsese culmea ridicolului. Primise o educație bună și nu dusese niciodată

lipsă de ceva. Numai că acea ieșire din ritm venită din partea părinților îl dezamăgise și îl umpluse de amărăciune.

Antonin era un băiat politicos, dar pe care îl cuprindeau irepresibile accese de furie. Era poreclit tânăruț cu pumnii strânși. Se mai întâmpla ca în metrou sau pe stradă să pălmuiască pe câte cineva, fără motiv și fără a mai ține minte chipul respectivei persoane. Ca prin miracol, n-o luase niciodată pe coajă, dar într-o zi tot avea să se întâmple. Părinții îl scârbiseră cu indisciplina lor sistematică. Nu se înțeleseseră nicicând în nicio privință, dacă nu punem la socoteală vreaștea pe care o lăsau în urmă, lăsând unicului lor fiu grija de a repune lucrurile în ordine. Altfel spus, încă de la vârsta de nouă ani ajunsese servitorul părinților, e drept, un servitor de bunăvoie. Era felul lui de a le arăta afecțiunea. Micul dejun nu era strâns nici seara, când se întorcea de la școală, paturile tot nefăcute rămăseseră, lada de gunoi dădea pe dinafară. Își luase obligația de a se trezi cu o jumătate de oră mai devreme dimineața pentru a face ordine prin casă. Ajunsese chiar să pună și masa și, ceva mai târziu, să pregătească cina pentru întreaga familie. Spre marele regret al tatălui căruia îi făcea pantofii cu pasiune și spre uimirea mamei care îl prezenta drept prototipul noului bărbat, se inițiasă de mic în muncile cele mai ingrate precum ștersul podelei cu cârpa, spălatul vaselor, coaserea nasturilor, călcatul rufelor fără să le ardă cu fierul. Învățase chiar să le calce direct pe cei îmbrăcați cu ele, în caz de urgență vârând o cârpă umedă între stofă și piele. Copilul Antonin era dăruit cu un simț olfactiv extrem și nu înceta să se amușine prin locurile strategice, cu toate că igiena sa era ireproșabilă. Atunci, mama zicea: ce faci, îngeraș, te purici ca un macac? Fiindcă mama nu era doar o feministă declarată, ci înțelegea să-și manifeste independența pe toate planurile. Avea mai multe aventuri deodată, repudiind fidelitatea burgheză și calchiind viața intimă după modelul cuplului Sartre–Beauvoir. Soțul îi critica moravurile decadente și imoralitatea de bogătaș, un alt motiv așadar, încă și mai dureros, de ceartă. Când femeia nu mai rezista, îi trimitea scurt replica:

— Ia-ți și tu amante, o să-ți facă bine.

Bărbatul se clătina sub forța asaltului și se ducea să se închidă în camera lui. Și, vai, fiind exasperant de monogam, nu încerca să-și ia revanșa. Se înfruntau astfel două versiuni de stânga: cea politică și cea anarhistă. Emanciparea colectivă și individuală. Transformarea socială sau bulversarea moravurilor. De mai multe ori, până când împlinise zece ani, fiindcă nu-l putea lăsa în grija unei bone, mama lui Antonin îl lua cu ea în holurile unor hoteluri în care se întâlnea cu amanți accidentali. Acolo îl lăsa în grija recepționelelor plătite discret, în fața unui teanc de reviste cu benzi desenate. Seara, când se întorceau acasă, trebuia să-i spună tatălui lui că umblaseră prin magazine, iar acesta se prefăcea că-l crede. Nu-l deranja că minte, însă privirea de câine bătut a bătrânului îl făcea să nu se simtă în largul lui. Mai târziu, auzea ecoul scenelor furtunoase din living. Pentru mama sa, adulterul ținea de igiena sufletească, un drept câștigat în lupta cu supremația masculină. De altfel, ea respingea termenul, pe care îl considera desuet, utilizând expresia „a zbura din floare-n floare“. Nu avea nimic personal împotriva bărbatului ei cu toate acele jocuri trupești, ci își proclama libertatea, recâștigând timpul pierdut în secolele de aservire. Pentru a se liniști, în timpul acelor dueluri Antonin își tot făcea și desfăcea patul, până când sunetul vocilor se atenua și bătrânii soți, epuizați, se reîmpăcau în patul lor care nu mai avea nimic conjugal în el. După care venea rândul lui să-l apuce furia, moment în care părinții îl încuiau într-o cameră plină de obiecte fără importanță, pe care le făcea praf până la ultimul. Apoi îl obligau să facă ordine. Tatăl îi reproșa mamei moliciunea fiului prea atras de croitorie, modă și curățenie, iar ea pune pe seama lui izbucnirile violente și atât de masculine ale lui Antonin. Ironia era că agresivitatea copilului dinspre partea maternă se trăgea, că numai și numai ei i se datorau accesele de furie. Odată, părinții lui plecaseră în Cuba, într-o călătorie de prietenie organizată de comitetele de inițiativă din Saint-Ouen și Havana. Tatăl lui fusese șocat de starea de degradare a acelei țări și nu mai înceta să-l înjure pe Fidel, un adevărat „fascist“, având același caracter ca Mussolini ori Franco, pentru a nu mai vorbi de salsa. Iar seara, nevasta lui ieșea singură să danseze și se întorcea abia în zori duhnind a fum de

țigară, a alcool și a transpirație masculină. Așa că tatăl observa oripilat cum tinerii sușoteau la trecerea lor, o fluierau zicându-i *Guapa* și făcându-i cu ochiul. Sejurul de o săptămână, de la tropice, fusese unul dintre cele mai crunte coșmaruri ale lui. Se mai întâmpla și ca mama, părăsită de vreunul dintre amanți, să vină acasă pentru a fi consolată de bărbatul ei și putea fi auzită plângând după-amiezi în șir, ca o fetiță căreia i s-au luat jucăriile. Militant devotat, tatăl ratase anii '60 și '70; când alții practicaau amorul liber, plecau cu autobuzele la Kathmandu, el tipărea broșuri de propagandă și apăra cu încăpățănare linia politică trasată de Moscova. Își risipise tinerețea într-o fidelitate neabătută, ca membru al Comitetului Central, și trecuse pe lângă tot ce fusese mai bun la vremea lui. Așa că acum încerca să recupereze ascultând Fleetwood Mac, Grateful Dead, The Who, Pink Floyd, Kinks, trăgând din când în când dintr-un joint, văzând unul după altul filme de Godard, Polanski, Woody Allen, Fellini, Antonioni, devorând situaționiștii și filosofii de la Vincennes. Era impresionant să-l vezi cum urma cursuri de subversiune retrospectivă. Tot ceea ce considerase decadent ajunsese să-l fascineze. Când se apuca să cânte în gura mare Bob Dylan sau Janis Joplin, perfidă, soția îi răspundea:

— Iar cânti muzica aia a ta de moși?

Conform prietenilor apropiați ai cuplului, în momentul accidentului erau pe punctul de a divorța. Mama, nemulțumită de propria-i soartă, nu aștepta decât ocazia propice pentru a evada din închisoarea maritală. Tocmai se îndrăgostise de un profesor de filosofie din Nantes, un deleuzian care-i propusese o viață mai plină, mai înflăcărată. Nu ar fi fost exclus ca tatăl, care era la volan, să fi ignorat deliberat semaforul pentru a provoca moartea. Cei doi adulți care îi ținuseră fiului lor predici despre prietenie, onoare, justiție batjocoriseră, pe de altă parte, prin chiar exemplul pe care îl dădeau, aceste valori. Antonin se simțise ca o minge de ping-pong pe care părinții săi și-o trimiteau unul altuia. Din toate disputele lor se alesese cu o certitudine: energia înseamnă femeia, slăbiciunea — bărbatul.

Părinții de stânga produc deseori copii conservatori. Preamărind revolta, ajung să observe că micii urmași îi ascultă până în cele mai

nesemnificative detalii și se poartă exact invers decât au fost învățați. Dacă ei sunt progresiști, plozii vor fi reacționari. Laudă ei căderea tabuurilor? Descendenții vor ajunge puritani. Oripilat de exemplul tatălui și al mamei sale, Antonin se decisese foarte devreme să lase baltă politica și dragostea. Pe cea dintâi fiindcă te tâmpește, pe a doua fiindcă-i duce la rătăcire pe cei care îi cad în mreje. Din tot ceea ce primise drept educație, păstrase însă gustul pentru cifra doi. După cum tatăl lui împărțea omenirea în exploatatori și exploatați, iar mama între falocrați și victime, tot așa și el o împărțise în pur și impur. Toți trei, deci, erau maniheiști. Antonin nu dorea să-și trăiască viața, ci să o aranjeze, simțindu-se în fiecare clipă răspunzător de ordinea ori de haosul din propriul său univers. Se întâmpla să se trezească noaptea pentru a muta vreun scaun într-o poziție mai potrivită sau pentru a îndrepta cuta unei perdele. În vreme ce alți copii se uită sub pat de frică să nu se fi ascuns acolo cine știe ce intrus, Antonin detecta în întuneric orice schimbare de decor ca pe un foșnet de umbre. O șosetă desperecheată la scoaterea rufelor din mașina de spălat, o firimitură de pâine, o foaie de hârtie care zburase pe jos erau tot atâtea transformări care-l făceau să roșească.

Îi repugna contactul fizic din mijloacele de transport în comun. Gândul că în acea mulțime fermenta germenul putreziciunii îi strica pur și simplu călătoria. Îl revoltau toți porcii din jur, care respirau și-i trimiteau damfuri în nas. Visa la un serviciu de adulmecare care, la gurile de metrou, să miroasă pasagerii și să-i declare admiși ori respinși. În copilărie, în timpul liber petrecut în imobilul de lângă poarta Bagnolet, se bucura să poată spăla rufe la câtorva vecini, obținând pentru asta și o mică plată. Saci cu rufe împruțite îi erau lăsați la ușă, împreună cu lista amănunțită a acestora. Le ducea înapoi în aceeași seară, calde încă de la călcat. Tatăl lui îi spunea: până la urmă o să-ți deschizi o spălătorie. Curățenia era cruciada lui, drept care își consacrase întreaga viață sumbrei sale manii. Pe când alții plecau la mare sau în străinătate, el nu se cruța, manevrând mătura și cârpele în toate direcțiile. Răul însă renăștea de fiecare dată. Uneori, după ce obținea

eradicarea mizeriei, izbucnea în lacrimi, rezultat al bucuriei victoriei efemere, al conștiinței unui nou război pierdut încă înainte de a fi început.

La birou, șeful lui era un bărbat frumos, de origine olandeză, cu frunte de împărat roman, Ariel Van Heyfnis. Melancolicul om de afaceri își disprețuia meseria, pe care o considera servilă, preferând să fi condus o galerie de artă, un muzeu, ba chiar o orchestră simfonică. Era tipul de antreprenor măcinat la bătrânețe de virusul cultural. Ceea ce nu-l împiedica să-i conducă pe cei cincisprezece angajați cu o mână de fier. Deținea arta de a oferi un soi de semicomplimente împănate cu necesara doză de reticență care anula bucuria produsă la început. Își deplângea colaboratorii care resimțeau vreo plăcere în activitatea lor. Personal, se prezenta drept filosof imobiliar: nu vindea apartamente, ci spații ale desfășurării fiecărui individ. Adept al doctrinei chineze Feng Shui, ce stabilește o paralelă între circulația energiei terestre și meridianele corpului omenesc, nu prezenta niciodată vreo casă, vreun imobil fără a cita din Confucius, Buddha, Marc Aureliu sau Krishnamurti. Fiecare locuință trebuia descoperită cu potențialul ei de reverie, de legendă. Descria niște garsoniere strâmte, cocoțate la etajul șase și lipsite de ascensor drept cabinele unui pachebot, experiență maritimă, imersiune oceanică în plin oraș. Persuasiva locvacitate din timpul negocierilor, în care se amestecau cupiditatea și demonstrația de înaltă spiritualitate, îl puneă în încurcătură pe Antonin. Ariel inventa un Paris fabulos, care aduna laolaltă o mulțime de destine paralele. Fiecare stradă avea potențialul ei romanesc, aceeași vibrație de simpatie lega între ele edificiile, în spatele fiecărei uși dormea un univers necunoscut. Excela în redactarea micilor anunțuri și inventa concepte noi precum bucătărie pentru cină fără scaune, cu staționare în picioare pentru facilitarea digestiei, fereastră etică, dormitor meditativ, sufragerie transcendentă, lucruri care intrigau eventualii cumpărători. Vindea unele imobile pe bucăți, utilizând maxima potrivită la fiecare etaj. O hală imensă și bine luminată, în cartierul Belleville, devenea un interior scandinav beneficiind de butoaie cu apă caldă, covoare inuite, iglu eschimos. O propunea cu sloganul: Transformați-vă în primitiv la dumneavoastră acasă! Vilele pentru patricieni din

Normandia sau din Île-de-France erau destinate aristocraților de suflet, „ecoresponsabili“ care s-ar fi metamorfozat astfel în fermieri de lux cu grădini de zarzavat bio, cu încălzire solară și centrale eoliene în grădină. Solicita de la fiecare client coordonatele astrologice și semnul după horoscopul chinezesc, făcându-l să se simtă mândru de substanța lui naturală, de grija lui pentru planetă.

Ariel se îmbrăca în costume gri sau albastru-regal, cu ceasuri de lux la mână abia disimulate de mâneca hainei. Credea în demnitatea oferită de cravată, pe care o purta chiar și vara, pe caniculă. Pentru el era semnul stăpânirii de sine în vremurile de azi, în care toată lumea predica relaxarea. Aducea cu cântărețul Bryan Ferry, idol al anilor '80, *crooner* britanic al grupului Roxy Music. Excentric discret, era membru al LGPM, Liga pentru Protejarea Greierilor de Metrou, asociație aflată pe cale de dispariție de când legea antitabac le suprimase principala resursă de hrană — nicotina absorbită din mucusurile de țigară aruncate pe șine. Ariel se dorea un contemporan minuțios al timpului său: angajat trup și suflet întru cele ale tehnologiei, fanatic al ecranului, refuza să mai deschidă vreun ziar de hârtie, citind știrile doar de pe tabletă. În ochii lui Antonin însă, suferea de un defect major: se risipea în prea multe direcții. În timpul liber umbla după fuste, cucerind și ultima femeie care-i ieșea în cale. Era nevroza lui. Avea o slăbiciune pentru văduve, fiindcă doliul le stătea tare bine. Le agăța prin biserici, în timpul slujbelor de înmormântare, pretinzând că fusese prieten cu defunctul. Bântuia prin cimitire din aprilie până în septembrie, degustând contrastul dintre vremea frumoasă și procesiunile morbide. Soarele le porunca participanților să trăiască înainte de a fi băgați și ei, la rândul lor, în pământ. Se ținea după gropari, acoperea supraviețuitoarele de atenții și le făcea să-i cadă în plasă după câteva săptămâni sau luni de la deces, să amestece durerea și trădarea față de soțul pe cât de mort, pe atât de uitat. De unde Ariel trăgea concluziile unei filosofii dezabuzate a ingratitudinii. În cursul raidurilor printre morți, pașii i se încrucișau cu cei ai unei doamne foarte serioase, puțin cam afectată, care nu lipsea de la nicio înmormântare și care își tampona ochii cu o batistă fină din mătase, privind în jur. Apoi

doamna aborda văduvii la marginea gropilor. Doar o singură dată își ridicase voalul și îi făcuse complice cu ochiul. Cât despre soția lui Ariel, o batavă blondă, voinică și elegantă cu puternic accent flamand, aceasta apărea pe nepusă masă în agenție pentru a-și surprinde bărbatul ori pentru a-i zădărnici vreo eventuală escapadă, iar Antonin inventa tot felul de povești pentru a explica absența momentană a șefului.

Ariel începuse ca piccolo de cafea la Paris, dar fusese dat afară din cauza unor comentarii nelalocul lor: poliglot fiind, își pusese limbarița în serviciul descurajării alimentare. Făcea clienții să se răzgândească, sfătuindu-i să nu ia cafea cu lapte, care omora ficatul, nici coca-cola, otravă pentru mucoase, stătea la taclale câte zece minute pentru un amărât de sendviș cu jambon, semnala greșelile dietetice și vinurile care se puteau bea ori nu, dezaproba anumite brânzeturi prea tari sau care se întindeau prea ușor. Pe scurt, aducea la disperare turiștii englezi, spanioli, germani care își doreau să consume „franțuzisme“ și care plecau la fel de înfometați cum sosiseră. Se controla zilnic din punct de vedere caloric, iar la restaurant împărțea în două porția pentru a nu se îngrășa. Ar fi putut lăsa restul de mâncare în farfurie, dar nu, trebuia să o facă să dispară. Doar vederea surplusului de mâncare o resimțea ca pe o jignire. În cazul în care chelnerul întârzia să-i ia ce mai rămăsese, punea resturile în pungi de plastic, pe ascuns, cu furculița, până le umplea. Spectacolul nu ar fi fost în niciun caz apetisant. Politic, era de stânga, cel puțin până în ziua alegerilor. Atunci însă, mâna nu i se putea abține și strecura în urnă buletinul de vot pentru candidatul de dreapta. Nu putea să facă altfel. După care redevenea progresist pur și dur, înconjurat de prieteni după chipul și asemănarea lui, foști stângiști de lux, băieți răi care luaseră și amenzi la vremea lor, bunici în blugi și gecii de piele, sexagenari deghizați în rockeri. În fiecare seară stătea la taclale cu Antonin, pe care îl proteja de parcă ar fi fost copilul lui, dorindu-și să-l formeze după propria sa metodă, deplângând faptul că era atât de puțin interesat de femei. Caracterul scabros al anumitor aluzii rănea pudoarea tânărului. Deși om discret, Ariel se trăda prin confidențe vagi, care-l puneau în încurcătură pe Antonin:

— Știi, sunt și eu ca toată lumea, mă înspăimântă groaznic îmbătrânirea. Dacă atâția bărbați și atâtea femei aleargă după alți parteneri, o fac pentru a înșela timpul. Un trup nou este o pavăză împotriva morții, o victorie de scurtă durată asupra decrepitudinii. Prima mea femeie, astăzi moartă, a fost o creatură sublimă, manechin. Puțin câte puțin am observat cum picioarele i se acoperă de celulită, după cum iedera mănâncă marmura, fisurând-o. Mi s-a făcut frică.

Ariel și-ar fi dorit să fie în același timp Casanova, Jean Nouvel, François Pinault și liderul de necontestat al imobiliarelor franceze de lux. Săptămână de săptămână era înfricoșat de creșterea bruscă a prețurilor în zona imobiliară și de posibilele avalanșe de vești proaste. Ar fi vrut să pună, la Paris, bazele unei crescătorii de șoimi pentru a vâna porumbeii care distrugeau piatra edificiilor cu găinațul lor acid. Îl exalta să-și imagineze escadrilele de răpitoare, de ulii ori de șoimi, atacând porumbeii de casă ori sălbatici pe deasupra blocurilor. Îi mărturisise lui Antonin că, de la o vreme, avea o mică problemă cu ochii. Avea senzația că toate capetele bărbaților erau acoperite cu kippa. Cerceta scalpul celor lipsiți de păr pentru a le distinge calota craniană. Chiar și în cazul papei și al sfinților descoperea un soi de farfurie neagră încercuind smocurile de păr din vârful capului. Se dusese la oftalmolog, dar medicul îl liniștise, așa că acum se pregătea să consulte un psihoterapeut.

— Am două ipoteze: fie sunt evreu fără să o fi aflat până acum, iar inconștientul meu mă întoarce la origini, fie sunt un hiperlucid și toate acele persoane aparțin, fără a o ști, poporului mozaic. Realizezi, Antonin, că papa Benedict al XVI-lea este evreu și numai eu mi-am dat seama? Asta da știre de senzație!

2. O vânzare compromisă

Primăvara abia se ivise, îmbrăcând copacii în frunzișuri exuberante. Aerul era înmiresmat. Era una din acele zile în care simți cum Parisul te sufocă, risipindu-și splendorile fără număr. Pe una dintre marile artere, din apropierea parcului Monceau, cât vedeai cu ochii se întindeau imobilele opulente cu fațadele bej. Dincolo de grilajele din fier forjat, prin parcurile miniaturale explodau mii de culori. Felinare în formă de candelabru, aplecate pe stâlpii lor, alternau cu platanii înfloriți. Până și trotuarele păreau imaculate, fără acele urme dubioase lăsate de populația canină a capitalei. Era pe la mijlocul unei după-amiezi de mai. Antonin avea de acum douăzeci și nouă de ani și aștepta un cuplu de brazilieni care doreau să investească în Franța. Obiectul interesului era un apartament de două sute cincizeci de metri pătrați, aflat la etajul cinci, cu vedere circulară asupra orașului, patru camere, curte plină de arbori, living dublu și sufragerie. În toate camerele era parchet cerat, pereții zugrăviți în alb, plafoanele lambrisate, plus trei șemineuri din marmură. De mult aștepta Antonin această vânzare, ca pe o confirmare a talentului său în cadrul agenției. Sosise mai devreme pentru a arunca un ochi prin apartament și a face o ultimă curățenie. Luase la el, în vederea retușurilor finale, o trusă din piele conținând un aspirator mic, o mână de cârpe, un set de perii și de măști. Examinase fiecare colțișor, încercase fiecare robinet, verificase apa la closete, măsurase în lung și-n lat balcoanele pentru a vedea dacă nu cumva vreun găinaț de porumbel sau vreo bucățică de ramură stricau armonia. Parchetul lăcuit din încăperi sclișea ca niște lacuri înghețate. Vopseaua nu mirosea și nu avea nicio pată.

Finisajele erau ca și perfecte. Cu zece minute înaintea sosirii domnului și doamnei João Luis Da Silva, originari din São Paolo, comercianți de bioetanol, Antonin a urcat înapoi în ascensorul încăpător cât un teleferic și a revenit în holul imobilului, o sală spațioasă, placată cu rocă vulcanică neagră, lustră de cristal cu ciucuri de piele, fotolii stacojii din același material și oglinzi cât peretele, care te amețeau. Ai fi zis că te aflai în vestibulul unei case de întâlniri Belle Epoque. Portalul cu ușă dublă, de culoare gri-maronie, înalt cât podul mobil al unei cetăți, se deschidea doar împins cu degetul după ce tastai codul de șapte cifre. Mânerul de alamă strălucea în mijloc și o intrare de serviciu ducea către garajul de la subsol.

Antonin știa dosarul pe de rost, Ariel Van Heyfnis punându-l să-l repete în seara din ajun rînd cu rînd, operând și o vizită virtuală pe site-ul agenției. Îl mai studiasse o dată minuțios înainte de culcare și îl recitase la prînz, cu voce tare, mîncînd un sendviș. Acum, cu inima bătîndu-i cu putere, aștepta momentul confruntării. Mecanismul era cel clasic, iar Ariel i-l explicase de o mie de ori: cumpărătorul trebuia convins de caracterul excepțional al bunului oferit. Există atâtea alte persoane care și-l doresc, încît trebuie supralicitat pentru a-l avea. Odată clientul agățat, vânzătorul ajunge stăpîn pe timpul de desfășurare a afacerii și hotărăște scurtarea termenului de realizare. Cuvintele de ordine ale unei tranzacții optime erau: a înfrumuseța, a exagera, a zăpăci. Ariel adăugase: exact ca la război, este vorba despre o cultură a ultimatumului, de a nu lăsa celuiilalt posibilitatea de a reflecta. Altă recomandare: trebuie evitat ca vizitatorul să-l întâlnească pe următorul ori pe precedentul, ca la psiholog ori la bordel.

Antonin a ieșit pe trotuar clipind din ochi, orbit de lumină și cu nările iritate de polen. Pe măsură ce înainta în vîrstă, în fiecare primăvară, făcea alergie și avea ochii înțețoșați. Era optsprezece fix. O limuzină se apropia încet, un BMW negru cu geamuri fumurii, șoferul părănd a căuta un număr anume. Erau punctuali, un prim punct câștigat. Antonin a făcut câțiva pași în întîmpinarea lor, afișînd un zîmbet de conveniență. Abia atunci a zărit cu coada ochiului, în sus, pe bulevard, două siluete șovăitoare înaintînd ținîndu-se una de cealaltă și trimițînd spre el un bâzâit agresiv. Erau doi

ciudați ieșiți la plimbare, cu sticla în mână, înaintând hotărâți, aproape alergând, în pofida pasului nesigur. Se clătinau, ținându-și un echilibru precar, ca un cuplu de dansatori care se încurcau în propriile picioare și ale căror trupuri și chipuri păreau a fi în total dezacord. În alte împrejurări, Antonin i-ar fi luat drept niște pilangii care dau o raită prin împrejurimi. S-a încruntat. Unde s-or fi grăbind javrele alea? Se apropiau urlând și speriiind trecătorii care se dădeau la o parte din calea lor. Alcătuiau un soi de bolid uman cu două capete lansat într-un menuet dement. Pagubele colaterale s-au dovedit a fi doi porumbei care ciuguleau pe trotuar. Cu o dexteritate incredibilă, unul dintre bețivi i-a tras uneia dintre păsări un șut care a nimerit-o direct în burtă. Rănită, pasărea s-a prăbușit într-o parte sărind ca o minge, s-a ridicat și a încercat să-și ia zborul, însă gioarsele atacatorului au izbit-o iarăși, încă o dată și încă o dată, făcând-o bucățele, transformând-o într-un terci de pene, piciorușe și carne însângерată. Se putea auzi trosnetul oaselor strivite, amestecat cu hohotele celor doi.

Antonin nu a mai avut timp să reacționeze, atât de repede s-au desfășurat evenimentele. Ticăloșii erau foarte aproape, cu bucățele de os încă lipite de tălpile lor. Tânărul cuplu brazilian tocmai ieșea din limuzină ajutat de șofer, un colos cu o pereche de căști pe craniul ras, cu șapca la subsuoară, îmbrăcat în negru din cap până în picioare, care le ținea politicos portiera deschisă. Zvelți și sobri, cei doi își scosese în același timp ochelarii de soare, în clipa în care coborâseră din mașină. Afișau acea dezinvoltură a persoanelor din înalta societate, care știu că au toată lumea la dispoziție.

Îngrozitoare coincidență!

Viitorii cumpărători nu mai erau decât la câțiva metri de Antonin, acesta se pregătea să le întindă o mână a cărei palmă se acoperise cu o peliculă umedă, degetele aproape li se atingeau în clipa în care s-a produs accidentul. Tandemul bețivilor se spărsese. Cel mai solid și-a continuat înaintarea haotică, pe când celălalt s-a desprins ca un vagon de restul trenului, s-a clătinat de pe un picior pe altul, genunchii i s-au îndoit și s-a prăbușit cu un sunet înfundat lângă peretele imobilului. Bărbia i s-a izbit de

pavaj. Antonin nu observase prea bine: nu cumva celălalt îi dăduse drumul, împingându-l în zid? Ce mai conta! Își pregătise atât de exact întâlnirea, încât era incapabil să improvizeze un plan de înlocuire. Cerându-și iertare brazilienilor, s-a pregătit să sară în ajutor intrusului sau cel puțin să-l ridice pentru a-l îndepărta de locurile acelea pe care le mânjea cu prezența, când bărbatul, cu gura însângerată, a sughițat, și-a umflat obrajii și și-a dat mațele afară, odată cu un noian de înjurături. Sperietoarea cu ochii ieșiți din orbite nu se mai oprea, răspândind pe trotuar o baltă de fiere, de poșircă și de alte resturi. Firava dorință a lui Antonin de a-i sări în ajutor s-a transformat în dorință feroce de a-l distruge.

— Nu, nu aici, nu acum!

Dacă totul s-ar fi întâmplat la câteva minute după aceea sau la câțiva metri distanță, nu l-ar fi afectat. Pe când așa, mitocanul ăla borâse pe picioarele castelanilor.

— Du-te să mori în altă parte!

Tânărul cuplu s-a oprit o clipă, iar femeia a dus mâna la gură, lăsând să-i scape un țipăt scurt, ca de prințesă care descoperă o broască râioasă în patul ei de mătase. Antonin i-a tras către intrare, ascunzând cu trupul lui spectacolul hidos, îndepărtându-i de miasmele insului care continua să tremure și să fie scuturat de spasme. Odată magnifica ușă de stejar închisă în urma lor, calmul a revenit și, împreună cu el, luxul zdrobitor al holului cu preaplinul său de oglinzi și de aur, făcut să uluiască vizitatorii și să lenchidă pliscul. Antonin și-a cerut scuze pentru evenimentul neprevăzut, lucru care nu se întâmplă niciodată în cartier și le-a promis că așa ceva nu se va mai petrece, de parcă tocmai el, un simplu vânzător, ar fi fost stăpânul străzilor și al piețelor, marele controlor al deplasărilor urbane. S-a dus apoi să sune la portăreasă semnalându-i incidentul, implorând-o să facă cele necesare pentru a îndepărta „chestia“. Evident, brazilienii erau șocați. El era înalt, cu o coamă deasă și neagră, cu pomeții înalți, ea mulătră cu ochii verzi, cu buzele cărnoase, pielea caldă și arămie și un ceas scump la încheietura mâinii; purta jeanși negri. Erau atât de frumoși amândoi și atât de eleganți în discreția lor. Vorbeau încet, într-o limbă numai dulceată și

muzicalitate. Odată ajunși la etajul cinci, Antonin a trebuit să-și sporească elocvența pentru a le prezenta apartamentul sub cele mai bune auspicii. Din nefericire, femeia înțelegea greu franceza, iar bărbatul era nevoit să-i traducă frază cu frază, omițând efectele cele mai studiate. Dublarea sărăciei discursul, fiindcă era întrerupt des, Antonin pierdea firul, interveneau completări cu frânturi de engleză, drept care conversația se pierdea într-o franceză stricată propice neînțelegerilor. Știind că deseori decizia aparține soției, Antonin nu o scăpa din ochi, surâzându-i, însă ea se eschiva și îi vorbea tot mai mult bărbatului ei, într-un debit verbal rapid. Câteva cuvinte reveneau în tiradele sale:

— *Não, meu querido, eu não prefiro* (nu, dragule, nu-mi place).

Pentru orice eventualitate, Antonin adusese cu el și un precontract, dar nu mai îndrăznea să-l scoată la lumină. Magia se pierduse. Fără acel incident, cei doi ar fi cedat. Soțul căuta acum nod în papură dotărilor: în bucătărie nu existau dulapuri, blatul era prea îngust, lumina insuficientă. Antonin se străduia să contracareze argumentele răuvoitoare unul după altul, pierzând de fiecare dată timp din cauza traducerii. Femeia se plângea de lipsa încă unui veceu, fiindcă patru nu erau de ajuns. Concluzia era că familia suferea de enurezie ori de vreo obturare a vezicii? Antonin a încercat împreună cu ea să descopere amplasamentul unui eventual al cincilea closet, enumerând diferitele posibilități de racordare a țevelor și a surselor de apă. Discuția pur tehnică, supravegheată de bărbatul care jongla cu cele două limbi, le-a mâncat un ceas întreg. Au mai admirat o dată amurgul parizian, au solicitat de câteva ori lista monumentelor vizibile de la diferitele balcoane, s-au fotografiat cu acestea în fundal, au chicotit ca niște puști, iar femeia, înainte de a pleca, a filmat rapid interiorul cu telefonul mobil. La plecare, când să deschidă ușa, tot ea și-a manifestat un entuziasm suspect, apucându-se să laude aspectul impozant al imobilului, calitatea lucrărilor de renovare, mereu prin intermediul soțului translator. Antonin a înțeles că afacerea fusese pierdută. La ieșirea în stradă i s-a strâns dintr-odată inima și nu a îndrăznit să se uite pe jos. Bărbatul era prăbușit pe o bancă, la doar câțiva metri distanță, cu mutra îndreptată spre cer. Urma de

vomă, spălată cu multă apă de către portăreasă, era de acum o pată roșiatică, de parcă fix în locul acela ar fi avut loc o crimă. Brazilienii nu au făcut nicio aluzie în privința incidentului. Observând bețivul, soția i-a dat totuși un cot discret bărbatului ei. Stângaci, Antonin s-a crezut dator să adauge:

— Vă rog să mă credeți că este un cartier foarte sigur și curat.

Au mai vrut să arunce un ochi în parcare subterană, după care au plecat pe jos, surâzători, urmați la o distanță respectuoasă de limuzină.

Antonin nu a mai considerat necesar să se întoarcă la birou. Ariel urma să îl sune dintr-un minut într-altul, doar îi promisese acea *Kolossale Kommission*, după cum îi zicea cu umorul lui discutabil. Ar fi trebuit, oare, să se prefacă plin de bună dispoziție ori să-i spună adevărul? S-a decis să-și închidă telefonul, pentru a scăpa de dilemă. Întors acasă, pe rue Montmartre din arondismentul II al Parisului, s-a aruncat îmbrăcat pe pat, reținându-și câteva strigăte de furie. Pe la opt seara și-a redeschis mobilul. Nu avea niciun mesaj. Ariel nici măcar nu considerase necesar să se mai informeze, atât era de sigur de talentul asistentului său. Și-ar fi putut chema prietena, pe Monika, pentru a se consola, dar la gândul că aceasta își va face apariția cu tot cu câinele ei și va mai și rămâne la el să doarmă, s-a simțit descurajat. Degeaba insistase aceasta să se mute împreună, Antonin se făcea că nu înțelege, bucuros că o putea conduce dimineața până la ușă cu sentimentul datoriei împlinite, liniștit că nu era obligat să o ia imediat de la capăt. În iubire, cel mai frumos moment, a spus Clemenceau, este atunci când urci scările. Ba nu, îl corecta Antonin, când le cobori sau când celălalt își ia tălpășița. Prin Monika, aducea laude LAT, acronim anglo-saxon pentru *Living Apart Together*, a trăi împreună separat, fiecare în apartamentul lui. Monika ura această teorie confuză în care nu vedea decât refuzul foarte masculin de a se angaja serios în relație. Deși el o iubea cu adevărat, dar în doze mici, împărțindu-și inima ca pe un tort. Monika îi lăsase pe noptieră o carte cu coperte roșii, cartonate, asemănătoare unui repertor, conținând diverse rubrici: *Îmi antrenez viața* — o sută de sfaturi pentru a-ți lua în mână frâiele propriei existențe.

Căutându-se prin buzunare, a realizat că își uitase al doilea rând de chei ale apartamentului din Plaine Monceau chiar acolo. Și-a înjurat propria neatenție, și-a aruncat haina pe el și a plecat spre metrou. Probabil că le uitase pe masa din bucătărie. Nici nu a ajuns bine, că a și dat peste ele, fără nicio greutate, fără a mai fi nevoie să aprindă lumina, atât de bine știa pe de rost topografia locului. Ca să nu se mai simtă cu conștiința încărcată, a refăcut vizita de prezentare de unul singur, pe întuneric aproape, repetându-și partitura cu voce tare ca un actor care și-a ratat rolul, iar acum voia să-și repare greșeala. Intrând în joc, a mimat și participarea cumpărătorilor, accentul și extazul lor simulat. Adunătură de fățarnici, bogătani împuțiți! Toți sunteți la fel! Când a ajuns din nou pe trotuar, vântul începuse să sufle cu putere, anunțând furtuna, prima din noul anotimp. Pe bulevard, felinarele erau stinse, fără îndoială din cauza unei pene de curent. Evident, nivelul calitativ al cartierului coborâse. Antonin abia a apucat să facă vreo câțiva pași dincolo de ușă, când o mână i-a prins piciorul de sub genunchi. A tresărit și s-a clătinat, cuprins dintr-odată de spaima animalului mușcat de gura de fier a unei capcane. În pofida întunericului, a recunoscut pe loc ticălosul care se prăbușise vomând la picioarele zidului. Se întorsese la locul crimei. Când intrase în imobil, Antonin nu-l observase. Întins pe-o parte, bărbatul a grohăit:

— Pasează-mi zece euro, îs mort de sete!

Antonin și-a scuturat piciorul pentru a și-l elibera, dar individul îl ținea bine, strângându-l tot mai tare. Avea forță javra, în ciuda stării în care era. Cu celălalt picior, Antonin a încercat să zdrobească brațul care-l prinsese, lovindu-l cu talpa pentru a-i produce o durere cât mai mare. Văzând că e pe cale să-și piardă echilibrul, s-a sprijinit cu mâna de perete, cu piciorul rămas liber trăgând o ploaie de șuturi în burta, pieptul și mutra agresorului. Și, pe măsură ce lovea, îl învăluia un imens sentiment de plăcere. Celălalt însă se ținea bine, fără îndoială anesteziat de băutură. Fiindcă insul mai era și gras, Antonin și-a perfecționat din mers loviturile pentru a atinge organele vitale și încheieturile oaselor.

Mizerabilul avea să plătească pentru agresiune.

Pentru că a vomat la picioarele lui.

Pentru vânzarea ratată.

Puțin câte puțin, bărbatul a cedat, dând din picioare în gol și încercând să-și apere fața. Norocul a făcut ca nimeni să nu treacă pe stradă în momentele acelea, nici oameni, nici mașini. Bulevardul era gol. Abia mai suflând, degustând amara bucurie de a-l lovi pe cel mai slab decât el, Antonin a luat-o la fugă, lăsând zdreanța umană pradă propriului ei destin. A mers fără țintă vreo două ceasuri pentru a se liniști, întorcând încontinuu privirea peste umăr, tresărind de fiecare dată când trecea o mașină a poliției. Ajuns acasă, și-a aruncat pantofii într-un dulap, perechea lui de Weston scumpi, cumpărați de la Londra, uitându-se apoi la ei oripilat. Erau singurii răspunzători pentru accesul de violență. Ca să-i pedepsească pentru răutatea pe care o dovediseră, a refuzat să-i mai dea cu cremă, jurându-se că nu și-i va mai pune niciodată în picioare.

Peste două zile, răsfoind *Le Parisien* la birou, a citit la rubrica de fapte diverse că un vagabond fusese descoperit mort, bătut măr, în cartierul unde Antonin se dusesse pentru acea afacere imobiliară. Poliția ajunsese la concluzia că fusese vorba despre o reglare de conturi între vagabonzi. Deși Antonin și-a atribuit pe loc paternitatea evenimentului.

3. Căpitanul Cârlig

La vremea respectivă, Antonin trăia, fără a locui împreună, cu Monika, o brunetă voinică, cu pielea măslinie, de vreo treizeci de ani, o franțuzoaică de origine engleză, care se trăgea, după mamă, dintr-o familie creștină de la Kerala, din India, întâlnită la o petrecere între agenții. Specializată în design interior, absolventă a școlilor *Arts Déco* și *Saint Martins College of Arts and Design* din Londra, fascinată de Jean Prouvé și Le Corbusier, aceasta desena mese, scaune și diverse alte obiecte. Cândva fusese manechin, tot la Londra. Uneori scotea fotografii cu ea pe vreun podium ori într-o revistă de modă, pândindu-i reacția. Lui Antonin îi luase ceva timp până să înțeleagă ce trebuia să zică:

— Nu te-ai schimbat deloc, dar te prefer așa cum ești acum!

Monika îi arăta o afecțiune devotată și îl încuraja în ascensiunea lui socială. Cu aerul ei indiferent, cu ochii ușor alungiți și talia înaltă, dădea bine pe la rarele serate la care participau. În public era nestatornică: la început afișa o atitudine rigidă, cu pleoapele puțin coborâte, buzele umflate, aerul suveran, capul sculptural cocoțat pe un gât extrem de fin. Testa, desigur, efectul siderant al sosirii sale la indiferent ce reuniune. Ceilalți trăncăneau, ea trona. Era suficient să apară undeva pentru a exista. Din înălțimile acestei tăceri se arunca în conversație cu impetuozitate, dovedindu-se plină de fantezie, izbucnind în insolente hohote de râs. Antonin o implora să se abțină, însă ea își augmenta exhibiționismul, adăugând o serie de grimase de genul celor ale lui Buster Keaton,

maimuțărind comesenii. După ce se descărca, amuțea iarăși, trecând de la exuberanță la o indiferență totală.

În intimitate se arăta de o discreție tulburătoare. Spălatul îi lua ceasuri întregi, mereu cu ușa încuiată. Din baie abia dacă se auzea zgomotul apei sau al robinetelor. Prin urmare toaleta personală, acest act de renaștere a propriei ființe, se petrecea în tăcere. Antonin primea ordinul de a nu-și face apariția. Chiar și spălatul dinților era de un nivel sonor remarcabil de scăzut. Monika redusese simfonia domestică la o idee de muzică de cameră, la un sunet îndepărtat, trimis în surdină. După ce trecea pe acolo, baia rămânea înmiresmată de prețioasele ei uleiuri.

Pe neașteptate, îi făcea iubitului ei daruri minunate, care îl puneau în încurcătură, făcându-l să creadă că e obligat să se revanșeze cu cine știe ce fleacuri. Rivalitatea privind cadourile îl epuiza. Ea, din contră, adora această emulație și, pentru fiecare bibelou primit ori dăruit, îl premia cu o nouă ofrandă. Se privea în toate oglinzile, geamurile de tablou, ecranele de computer, vitrinele de pe stradă, nescăpându-i nici cea mai scurtă dintre propriile-i reflecții, îngrijorată de efectul pe care ar fi putut să-l producă. Uneori, se așeza goală pe marginea căzii, în fața oglinzii, de parcă ar fi ținut să se fascineze pe sine însăși ori să înțeleagă ce din ea îi fascina pe ceilalți.

— La douăzeci de ani, zicea ironic, eram magnifică și mi se părea că sunt urâtă. Acum chiar că sunt urâtă, dar nu mi se pare că dau chiar atât de rău în cadru.

Când rămâneau numai ei doi, deseori ochii îi erau triști și rămânea cu ei în gol, ațintiți către perete. După care se arunca de gâtul lui Antonin, îl acoperea de săruturi și îi făcea declarații tandre, care îl înnebuneau. Din punctul lui de vedere, ar fi fost preferabil să poată fi clasată ca un dosar pe care l-ai pus la locul lui după ce l-ai utilizat. Demonstrațiile de pasiune îl îngrozeau, aspira la iubiri organizate după modelul orarului de la birou, respingând anarhia sufletească. Își amintea de o dimineață de pe la paisprezece ani, când mama sa iarăși nu dormise acasă. Tatăl lui, aflat la micul dejun, citea *L'Humanité*, ascuns în spatele ziarului larg deschis. Antonin lăsase fruntea în pământ, observând că părintele său plângea, iar

lacrimile i se scurgeau șiroaie pe obraji. Libertatea în amor e greu de asumat, mai ales când celălalt este cel ce o practică. Drept care păstrase o aversiune durabilă față de deviațiile bruște ale dorinței.

Monika întreținea întotdeauna conversațiile lor, înainte de a le lăsa să moară ca jăraticul în vatră. Antonin nu era un vorbăreț și se temea că, stând la taclale despre verzi și uscate, s-ar putea pierde pe sine. Monika devora cărțile, începea mai multe deodată, le uita pe vreun scaun din cine știe ce cafenea sau prin trenuri, după care începea imediat altele. Citea cu un apetit stupefiant în egală măsură clasicii și contemporanii. Antonin aranja în rafturi cărțile aduse la el și, uneori, discret, mai arunca una sau două la pubelă. Nu deschidea niciodată volumele pe care Monika i le făcea cadou, în special noutățile literare. Se mulțumea doar să le șteargă minuțios de praf, pagină cu pagină.

Povestea lor începuse de la o neînțelegere tehnologică. La început, când abia se cunoscuseră, Antonin îi trimisese un SMS interminabil. La sfârșit scrisese: *te sărut*. Dintr-o eroare de tastare sau poate din alt motiv, telefonul nu reținuse decât primele trei litere.¹ Monika luase noul cuvânt ca atare, deși pentru el nu despre o pasiune era vorba, ci despre un soi de înțelegere de conveniență, în care voluptatea juca un rol secundar. Fiindcă se oferea fără a se dărui. Monika avea aprinderea lentă, pentru a utiliza o metaforă automobilistică, iar el se dovedea un mecanic jalnic. Prin urmare, de comun acord aduceau sacrificii modeste lui Venus. După ce Antonin își încheia prestația, se ajuta și ea cu mâna, lăsând să-i scape mici țipete, după care nu mai schimbau niciun cuvânt. O simplă formalitate. Câteodată, după ce făceau dragoste, Monika îi arunca priviri speriate, care păreau a spune: asta a fost tot? Altădată îl ruga în focul îmbrățișărilor: așteaptă, așteaptă și atunci vedea țâșnind din ea o altă femeie, înflăcărată, nesătulă. Uneori, Monika pleca să danseze în cluburi de noapte, unde rămânea până dimineața. Când îl lua după ea, făcea mofturi și la distracție, și la băutură, așa că-l categorisea drept bleg care se culcă odată cu găinile.

Monika își rezerva întreaga grijă câinelui ei, un Jack Russell extrem de vioi, cu ochiul drept acoperit de o pată neagră, ca un pirat. Îl botezase

Căpitanul Cârlig. Față de animale dovedea o afecțiune fără limite, iar cerșetorilor nu le dădea de pomană decât dacă țineau alături o pisică ori un câine. De o energie greu de suportat, Căpitanul Cârlig avea nevoie de o întreținere specială și continuă, trebuind să fie scos la plimbare de trei ori pe zi și distrat în permanență. Era un bulgăre compact de mușchi și de blană, care agresa sistematic celelalte animale întâlnite pe stradă, fie și dulăii cu colți puternici, chiar cu riscul de a fi făcut bucăți. În viața lor intimă intervenise pe nepusă masă. La început, când făceau sex, Monika îl închidea într-o cameră alăturată, cu un os ori cu o minge de ros. Căpitanul Cârlig însă nu înțelegea lucrurile în același fel, lătrând la ușă și lovind în lemnul acesteia cu labele lui mici. Dacă i se deschidea, sărea direct în pat și își afunda botul umed între picioarele stăpânei, care se apăra pe jumătate în serios, pe jumătate în glumă.

— E câine de vizuină, urmărește vulpile și bursucii, n-ai ce-i face, e în codul lui genetic.

Care cod genetic nu era decât un pretext. Căpitanul Cârlig avea erecții de un roșu-aprins și le adulmeca organele genitale lătrând imperativ. Sexul îi era mic și tare ca un creion. La începutul relației lor, Antonin și Monika se acuplau pe întuneric, fără o vorbă, după care dădeau fuga la baie spre a-și acoperi crima sub un jet de apă. După o vreme, ea a obținut dreptul la o lampă aprinsă și, după trei luni, la deschiderea ușii, pentru ca patrupedul să nu se simtă exclus. Însă Căpitanul Cârlig nu se mulțumea doar să asiste la îmbrățișările stăpânei lui. Fie gelos, fie indiscret, se învârtea în jurul celor doi îndrăgostiți cu limba atârând, cu organul sexual în erecție, de parcă ar fi evaluat performanțele lui Antonin căruia, de teama unei mușcături prost țintite, armele războiului intim îi cedau instantaneu. Moment în care câinele începea să se frece de Monika, pradă unei exuberanțe de necontrolat.

— Nu, nu iubițel, râdea ea, îmi pare rău, n-ai voie aici.

Îl lua în brațe și îl închidea în altă încăpere, dojenindu-l de zor.

— Înțelegi, dragule, trebuie să-i explic hotărârea pe care am luat-o, câinele ăsta merită să fie tratat ca un adult.

Dădăceala avea loc în engleză, fiindcă femeia știa perfect ambele limbi și, fără îndoială, și cățelul; se auzeau murmure, aprobări și reproșuri amestecate, mici scheunături urmate de tăcere absolută. Monika dăduse dovadă de putere de convingere. Îl trezea la întoarcere pe Antonin, dar cheful se dusesse.

— Iartă-mă, iubire, dar a trebuit să-l liniștesc pe Capcârli (era prescurtarea pe care o utiliza la adresa patrupedului). Nu e obișnuit să fie dat afară. Înainte de a te cunoaște, dormea în fiecare noapte cu mine. Sunt convinsă că veți deveni buni prieteni.

Antonin nu era tot atât de sigur de viitorul respectivei amicitii.

— Îți mulțumesc pentru înțelegere, adăuga ea sărutându-l, ești minunat.

Câinele devenise arbitrul jocurilor lor amoroase. Starea perpetuă de rut a animalului îl intimida pe tânărul bărbat: cu cât animalul își demonstra libidoul deșănțat, cu atât al său se dovedea mai retractil. Totul excita patrupedul, totul îl lăsa rece pe Antonin. Îi sugerase Monikăi să-i prezinte femele din rasa lui pentru a-l mai calma, dar ea i-a relatat experiența oribilă pe care acesta o trăise cu una dintre ele. În timpul unei acuplări întâmplătoare, pe stradă, făcuseră penis captivus, iar glandul Căpitanului Cârlig nu se mai dezumfla. Mai ales nu trebuie separați cu forța, fiindcă masculii au un os penian care se poate fractura, iar femelele riscă rupele ale vulvei. Minute în șir înduraseră sarcasmul unor puști, un măcelar aruncase peste ei o găleată cu apă, Monika fusese nevoită să-i urce într-un taxi sub privirile amuzate ale curioșilor, să-i învelească într-o pătură pentru a nu murdări mașina și să plătească și o taxă suplimentară la veterinar. Își dădea seama Antonin la ce traumă fuseseră supuși și ea, și cățelul?

Monika muncea mult, duminica își aducea dosarele acasă la el și, uneori, îi cerea un sfat ori o părere. Era realmente talentată la design. Ariel, care o aprecia mult, puțin cam prea mult, nu se zgârcea cu complimentele, sugerându-i să-și deschidă propria agenție. În timp ce ea studia sau desena, întinsă în pat și însoțită de javra supraexcitată, Antonin se învârtea prin apartament ca un titirez, operând marea curățenie de weekend. Ea îi măsura pe ceas programul, îi inspecta realizările, îi oferea garanții. Câinele, dotat cu

un simț înnăscut al competiției, Țopăia, se învârtea și făcea salturi pe cuvertură. Era unul dintre rarele momente în care cuplul lor împărtășea aceeași dimensiune a bucuriei, ba chiar a zburdălniciei. Monika întinerea pur și simplu, redevenea un copil blând și mângâietor. Iar Antonin întrevedea un posibil viitor comun. Suferea din cauză că nu o putea iubi mai mult, simțind în sine o înfrânare ce-i paraliza emoțiile. Totuși, se străduia. Personal, își aprecia rezerva: nici efuziune, nici declarații deplasate, chiar dacă ea visa la așa ceva, la o complicitate mai puternică, lansând numeroase apropouri în acest sens.

În unele seri, când era foarte obosită, vedea pe chipul ei mici riduri la colțurile gurii, câteva pete roșietice și se simțea în același timp liniștit și trist. Își închipuia bătrâna doamnă care avea să fie peste treizeci de ani, când buzele cărnoase, în formă de accent circumflex, urmau să se reducă la un orificiu minuscul, tivit de riduri, când obrații aveau să-i fie scobiți. Încă din copilărie își îmbătrânea în gând colegii și profesorii, plăcându-i să și-i imagineze așa cum urmau să fie mai târziu, chei și cu burtă. Bărbații se împart în două categorii: unora le crește burta, alții chelesc. Primii se umflă, având parcă regretul unei sarcini imposibile, ceilalți chelesc și se transformă într-un soi de gland strălucitor, ca o hipertrofie a virilității. Și în sine însuși, sub propriile-i trăsături (lumea zice că e un băiat drăguț), Antonin vedea încolțind un bătrân caraghios, uscățiv, imagine care-l devora pe bărbatul de azi. Visa la o mașinărie care să șteargă urmele trecerii anilor, așa cum o bucată de cârpă redă limpezimea unei oglinzi.

Deocamdată, avea însă alte urgențe: fără să fi vrut, omorâse, poate, un om, cedând încă o dată proastelor lui obiceiuri din copilărie. Ar fi trebuit să se autodenunțe la poliție, să spele greșeala care-i macula conștiința, igiena sufletului fiind egală cu aceea a trupului. Ezita să își mărturisească fapta Monikăi și, cu atât mai mult, patronului lui. Timp de mai multe săptămâni a trăit sub apăsarea rușinii, periind toate ziarele, sperând că va da de un articol care să dezmințe informația din cel dintâi, care să anunțe că nenorocitul acela căruia i-a strivit trupul a supraviețuit. Dar cine să fi purtat grija morții unui bețiv? Cu timpul, remușcărilor s-au mai atenuat. Și fiindcă

niciun reprezentant al serviciilor publice nu a dat buzna în casa lui pentru a-l aresta, a dedus că fapta cu pricina nici nu a avut loc.

Totul a mers astfel până în ziua aceea înăbușitoare de sfârșit de iulie când — a doua zi trebuiau să plece în vacanță în regiunea micilor golfuri cu maluri povârnite de la Cassis —, pe linia 12 a metroului, Antonin a trăit o experiență care l-a tulburat profund. Tocmai se întorcea de la expertizarea unei vechi case de toleranță din cartierul Pigalle, de pe bulevardul Frochot, o cetate-grădină cochetă aflată dincolo de un gard înalt, care adăpostise odinioară atelierele lui Toulouse-Lautrec și Gustave Moreau. Metroul îl luase de la stația Saint-Georges, însă de la Notre-Dame-de-Lorette, garnitura nu s-a mai urnit. Printre pârlături, o voce a anunțat un accident grav pe linia de Concorde. În limbajul oficial al autorităților, aceasta s-ar fi tradus drept sinucidere. Călătorii, invitați să coboare, au ieșit protestând împotriva imbecilului care și-ar fi putut alege un alt moment pentru a se omorî. Vagonul s-a golit instantaneu. Obosit, Antonin întârzia să se ridice. Rămăseseră doar el și un bătrân îmbrăcat în zdrențe, care executa niște manevre ciudate în spatele unei banchete. Peste puțin timp, un damf pestilențial a invadat interiorul: bărbatul își făcuse nevoile chiar acolo. Constatând reacția oripilată a tânărului pasager, a început să râdă înfundat și, ridicându-și pantalonii, să schițeze pași de dans.

— Ți-e scârbă, nu? Îmi place că-s un rahat, da' știi de ce? Fin'că putoarea nu se mai duce...

Sperietoarea râdea mândră de ce făcuse și bucuroasă că ajunsese obiectul repulsiei altuia. Râsul avea rezonanțe metalice, de parcă i s-ar fi aruncat în fundul gătlejului toate arcurile unui deșteptător, și s-a încheiat cu o criză oribilă de tuse. Un soi de plasture găurit i se lipise la colțurile buzelor și se îndoaia odată cu mișcările gurii. Antonin rămăsese înmărmurit la locul lui, simțind că-i vine să vomite. Abia se abținea să nu-l ia pe moș de guler și să-l bage cu nasul în propriile dejecții. Celălalt își continua înjurăturile. Un cuvânt revenea neîncetat în tirada lui, unul arzător, la care se reducea întreaga sa viziune asupra lumii: curist! Antonin a rupt-o la fugă traumatizat, neîndrăznind să-i mai povestească Monikăi cele văzute. Asuda

din greu. Duhoarea individului aceuia îi murdărise fiecare celulă. În noaptea aceea nu a visat decât bărbați murdari, beți, tăvăliți în poșircă și în excremente.

¹ Din mesajul personajului, *Je t'embrasse* — te sărut/te îmbrățișez, nu a mai rămas, așadar, decât *Je t'em*, care se poate citi ca *je t'aime* — te iubesc.

4. Un suflet plin de mizerie

Dintr-odată aerul s-a rarefiat.

Antonin tocmai descoperise un alt Paris ascuns sub decorul celui dintâi, nu acela al cetății monumentelor și palatelor, ci al declinului și al degradării. Se apropia de treizeci de ani și nu i se împlinise încă niciun vis din simplul motiv că nici nu avusese vreodată vreunul. Și iată că în existența sa fără reliefuri, împărțită între rutină și anxietate, providența îi trimisese un mesaj: mai întâi primul bețiv, cel de pe bulevardul Malesherbes, apoi celălalt, din metrou. „Cineva“ îi deschisese ochii, dar ce oare voia să-i spună?

Peste o lună, pe la sfârșitul lui august, a mai fost însărcinat o dată să prezinte unor noi cumpărători apartamentul din Plaine Monceau, același a cărui vânzare o ratase prima oară în primăvară. De data aceasta miza nu mai avea nicio importanță, fiindcă multe lucruri se petrecuseră de atunci. Antonin abia dacă recitise dosarul, sosind cu întârziere în speranța secretă că o altă ruină umană și-ar putea face apariția barându-le drumul și vărsându-și mațele pe jos. Clienții, un cuplu de francezi emigrați la New York, se arătaseră de la bun început nerăbdători, iar Antonin n-a mai trebuit să le înșire toată lista. Bărbatul, om de afaceri, și-a petrecut tot timpul răspunzând la telefon într-o engleză masacrată, dând ordine de vânzare, femeia discutând cu prietenele ei despre „planuri de shopping geniale, pentru rochița aia din piele de la Versace, cu preț excelent“. Cupiditatea mergea braț la braț cu frivolitatea, plăcerea speculației cu nebunia consumistă. Și unul, și celălalt însă erau suficient de inteligenți pentru a

înțelege deșertăciunea propriilor slăbiciuni, manifestând o asemenea bună dispoziție, încât defectele li se puteau ierta. Într-o jumătate de ceas, precontractul, incluzând o reducere autorizată de 10%, a fost semnat pe un colț de masă. Cumpărătorii se dovediseră inepuizabili în ceea ce privea poezia acoperișurilor Parisului, zidurile tăiate de planurile zincate pe fondul bolților de deasupra Panthéonului, turlele ascuțite ca niște săgeți ale catedralei Notre-Dame. Își doreau să regăsească simțul nuanțelor: după albastrul regal, scânteietor al New Yorkului, care îi rănea, albastrul spălăcit, lăptos, al Parisului, mergând spre cenușiu. Temperatura blândă, după iernile înghețate și verile dogoritoare. Graba lor avea în ea ceva incitant, iar Antonin se întreba dacă nu cumva luaseră înainte vreo substanță euforizantă. Drept încununare, au început un vals fără muzică în mijlocul apartamentului, iar femeia l-a invitat pe Antonin să facă măcar câțiva pași de dans împreună cu ea, în aplauzele soțului. Au ciocnit apoi o cupă de șampanie, pe care a adus-o șoferul lor.

La coborâre, dezamăgit de victoria mult prea ușoară, Antonin încă mai nădăjduia să apară un alt mizerabil care să vomite pe pantofii lustruiți ai clienților și să îi facă să regrete că s-au aventurat într-un astfel de loc rău famat. Însă nimic de felul acesta nu s-a întâmplat. Tranzacția s-a dovedit un succes, ba chiar o afacere excelentă, întrucât, în doar câteva luni, prețurile apartamentelor din cartier crescuseră. Astfel, agenția se alegea cu un bonus substanțial. La birou, Antonin a fost obligat să mai bea o cupă de șampanie și să suporte complimentele otrăvite ale colegilor. Ariel a ținut un toast elogios, ridicându-l în slăvi doar pentru a umili restul echipei. Perorația și-a încheiat-o cu următoarea observație:

— Știți care e problema celor bogați? Că sunt simpatici. Averele le provoacă dorința de a iubi și atunci te simți mai bine alături de ei...

Antonin a mai căpătat dreptul, peste comision, la o gratificație de 3 000 de euro. Pentru a sărbători evenimentul, dar și pentru a-i face o bucurie, a invitat-o pe Monika la un mare restaurant, fiindcă se deschidea ca o floare, totdeauna mai bine în lumina arzătoare a succesului. De data aceasta

Căpitanul Cârlig nu a mai reușit să le strice banchetul simțurilor, fiind închis fără explicații în holul de la intrare, spre marea lui supărare.

Aceste plăceri de duzină se ștergeau însă, pentru Antonin, în fața revelației din ultimele săptămâni. Nu îi fusese ciudă pe primul vagabond, cel din urmă cu cinci luni, fiindcă îl făcuse să rateze vânzarea, ci fiindcă îl provocase să uite limitele decenței. Cum le uitase și cel care își făcuse nevoile în metrou. Primul nu dovedise respect de sine, pierzând și dreptul la respectul celorlalți. Sigur, nu merita să moară, din cauza asta Antonin era extrem de pornit pe sine însuși, însă cel puțin merita o corecție zdravănă din partea jandarmilor. Cei doi indivizi nu erau decât simptomele unei decăderi generale. Antonin descoperea mizeria lumii ca pe himenul unei femei dezbrăcate: cu stupefacție. Nu mai văzuse așa ceva și pentru altceva nici că mai avea ochi. Din adâncuri țâșnise un alt oraș, păduchios, abject, departe de capitala pudrată, lăcuită, care se vinde turiștilor. Parisul nu mai era o sărbătoare, Parisul era un rahat. Poate că, da, aici bătea inima lumii, însă o inimă plină de murdărie. La picioarele imobilelor, ființe distruse colcăiau pe niște cartoane, răspândind în toate vânturile umorile corpurilor lor epuizate. Te izbeai de ele, serile, înțepenite în sacii lor de dormit. Ciorchini umani înconjurați de câini râioși supraviețuiau printre permanente invective, scandaluri și litri de vin. Se lua de guler din nimic, se loveau până cădeau pe jos, în stare de prostrație, până la următoarea criză de furie. În fața ochilor lui, semenii săi dădeau înapoi, depășind cele mai de neînțeles frontiere ale scabrosului. Cum de fusese orb atâta vreme?

De o jumătate de veac, Parisul încetase să mai fie un oraș al tuturor. Renovarea începută sub André Malraux alungase categoriile sociale modeste departe de centru, în favoarea claselor mijlocii și superioare. Muncitorii și meșteșugarii fuseseră exilați la periferie. În schimb, toți decăzuții și vagabonzii sosiseră în oraș pentru a căuta mijloace de supraviețuire la noii burghezi boemi. Poporul fusese distrus și înlocuit de o populație oarecare și astfel coabitau relaxarea financiară și sărăcia extremă. Cei bogați câștigaseră partida, însă îi plăteau prețul: spectacolul permanent al celor care mureau de foame, întinși cât erau de lungi pe asfalt, hrânindu-

se din pubelele celor cu adevărat vii. Mizeria rămânea încolăcită pe existențele lor ca o ulceratie, ascunsă în inima belșugului. Pentru Antonin, descoperirea funcționase ca o conștientizare cu încetinitorul, dar care interzicea orice cale de înapoiere. Era pierdut în gânduri în clipa în care un cerșetor, un anume Marius, s-a postat în fața agenției Urbaluxe, peste drum de biserica Saint-Denys-du-Saint-Sacrement, situată la întretăierea străzilor Turenne și Saint-Claude. Era un edificiu compozit, în stil neoclasic, închis cu gratii, cu o falsă alură de templu grecesc și coloane masive deasupra scărilor. Ingenios, vagabondul își amenajase dintr-o ladă de lemn întoarsă cu fundul în sus un fel de gheretă. O garnisise cu cartoane, paie și pături vechi. Bărbatul gârbovit, arțagos făcea corp comun cu propria mizerie. Își săpase o vizuină în dejecții, se fălea cu murdăria lui, își etala prin tot locul cratițele sparte, cârpele putrezite, peturile pline cu lichide dubioase. Ducându-se la slujbă, credincioșii plecau fruntea în pământ, întorceau privirile și își reprimau dorința prea puțin creștinească de a-l alunga pocnindu-l cu vreo scândură. Bărbatul murea de plăcere când reușea să-i facă să-și piardă cumpătul, blestemându-i și făcându-i pedofili pe preoți. Avea un plan răutăcios: lângă zidul bisericii, într-un cartier de bogătași, câștiga pe toate planurile. Catolicii se bucurau să dobândească dreptul la paradis dând de pomană celor săraci, cei de stânga așijderea. Trebuia să fi văzut ce mutră făceau burghezii aceia revoltați în teorie, dar care o duceau tare bine, când descopereau, coborând în stradă, o ființă lăfăindu-se în propriile-i deșeuri. Îi zâmbeau, fiindcă un progresist trebuie să îi salute pe nevoiași, nutrind însă nădejdea că măturătorii o să-l ducă de acolo odată cu restul de gunoaie. Imediat ce Ariel Van Heyfnis dăduse cu ochii de zdreanța umană și de strania lui construcție, strâmbase din nas și traversase strada pentru a se duce să-i vorbească.

— Bună ziua, domnule, lucrez peste drum, aveți nevoie de ceva?

— Cară-te, gagiule, că-mi stai în față și nu văd.

— Extraordinar, comentase mai apoi Ariel, omul ăsta regăsește spontan limbajul lui Diogene în fața lui Alexandru; dă-te-așa că-mi iei soarele. Este un filosof autentic, nu unul dintre acei filfizoni pedanți care perorează pe la

televizor. E o comoară. Instalația în care stă ar merita să figureze în marile muzee ale Franței. Ba da, ba da, chiar așa e, o dovadă deconcertantă de ingeniozitate. A recreat un habitat primitiv din materiale recuperate. O să mă mai gândesc la chestia asta și pentru strategia noastră de marketing.

După care se întorsese:

— Dragă domnule, sunteți un adevărat exemplu, cumpătarea dumneavoastră subliniază deșertăciunea proprietăților noastre. Ne oferiți o lecție foarte frumoasă!

— Du-te-n mă-ta!

Ariel își imagina pentru agenția sa o „linie *fără adăpost*”: promovarea unui kit de supraviețuire, a trăi acasă la tine ca un vagabond în cutia lui de carton, fără mobilier, doar cu un braser în mijlocul încăperii. Era convins că tocmai clienții bogați vor mușca momeala. Își botezase invenția „apartamentele Howard Hughes” după numele milionarului american care murise închis în castelul lui, mâncat de viermi și fără a-și mai fi tăiat unghiile, barba și părul. Dezvoltase pentru Antonin o întreagă teorie despre *homeless*-ii americani și marginalizații francezi. Cei dintâi împingeau cărucioarele pentru cumpărături pline cu deșeuri ca minerii vagonetele cu cărbune. Erau pocăiții visului american, eșuaseră și își plăteau greșelile printr-un vagabondaj fără sfârșit. Defavorizatul francez era bufonul regelui, bătându-și joc de toți cei ocupați până peste cap, cei mereu pe fugă, punându-le o oglindă în fața vanității unei asemenea agitații permanente. Este, deci, un provocator, pe când omologul lui anglo-saxon este un contraexemplu. Zilnic, Ariel mergea să-și viziteze noul prieten, ducându-i bani și mâncare. Îi lăsase și un dictafon în cazul în care s-ar fi simțit inspirat, convins că vagabondul clocea o mare doctrină a anarhiei. Însă unicul mesaj pe care omul îl înregistrase fusese:

— Lasă-mă-n pace și mai schimbă meniul, că mi s-a luat de haleala ta.

Ariel nu și-a mai văzut aparatul de înregistrare și a mai rărit-o cu vizitele. De fiecare dată când, serile, nevasta sau vreo prietenă venea acolo după el, individul se ridica și făcea semne obscene cu mâna, urlând:

— Auzi, nu mi-o împrumuți și mie pe curva asta a ta? Hai, că mi s-a sculat de crăp! Trebuie să-mi dau drumu’...

Pe Ariel grosolăniile astea nu păreau să-l deranjeze. Pentru a mai face un ban, Marius se întindea pe sub bancomate, afișând o politețe dulceagă, culme a șantajului. Utilizatorii nu își puteau reprima greața zărindu-l. Banii curgeau în valuri din mașinărie și el, nevoiașul, își întindea palma cu umilință. Modestia însă nu ținea cine știe cât și, după vreun ceas, se apuca iarăși să agreseze trecătorii. Preotul parohiei, un lungan cu nasul ascuțit, care își purta cu mândrie sutana, a venit la agenție pentru a discuta cu Ariel despre cea mai bună modalitate de a ajuta „fratele nostru aflat în nevoie”. Formularea putea fi înțeleasă în mai multe sensuri. Când era „apucat de furii”, după cum spunea clericul, Marius spărgea sticle de bere, înconjurându-se de o pătură de cioburi care făceau mersul periculos, mai ales pentru copiii încălțați cu sandale și câinii care și-ar fi putut răni labele. Prin cartier începuse să circule o petiție, credincioșii din parohie pierzându-și răbdarea. Colac peste pupăză, pe post de mulțumiri, o dată sau de două ori pe săptămână Marius venea și voma în fața agenției, vociferând. Ariel se abținea să-i arunce în cap o găleată de apă ori să cheme poliția, afișând o nepăsare totală.

— Extraordinar, spunea el, ce-o fi încercând să ne comunice? Care să fie mesajul acestei regurgitări compulsive?

— Păi, răspundea rapid Antonin, aș putea să vă traduc mesajul în câteva cuvinte. Ca să spun drept, ne vomită pe ușă fiindcă nu are niciun chef de compasiunea dumneavoastră.

Această interpretare avusese drept efect răcirea entuziasmului filantropului de ocazie. Preotul încercase, la rândul lui, încă vreo câteva misiuni de mediere. Degeaba. Pe toți îi epuizaseră capriciile individului. De pe o zi pe alta, apariția supelor calde a încetat, la fel și încercările de dialog despre înțelepciunea anticilor și bancnotele de cincizeci de euro strecurate în vreun pulover vechi. Strada Turenne ajunsese un fel de zid de separare, un *no man’s land* care despărțea două țări străine. După care evenimentele s-au succedat într-un chip bizar. La începutul toamnei, păturile celui lipsit

de adăpost au dispărut. Cartoanele cu care se acoperea au luat drumul pubelei. Peste câteva săptămâni, un val neașteptat de ger a învins încăpățânarea vagabondului: serviciul de ajutor social de urgență a venit după el sub pretextul riscului de hipotermie și, în pofida țipetelor lui, l-a luat pe sus. De atunci nu l-a mai văzut nimeni. Măturătorii i-au demontat lada, iar din trecerea bărbatului pe acolo nu a mai rămas decât o pată întunecată, pe care câinii o adulmecau uluiți. Antonin nu știa ce îl scandaliza mai tare: șleampătul Marius sau schimbarea de atitudine a lui Ariel, care își alesese alt hobby. Acesta susținea acum o nouă marotă: achiziționarea tuturor farurilor disponibile de pe litoralul francez, proprietăți ale domeniului maritim, lansând proiectul Robinson pentru melancolici și mizantropi, organizând seminare de dezvoltare a personalității pe stâncile aflate în bătaia valurilor. De pe o zi pe alta se apucase să-și petreacă weekendurile la Concarneau, Douarnenez, Saint-Jean-Cap-Ferrat, discutând cu autoritățile de acolo.

Spre deosebire de el, Antonin nu se urnea din Paris. Pirații băncilor publice și brutele alcoolizate îl făceau să i se zbârlească părul, litaniile cerșetorilor îi zgâriau urechile. Când vreunul dintre aceștia, la ieșirea din brutărie, îi băga sub nas cutia pentru strâns banii, scrâșnea din dinți și suiera:

— La muncă, nu la-ntins mâna!

Jalnică replică, dar îi făcea bine. La întrebarea:

— N-ai vreo doi euro?

Răspundea:

— Sigur că am, dar îi păstrez pentru mine.

Brutalitatea cuvintelor nu mira cerșetorii, care nu dispuneau de suficientă demnitate pentru a-l insulta. Simpla lor prezență era un afront la adresa progresului, a medicinei. Secole în șir, arhitecții, sculptorii, artiștii lucraseră pentru a ridica un oraș somptuos șiăștia îl demolau cu gunoaielor. Antonin făcea bine distincția între sărăcie și mizerie. Familia lui nu fusese niciodată bogată, bunicii erau plăpumari din Jura, oameni mândri, din popor, care își păstraseră întotdeauna respectul de sine. Însă scaieții

ăștia de trotuar erau complet lipsiți de verticalitate, niște lepădături cu față de om. Prezența lor era urâtă, înjositoare. În Paris, marele oraș fecală, poți călca oricând pe produsul măruntaielor unei ființe vii, fie ea om sau câine.

În minte i-a revenit o întâmplare. Avea zece ani, era într-o seară de toamnă și se afla în gara La Défense împreună cu tatăl său, care îl ținea de mână. Mulțimea umpluse peroanele, cei mai mulți fiind funcționari care încheiaseră o zi istovitoare de muncă. Un bărbat înalt, pus la punct, cu o servietă în mână, se așezase la marginea peronului, pe banda cauciucată de siguranță. Se tot ridica pe vârfuri și se apleca nerăbdător să vadă apărând garnitura. Dintr-odată, un necunoscut s-a ridicat de pe scaunul din plastic pe care îl ocupa, a luat-o la fugă spre bărbatul acela și l-a împins, exact când trenul intra în stație. Dezechilibrându-se, omul a căzut fără a scoate un cuvânt. Nu a murit, dar a rămas fără piciorul stâng. La patruzeci și patru de ani. Agresorul, un asocial, aparent cu probleme mentale, a plecat liniștit după fapta comisă și nu a mai fost găsit niciodată, cu toate că fusese filmat de camerele de supraveghere. O dramă în surdină, desfășurată aproape fără mișcări. Din acel episod, Antonin reținuse însă altceva: o viață poate dispărea într-o secundă, cu un simplu gest.

5. Revelația unei perechi de pantofi

În fiecare dimineață la ora nouă, la intersecția bulevardului Haussmann cu rue Chaussée-d'Antin, o femeie mărunțică, îmbrăcată într-o fustă multicoloră și un pulover gros de lână, cu părul acoperit de un șal, apărea cu o valijoară găurită. O deschidea discret și scotea din ea un bebeluș înfășat, nu neapărat același, și se așeza cu mâna întinsă. Sugarul, inert, dormea la sânul ei și nimeni nu ar fi putut spune dacă era mort ori viu. Vasăzică, presupusa mamă își ducea obiectul muncii în valiză, instrumentul care-i asigura pâinea cea de toate zilele, iar seara îl ambala la loc, după ce își număra banii câștigați. Într-o bună zi a fost ridicată de poliție și înlocuită de o bătrână care tremura abia vizibil, apoi de un paralytic.

Antonin, care se transformase puțin câte puțin în detectiv al mizeriei, îi urmărise mișcările timp de mai multe săptămâni. De acum mergea prin Paris cu un carnet în mână, notându-și descoperirile. De fapt, nu văzuse niciodată orașul așa, nu se identificase niciodată cu cel care se plimba melancolic, cu vagabondul liric, cu iluminatul locvace. Pentru a descoperi Parisul nu trebuie să ridici ochii, ci să îi cobori spre pământ, spre mizeria care acoperă picioarele portalurilor și trotuarele, alcătuind tot atâtea bube pline de puroi pe chipul orașului-lumină. Antonin și-a cumpărat de la o papetărie o hartă mare a capitalei, decis să nu iasă dintre granițele ei. Și-a însemnat apoi cu piuneze toate concentrările de ruine, legându-le între ele cu ață. Piunezele albastre indicau locurile cele mai frecventate, cele roșii densități neliniștitoare de eșuați, cele negre indivizii izolați care zăceau prin colțurile lor, cele galbene nomazii care se deplasau fără încetare. Acoperise

teritoriul cu mici fanioane multicolore, de parcă ar fi fost vorba despre o regată sau o cursă de cai. Fiindcă se arătase surprinsă, Monikăi îi explicase că era vorba despre o rețea imobiliară pentru agenție. Frecventa stabilimentele pe unde se împărțea supă săracilor, măsura în lung și-n lat cheiurile Senei, împrejurimile gărilor, tronsoanele abandonate ale căii ferate de centură pe unde o grămadă de singuratici își stabiliseră domiciliul în corturi improvizate. Învățase să facă distincția între salariații amărâți, ajunși în stradă în urma șomajului, și cei eșuați din cauza unor boli, deșeuri umane care abia se mai țineau pe picioare și se confundau cu propriile dejecții. Cei dintâi reușeau să înfrunte adversitățile, păstrând o șansă de a ieși din situația aceea, ceilalți dispăreau în putregai. Una era strâmtorarea, alta prăbușirea. Fiind un fanatic al igienei, era cuprins de accese de furie. Indignarea nu mai era de ajuns, nefiind altceva decât tresărirea unui suflet bun, dar ofensat. Antonin nu făcea politică, nu se ducea la vot, însă avea un principiu: decența pe care o datorăm nouă înșine și celorlalți.

Grație acestor investigații, ajunsese la o cunoaștere profundă a populațiilor marginale. Din noianul de săraci de diverse origini, singurii pe care îi admira erau țiganii. Originari din Europa Orientală, ba chiar de mai departe, din India, aceștia erau autorii unor certe inovații de tehnică a cerșitului, posedând geniul supraviețuirii indiferent de condiții. Erau mobilizate toate generațiile, de la sugari la bunici, fiecare având obligația de a pune mâna la treabă. În consecință, practica cerșitul activ, dar și pe cel pasiv. Pe de o parte trimiteau comandouri de pungași ca să ușureze de bani călătorii din metrou, din autobuz sau din tren, pe de alta își postau bolnavii și muribunzii pe la intersecțiile principalelor zone pietonale. Hoții de buzunare, de la șapte la doisprezece ani, invadau convoaiele de autocare în locurile de staționare și se abăteau asupra pasagerilor ca un stol de vrăbii, ușurându-i de bani cu mână iscusită, mai ales pe femei, după care o ștergeau fluierând. În cazul în care erau arestați, documente nu aveau, nici naționalitate și nu înțelegeau o boabă de franceză. Li se dădea drumul peste câteva ore, datorită obligației impuse de legea care protejează minorii. Se adaptau la toate cerințele pieței: își făceau cruce înainte de a cere bani sau

de a spăla un parbriz la semafor, purtau iconițe ale Sfintei Fecioare pentru a arăta că nu sunt cine știe ce reprezentanți periculoși ai jihadului. Dincolo, în cartierele cu populație musulmană, cerșeau în arabă:

— *Salam aleikum, aleikum salam.*

Tinere care râdeau te abordau în stradă desfăcând bucăți de hârtie cu liste de ajutor pentru surdomuți, orbi, bâlbâiți, înfometați și cereau câțiva bani și o semnătură. Cu mutrele lor simpatice, îți subtilizau bancnotele din buzunar cu un talent de admirat. Se prefăceau că descoperă inele de argint contrafăcute, căzute la picioarele tale, și ți le dădeau înapoi solicitând o compensație oarecare. Vindeau și flori, probabil furate, lăcrămioare de 1 Mai, și niște cățeluși adorabili, bej sau albi. Francezii se înduioșează mai degrabă când vine vorba despre animale decât despre oameni ajunși în nevoie.

Cei care practica „trasul de mânecă“ se împărțeau în două categorii: politicoșii și jalnicii. Cei dintâi manifestau cea mai înjositoare lingușire și ți-ar fi pupat și tălpile pentru un euro ori vreo douăzeci de cenți. Dacă nu-i băgai în seamă sau îi dădeai la o parte cu dosul mâinii, se întorceau la atac, înclinându-se ca niște lachei și pentru ultimul bănuț.

— *Ierteți domno, ierteți, domna, scuzi deranșu, punu siua, la rividiri, io nu mâncat, copili mulți, bănuțu mic vu rug...*

Dai de ei la post fie iarnă, fie vară, susurându-și litania. Și te conving, bătându-te la cap. Servilismul lor are în el ceva insultător, care te obligă să bagi mâna în buzunar. Cât despre jalnici, aceștia chiar oferă un spectacol de mare clasă fie cu un ochi lipsă, fie cu o ureche tăiată, doar trei degete la o mână, o jumătate de gambă sau cine știe ce tumoră pe obraji. Printre specialitățile țiganilor, se zice, s-ar număra și fabricarea de mutilați, o întreagă artă a dălții și a fierăstrăului, a decupajului și a relipirii, care presupune o cunoaștere temeinică a subiectului. Dovedesc un simț al punerii în scenă care impune respectul, aruncând în stradă infirmii tăiați după model de niște grădinari demenți, ciungii de ambele brațe, copiii diformi, prelucrați în înfricoșătoare ateliere ale distrugerii, femeile buimace care plâng fără încetare, agitații cărora li se injectează produse chimice care

îi fac să tremure, hemiplegicii care par ieșiți direct dintr-un film de groază. Au un simț al umorului special atunci când îți aruncă în față astfel de mostre. Un bătrân din Piața Republicii avea partea stângă a feței și a craniului arse cu bună știință fie cu fierul de călcat, fie cu lampa cu acetilenă. Insul petrecuse pentru asta, probabil, vreun sfert de ceas nasol rău. Efectul era însă garantat pe viață: o rană oscilând între albastru-cobalt și roșu-aprins, după cum cădea lumina soarelui, cu venele galbene de grosimea unui tub. Bărbatul trezea oroarea, dar și curiozitatea, și i se arunca de la depărtare mărunțiș pe care îl aduna cu nonșalanță. Matroane robuste stăteau alături de pigmei care fuseseră făcuți bucăți. Se adăugau escadrilele de falși paralitici care o luau la fugă imediat ce încheiau cerșitul, la metrou. Rețelele erau coordonate, se zicea, de unul sau mai mulți șefi răspândiți prin Europa de Sud sau de Est, care țineau în mână firele traficului. Fetele erau închiriate de la familiile lor pentru câteva mii de euro, cu condiția să fie rapide și ascultătoare. Toată povestea nu dădea pe-afară de moralitate, însă dovedea un adevărat simț al organizării. Cerșetorul este un mic întreprinzător care operează un scurt studiu de piață, după care se lipește de persoanele solvabile.

Ceea ce detesta Antonin la aceste epave urbane era nepăsarea. Cândva, în Anglia, inșii fără căpătâi erau însemnați cu fierul roșu, făcuți sclavi dacă recidivau în vagabondaj și imoralitate, închiși în ospicii ori mănăstiri pentru a învăța virtuțile muncii. Olandezii inventaseră o foarte ingenioasă mașină de reabilitare: vagabondul care refuza să se pună pe treabă era închis într-o pivniță ce se umplea cu apă. Dacă nu punea mâna pe pompă, se îneca. Lecție dură care trebuia să își arate roadele.

Prin urmare, Antonin trăia două vieți: intermediar al agenției imobiliare ziua, vânător, urmăritor seara. Odată întors acasă de la serviciu, se schimba și pleca să cotrobăie Parisul în căutarea unei improbabile soluții a anxietății sale. De fapt, ce dorea? Habar nu avea. Știa doar că n-o putea ține tot așa! Ar fi vrut să își deschidă sufletul în fața Monikăi, numai că între ei lipsea complicitatea. Într-o zi, totuși, îi spusese, arătându-i un vagabond căzut sub un portal:

— Inșii ăștia mă scârbesc...

— Nu te enerva, iubitel, n-ai decât să te uiți în altă parte!

Și acesta a fost declicul: era în plină curățenie de duminică, numită curățenia extraordinară, care îi lua între patru și șase ore. Tocmai spălase pe jos cu o cârpă groasă comandată special în Scandinavia, când a dat din întâmplare peste perechea de pantofi cu care lovise bețivul acela, cu opt luni în urmă. Îi băgase „în carantină“, îi exilase în fundul unui șifonier, pentru a-i „sanționa“. S-a simțit tare nemulțumit să-i vadă acoperiți cu o peliculă de praf și i-a curățat de două ori la rând, până când au strălucit ca oglinda.

Dintr-odată, a avut o revelație.

Pantofii îi indicau drumul de urmat.

Toate plimbările cu sau fără țintă din ultimele luni, toată tulburarea lui își descopereau sensul în aceste încălțări elegante și rafinate. Ele erau instrumentul pedepsei. I-a sărutat și i-a strâns la piept ca pe un copil.

Aici era soluția.

Pe care abia îndrăznea să o formuleze.

Fiindcă era de nerostit.

Unele vieți valorează mai mult decât altele.

Dar destule valorează mult mai puțin, acesta era adevărul.

Dăduse de atâtea indicii și nu știuse să le interpreteze.

Era răspunzător de toate acele suflete rătăcitoare și, de acum, nu le mai putea abandona.

Convertirea a fost instantanee.

Emoția a fost atât de puternică, încât s-a prins de cap cu ambele mâini pentru a nu leșina. A rămas așa mai multe ore, amețit, incapabil de vreo mișcare, fără a articula un singur cuvânt. Monika l-a descoperit inert, în mijlocul lucrurilor răspândite în jur, și a sunat la *SOS Medici*. Diagnosticul a fost o criză de spasmofilie și i s-a administrat o injecție cu calmant. A doua zi, când Monika l-a întrebat ce s-a întâmplat, a refuzat să-i răspundă. Ca atare, femeia a ajuns la concluzia că are o relație paralelă și s-a închis într-o tăcere ostilă. Antonin nu a catadicsit să-i spună adevărul pentru a o liniști.

Partea a doua

CĂLUGĂRUL SOLDAT

6. Gestul excesiv

N-ar fi trebuit s-o facă.

A greșit.

S-a lăsat pradă furiei.

Dar nici câinele n-ar fi trebuit s-o facă.

Fiindcă animalul săvârșise o greșeală ireparabilă.

Și așa era destulă dezordine pe lumea asta, nu putea tolera să fie și-n casa lui, și încă produsă de un patruped!

Monika plecase pentru trei zile la Bâle, la un congres despre noile tehnologii privind designul interior. Avea de susținut o comunicare importantă legată de izolațiile termice ale edificiilor vechi. Îl rugase pe Antonin să-i dea un minim ajutor, ca simbol al încrederii pe care i-o acorda: să aibă grijă în timpul acesta de Căpitanul Cârlig. Obligațiile erau aceleași ca de obicei: să îl scoată afară o dată dimineața, o dată la prânz și o dată seara, nimic mai mult. De mâncat, mânca de toate: fructe, legume și carne. Se adăuga o baie pe zi cu mănușa specială din fibre vegetale. Și serile loțiunea antipurici. Căpitanul Cârlig era și meloman, deci merita seara un pic de Verdi, un pic de Puccini și, mai ales, cântecul lui preferat, *Căpitanul Sensibil* al grupului Wot, un hit al anilor '80 pe care îl adora pentru ritm și pentru titlul care îi amintea de numele său. Putea să îl asculte și de zece ori la rând.

Căpitanul Cârlig ținea mult la Antonin.

Cu adevărat.

Căci îi plăceau spiritele libere, deschise...

Apoi, și aici Monika roșise — bun, dacă micuțul era, cum să zicem, prea nervos, ar trebui să descopere metodele de a-l destinde.

— Păi, cum să-l destind?

— Știi tu — femeia își căutase îndelung cuvintele —, ai putea să... — și își lipise arătătorul și mijlociul de la fiecare mână, mișcându-le ca pentru a sugera niște ghilimele, însă cuvântul căutat tot nu și-a făcut apariția.

— Nu înțeleg.

Fața i se făcuse stacojie.

— Vreau să zic că trebuie încercate mai multe exerciții de toate felurile. Are atâta nevoie de dragoste...

Probabil că Antonin părușe tare mirat, fiindcă ea dăduse înapoi.

— Cum vrei, nu era decât o sugestie. Cu mine face plimbări lungi, îl alerg ore în șir, dar cred că trei zile ar putea rezista.

La început, Căpitanul Cârlig s-a purtat bine. Dormea într-un coș mic din piele plăcut mirositoare. Se ținea după Antonin peste tot, iar la agenție se freca de picioarele femeilor pe care erecția lui le făcea să râdă. Măcar de-ar dovedi și bărbații lor atâta sănătate! Antonin își cerea jenat scuze. În prima seară, ascultând cuvintele cântecului său favorit — „*He said Captain, I said wot?*“ — Căpitanul Cârlig s-a întins pe spate cu puțulica-n aer, părând a aștepta un gest plăcut din partea gazdei. Antonin nu i-a dat atenție, iar câinele, părând tare întristat, s-a dus la culcare schelălăind. S-a întors însă dimineată cu trompa-n vânt și s-a întins, de data aceasta pe o parte. Animalul solicita afecțiune. Demn, Antonin l-a îndepărtat cu dosul palmei. În aceeași seară, s-a decis să facă argintăria să strălucească, un serviciu de masă moștenit de la bunica din partea mamei. Descoperise pe piață o loțiune nouă produsă în Elveția, care decapa argintul fără a-l deteriora, efectul abraziv nefiind urmat de consecințe nefaste. A pus totul sub o folie acoperită, la rândul ei, de o foaie de ziar și a luat o cârpă umedă. Produsul achiziționat avea un singur inconvenient; păta suprafețele sensibile ca marmura, piatra șlefuită sau lemnul tratat. Nici nu se apucase bine de treabă, când Căpitanul Cârlig a sărit pe masă și a început să facă slalom printre furculițe și linguri. Părea în culmea indignării, mârâia și nici

măcar muzica nu-l mai potolea. Păi, ce naiba mai era și câinele ăsta? Mașină, glandă cu picioare? Antonin l-a rugat să se stăpânească. Îi înțelegea descumpănirea, însă nu mai avea de așteptat stăpâna decât douăzeci și patru de ore. Câinele s-a enervat, l-a mușcat de încheietura mâinii și, prin câteva contorsiuni ale bazinului, pe neașteptate i-a pus sexul arzător în mână. Antonin a țipat. În același timp, puțulica, abia mai mare decât un stilou, a câinelui a început să oscileze ca un metronom nebun, sub presiunea excitației, lovind sticla cu decapant, care și-a vomat conținutul pe hârtia de ziar și pe masă, de unde a curs ca o cascadă pe jos. Produsul coroziv a început imediat să macine parchetul cu tot cu pelicula de ulei de deasupra și să formeze o băltoacă semănând cu testul Rorschach.

Dovada de stângăcie depășise limita suportabilului.

Totuși, Antonin îl prevenise.

Ca din reflex, a prins patrupelele voios, a deschis fereastra și l-a aruncat afară. Înainte chiar de a realiza ce i se întâmplă, Căpitanul Cârlig s-a izbit cu un geamăt de pavajul curții interioare a imobilului. Ploua, se făcuse noapte, toate celelalte ferestre erau închise, iar locatarii cinau ori se uitau la televizoarele date tare în livinguri.

Înnebunit, Antonin a pus mâna pe lesă, a coborât în goană, sărind mai multe trepte deodată, a ajuns la parter, a ridicat animalul cald încă, i-a prins lesa de zgardă, a plecat din clădire pe furiș și l-a dus pe cea mai frecventată stradă din apropiere, Etienne Marcel. Ploaia avea să spele sângele. Zgomotul asurzitor al mașinilor de curățenie stradală, care treceau la ora aceea, cu aspiratoarele lor rotative ce ronțăiau gunoaiile ca niște mandibule uriașe, acoperea celelalte sunete ale orașului. Antonin și-a ales un colț mai întunecat, nu departe de Poșta Centrală de lângă Luvru, la intersecția cu rue Hérold, acolo unde două felinare erau stinse. Profitând de o diminuare a traficului, a lăsat ușor micul colet în mijlocul străzii, cu tot cu lesă, și s-a ascuns după un perete. A așteptat cam un minut. Un Volvo a apărut în trombă dinspre Place des Victoires și a trecut fără a se mai opri peste trupul animalului. Antonin a țâșnit din întuneric și a început să țipe:

— Câinele meu, câinele meu, mi-a omorât câinele, ajutor!...

Nu reușea să și plângă, dar tonul era perfect. Ploaia care îi cădea pe față putea fi luată drept lacrimi. Un cuplu ascuns sub o umbrelă s-a îndreptat către el și, observând animalul al cărui trup încă zvâcnea, s-a alăturat indignării lui Antonin.

— Ce ticăloși! N-ați reținut numărul mașinii?

— Nu, felinarele sunt stricate, ce nenorocire!...

A spus-o reușind chiar să suspine. Cei doi l-au privit cu compătimire, iar bărbatul i-a lăsat pe umăr o mână grea, caldă, care i-a făcut bine. Concepușe deja o poveste bine legată, pe care a încercat-o pe cei doi trecători, ca s-o poată spune fără greș mai târziu Monikăi. Câinele, cum era foarte viril, auzise o cățelușă de cealaltă parte a străzii și sărise, smulgându-i lesa din mână. Evident, vina era a lui, n-avea să și-o ierte niciodată. O clipă de neatenție, o clipă fatală. L-au crezut pe cuvânt și l-au consolată. Nu, nu trebuia să se simtă vinovat. Îi vor lăsa și numărul de telefon, în caz că dorește să depună o plângere la poliție.

A plecat apoi, cu câinele ud learcă purtat pe brațe, ca un erou de cinema. Până la urmă, Căpitanul Cârliș nu era decât un lucrușor și nu cântărea mai mult decât o valiză mică. A sunat-o pe Monika în Elveția și i-a povestit cu voce întretăiată accidentul. Ba chiar a simțit un soi de contracție care ar fi putut trece drept spasm lacrimal. Monika a crezut că glumește, a lăsat să treacă un moment de tăcere, după care a închis telefonul. A doua zi seara a venit să ia cadavrul. Antonin îl învelise în folie de aluminiu și îl dusesse la toaletă. Ce păcat că începuse să pută, fiindcă altfel era de un calm olimpic. Așa mai mergea să ții la animale: blânde și liniștite, cu meclă pașnică și cu tot restul la fel. Și făcut zob, Căpitanului Cârliș nu îi lipsea noblețea. Roțile mașinii îi făcuseră o tăietură lungă și îngustă la nivelul abdomenului, dând afară tot ce găsiseră prin interior, organe pe care le pusese într-un pachet separat. Monika i-a vorbit cu voce stinsă, gâtuită de durere, de stupeoare:

— Numai două zile ți l-am lăsat pe Căpitanul Cârliș și acum îl găsesc mort.

— Ți s-ar fi putut întâmpla la fel de bine și ție... Doar ți-am povestit totul. Știi cum era el... zburdalnic. Pur și simplu mi-a smuls lesa din mână, n-am mai avut ce face.

— Nu te cred.

— Am avut și martori, mi-au lăsat numărul de telefon, poți să-i suni.

— De ce nu te-ai dus la poliție?

Vocea îi tremura de indignare, era în pragul crizei de nervi.

— Nu mai aveau ce să-i facă și apoi, nu am văzut numărul de înmatriculare al mașinii. Era prea întuneric. Îmi pare rău, e vina mea, dar am ținut și eu la el, doar știi... Avea un simț al umorului uimitor.

Monika a învelit trupul patrupedului într-o pătură și, cu ochii scăldați în lacrimi, a plecat. Nu a oprit-o. I s-a părut prea amărâtă. O s-o sune el peste câteva zile.

Avea acum ceva mai bun de făcut.

Câinele n-ar fi trebuit să...

Doar îl prevenise!

Întâmplarea i-a făcut, până la urmă, un bine ieșit din comun.

Se zice că numai prima dată contează. În realitate, Antonin pe a doua o lua în considerare, după cotonogeala administrată bețivului din primăvară. Acționase impulsiv, acum era necesar să-și transforme actele reflexe într-unele voluntare. Pentru început, intenționa să mai rărească întâlnirile cu Monika. Femeia asta îl făcea să se risipească într-o mie de preocupări inutile, iar povestea lor nu putea duce nicăieri. Oricum, moartea potăii Jack Russell nu avea să i-o ierte. Antonin se simțea ca un soldat înainte de bătălie, având nevoie de toate puterile. Se simțea liniștit, își găsise calea în viață, mai ales după ce citise în presă o notiță care îl fascinase. Într-un supermarket din Belleville, în ajunul Crăciunului, un *homeless* de vreo patruzeci de ani ucisese cu o lovitură de cuțit în spate o femeie originară din Hong Kong fiindcă aceasta arăta prea bine. „Nu merita să trăiască, era prea frumoasă“, le explicase polițiștilor. Pedepsise frumusețea jignitoare. Antonin va face invers: va pedepsi afrontul mizeriei.

Enormitatea ideii l-a sufocat. Era un autodidact; nu avea pe nimeni care să-i ghideze pașii. Fiindcă lumea nu era pregătită să-i asculte mesajul, va predica prin exemplul personal, trezind conștiințele. Ca un chimist care își izolează bacilul pe care vrea să-l studieze, Antonin și-a stabilit singur ținta: nici tinerii marginalizați a căror soartă nu este pecetluită, nici emigranții dinamici, nici cei lipsiți de adăpost, dar care sunt capabili să-și revină, ci doar irecuperabilii care depășesc limitele buneicuviențe. Salvare pentru aleși, intransigență pentru pierduți.

Într-o seară, pe rue Montmartre, în apropierea bisericii Saint-Eustache, a avut o clipă de bucurie nebună. Tocmai se întorcea de la o cină cu Monika, cu care încerca să refacă relația în pofida celor întâmplare. Conversația fusese aridă. Trebuie să fi fost cam unsprezece și jumătate, restaurantele se închideau și era un frig cumplit. Un bătrân dezgustător, așezat pe mormanul lui de mizerii, tocmai își băgase chiloții într-un borcan și exact acolo, în public, se ștergea la cur, fără nicio rușine, luminat de vitrinele unui magazin. O gașcă de lepădături trecea prin apropiere, erau foarte ațâțați, cu șepcile puse cu cozorocul la ceafă, pășind legănat pe picioarele lor imense, comunicând într-un jargon compus din interjecții și *verlan*². Când au dat cu ochii de bătrânul cu mușuroiul lui fumegând sub fese, care tocmai se ștergea, au urlat de silă și i-au tras o grămadă de șuturi în burtă și în mutră. În doar câteva secunde, bărbatul zăcea într-o baltă de sânge, cu dinții spărți. După care gașca s-a împrăștiat în hohote de râs.

— Fă ceva, l-a rugat Monika, agățându-se de brațul lui.

Antonin s-a uitat admirativ la jegul uman care își primise pedeapsa din partea tinerilor. Dovadă a justiției imanente. Puștanii ăștia plesnind de sănătate vor regenera Franța. Ar fi fost cazul chiar să-i pună capăt zilelor!

— Haide, cheamă repede poliția!

— A primit exact ce merita.

Monika l-a privit ca pe un nebun și a șuiert:

— Tu l-ai ucis pe Căpitanul Cârlig, de acum sunt sigură, voi cere exhumarea cadavrului și autopsia. Știi bine că relele tratamente aplicate

animalelor spun totul despre fondul omului.

Gata cu compătimirea vagabondului, javra se întorsese pe primul plan. Antonin a simțit un fior străbătându-i șira spinării. Trebuia să învețe să-și ascundă mai bine emoțiile. Ca să o calmeze, a chemat pompierii și le-a arătat bătrânul mânjit cu excremente și cu dinții spărți.

Monika însă nu mai avea loc lângă el. Nu se va mai atinge de alte femei decât cu precauțiuni infinite. A te scufunda în ele însemna să te pierzi în abis, să-ți pui în pericol rigoarea întregii vieți. Binecuvânta inventarea prezervativelor și și-ar fi dorit să existe unele și pentru sărut, pentru strângerile de mână, ba chiar și pentru cuvinte, pentru a exista astfel un filtru și a se evita contaminarea timpanelor. Pentru cuvintele murdare, care rănesc și se încrustează în memorie, de unde nu mai pleacă. La trei zile după incident, a anunțat-o telefonic că pune capăt poveștii lor. Monika nu s-a mirat, dar s-a crezut obligată să-i facă o scenă. Măcar de data aceasta nu a bănuit adevărul, și-a închipuit că este vorba despre o rivală, l-a insultat și, până la urmă, a izbucnit în plâns, rugându-l să le acorde o a doua șansă. Numai că Antonin era decuplat din punct de vedere sexual, prin urmare subiectul nu-l mai interesa. Nenorocirea făcea că, lucrând pentru binele omenirii, era nevoit să ascundă grandoarea cruciadei pe care o pornise. În mulțimea care bătea bulevardele în lung și-n lat existau cel puțin un bărbat și o femeie care visau și ei să distrugă paraziții, dar nu îndrăzneau s-o facă. Într-o bună zi vor veni pentru a-l saluta ca pe un pionier în materie de salubritate, iar el și-i va lua tovarăși.

Cum trebuia procedat? Revolverul și bâta de baseball nu-i plăceau. Nu era vreun golan de cartier obișnuit cu bătăile de pe stradă, ci o ființă delicată, crescut cu grijă de părinții săi, educat întru sentimentul nedreptății sociale, un copil cuminte care făcea uneori crize de furie. După ce s-a gândit bine, a optat pentru laț: sufocarea pacientului la nivelul jugularei, comprimarea dintr-o mișcare a carotidelor, fără a-i mai lăsa subiectului timp să se zbată. Văzuse așa ceva în numeroase filme. Ar fi putut să se antreneze pe pisici, pe rațe, pe alte păsări, însă cruzimea gratuită îi repugna. Până la urmă se folosisese de niște suluri de pat pe care le strângea sălbatic, ca pentru

a le lichida. Fiindcă tot un virgin în materie de asasinat rămăsese, chiar dacă ucisese un om fără să vrea și un câine din furie.

Câinele nu se punea.

Potaia idioată nu mai fusese în stare să se ridice pe picioarele ei după ce căzuse.

Ce cretin!

Obsedat de propria puțulică, dar lipsit complet de agilitate!

2 Argou constând în inversarea silabelor anumitor cuvinte.

7. Galop de probă

Nu treci ușor de la statutul de împărat al artelor menajere la acela de executant de opere de duzină. În scurt timp, pe Antonin l-a cuprins descurajarea. Se apucase de o întreprindere imposibilă. Avea nevoie de un complice. A ajuns până pe punctul de a o lăsa baltă, de a o suna pe Monika:

— Știi, am vrut să omor niște vagabonzi fiindcă erau murdari, dar e prea complicat. Ce-ar fi să ne căsătorim anul ăsta, ce-ar fi să îți cumpăr un câine?

Totuși, obsesia se agățase de el. În vis nu vedea decât siluete buimăcite de morți vii care țâșneau de pe trotuare și se răspândeau în valuri, până acasă la el, căutându-l. A continuat să se informeze, acumulând varii statistici: Parisul număra vreo sută de mii de inși fără adăpost, a căror speranță de viață nu depășea patruzeci și opt de ani (în timp ce pentru restul populației era de optzeci de ani). Mureau anual câte trei sute cincizeci, de frig ori epuizați. Iarna îi secera cu hipotermia, vara cu deshidratarea. De rest se ocupa alcoolul. Decimarea nu avea nicio logică, lichidând de-a valma și vinovați, și nevinovați.

Antonin s-a apucat să facă sport cu perseverență, pentru a se transforma într-o mașină de ucis. S-a înscris la un curs de karate, a îndurat loviturile, echimozele, degetele date peste cap. Alerga uneori câte două-trei ore, traversând Parisul de la nord la sud, notându-și dintr-o privire aglomerările de mizerabili, de perdanți solitari care crăpau prin colțurile lor. Își încheia maratoanele într-o formă uimitoare, fără pic de ură. Apartamentul devenise cartierul lui general pentru campania militară pe care o pregătea. Nu mai

avea de ce să se ascundă, după ce Monika plecase. S-a înaintat în funcția de șef de stat major și și-a pus la punct următoarea ofensivă. Marea hartă a capitalei, agățată pe peretele dormitorului, era înstelată de puncte multicolore. Își făcuse apariția o nouă culoare: albul, simbolul morții. Liniile frontului se schimbau neîncetat. Stocase în computer, pe un site secretizat, și o serie de filme scurte făcute cu o cameră video. Se trezea în zori, pe la cinci sau șase, pentru a-și încheia determinarea noilor poziții înainte de deschiderea birourilor. Uneori lovitura era dublă, dând în același timp și de vreun apartament de vânzare, și de cine știe ce bivuac al drojdiei societății.

Venise vremea să treacă la acțiune. La căderea nopții, pleca să bată străzile, fără a ști pe care individ uitat de Dumnezeu să pună ochii, neavând decât să aleagă dintre cei care îl umpleau de greață. Mâinile îl ardeau, tălpile la fel, simțindu-se ca un proiectil gata să lovească ținta. Oscila între furie dementă și mâhnire. Prima acțiune punitivă s-a petrecut la intersecția bulevardului Sébastopol cu rue Bourg-l'Abbé, strivind țigara în palma întinsă a unui cerșetor și luând-o imediat la fugă. A auzit zbieretele insului, dar era deja departe. Șmecheria l-a înveselit și l-a convins să mai comită și altele. Arunca găleți de apă peste cei ce își răspândeau duhoarea culcați direct pe asfalt, ca să-i trezească. Repera, de pildă, locul de somn al unor tineri amărâți, la picioarele vreunui imobil. Se îmbrăca special cu un hanorac cu glugă pe care o trăgea pentru a-i acoperi fața, își încălța bascheții și își lua avânt. Îi lovea cu picioarele unul după altul, cât de tare putea, după care o ștergea în goană. Nenorociții, imbecilizați, morți de beți, nici nu aveau timp să-și dea seama ce li se întâmpla, trezindu-se cu vânătăi pe burtă ori cu coastele rupte. Câteodată, unul dintre ei se ridica și îl amenința pe Antonin cu pumnul. Acesta îl întărâta, pentru a-l face să-l urmărească și pentru a-l juca apoi în picioare. Probabil că arăta ca un nebun, din moment ce nimeni nu îndrăznea să-l înfrunte direct. Și astfel l-a cuprins sentimentul atotputerniciei. Era bucuros că poate vidanja Parisul. Se abținea să-i stropească cu benzină, întrucât ar fi fost un gest contrar sentimentului dreptății pe care îl moștenise de la tatăl său. Numai cazurile disperate

trebuiau pedepsite, celorlalți era firesc să li se mai lase o șansă de a scăpa. De fiecare dată când proiecta o „acțiune de curățenie“, în urechi auzea bătând niște clopote uriașe, la nesfârșit, și nu-și dădea seama dacă bisericile sărbătoreau printr-un astfel de concert fericitul eveniment pe cale de a se petrece ori presiunea sângelui în tâmpile producea halucinații auditive. Pentru a-și face curaj să se apropie de victime, bea direct din sticlă o poșircă de vin roșu. Bea în fața oglinzii, cu bustul gol, cu bicepșii umflați. Libațiile îi făceau rău, producându-i spasme abdominale. Așa nu avea cum să se îmbete. Cu atât mai bine. Doar nu era să se prăbușească prin mocirla aia.

După ce s-a plictisit să pălmuiască rebuturile, să tragă șuturi în cutiile lor pentru bani, a pus la punct încă două stratageme care i-au sporit încrederea în sine. A aflat că în Piața Vosges, nu departe de agenție, niște studenți ajutați de asociațiile DAL (Dreptul la Locuință), Joia Neagră și de un colectiv de avocați reușiseră să pună mâna pe un apartament splendid, neocupat, de șapte camere. Desfășuraseră banderole care biciuiau egoismul proprietarilor și al primăriei, solicitând imperativ rechiziționarea tuturor locuințelor goale din Paris. Acțiunea intens mediatizată primise sprijinul partidelor de stânga, cu excepția partidului socialist, care se simțea pus în cauză prin persoana primarului, Bertrand Delanoë. La baza imobilului din secolul al XVIII-lea, situat în colțul de sud al pieței, sub arcadele sale minunate, se aciuseră cinci tineri defavorizați în sacii lor de dormit. Doi kabili, un german din Pomerania, un italian și un polonez care se exprimau într-o franceză greoaie. Antonin începuse să-i simpatizeze, aducându-le țigări, băuturi tari și cafea în termos. Trecea dimineața și seara pe la „rezidența“ lor pentru a le face mici cadouri. Nu le punea nicio întrebare, ci lua lucrurile așa cum erau. Nu se interesa decât de ce copiii ăia de burghezi, pitiți sus, în palat, nu le ofereau ospitalitate, din moment ce nici măcar ei nu se aflau la ei acasă. Multă vreme marginalizații nu reacționaseră, acceptând cu fatalism diviziunea socială, resemnându-se să doarmă în urină și printre excremente, pe când, două etaje mai sus, copiii de familie bună, contestatari de lux, se lăfăiau în mătase și se ghiftuiau. Zilnic, Antonin se întorcea la atac, hrănindu-le ura de clasă, amintindu-și de argumentele tatălui lui

împotriva celor „avuți“. Numai că inerția tinerilor vagabonzi era extraordinară. Își omorau timpul trăgând la măsea și luându-se la bătaie. Peste drum, în grădina publică, printre îndrăgostiți și turiști, câțiva obezi alergau respirând zgomotos, iar un idiot cu părul prins în coadă, îmbrăcat în haină și pantaloni reiați, dansa ore în șir de parcă ar fi executat un menuet pentru regele Franței. Ca să nu mai punem la socoteală veșnicul beatnic cu părul soios și cenușiu, care îi masakra pe Eagles și Rolling Stones la chitară, cu vocea hodorogită de fum de țigară și de bere. Într-o noapte, pe la ora trei, Antonin, perfect mascat, și-a vizitat noii prieteni și, profitând de inconștiența lor etilică, le-a dat foc sacilor de dormit cu o lampă mică cu acetilenă. A doua zi, când a trecut pe acolo, s-a prefăcut surprins: ce e aici, de ce sunt carbonizate saltelele, de ce sunt sacii pe jumătate arși, de ce pute în halul ăsta cenușă? Nu își salvaseră viețile decât mulțumită intervenției unui trecător. Groaznic! Și Antonin i-a acuzat imediat pe locuitorii de la al doilea etaj. Îi auzise el complotând, pe o bancă din parc, cum să scape imobilul de persoanele acelea nedorite. În aceeași seară, pe cât de înfuriați, pe atât de imbecilizați, înarmați cu cozi de cazma, cuttere, și băte telescopice, tinerii i-au atacat pe studenții care se solidarizaseră cu ei, intrând cu forța în castelul acestora, unde au spart totul, au cotonogit locatarii și au violat-o pe una dintre fete. Poliția, anunțată de Antonin care filmase totul cu telefonul mobil, a sosit în trombă, înarmată și ea până în dinți, a arestat agresorii zdrențăroși și a trimis la închisoare doi dintre ei. Înspăimântați, vitejii căutători de apartamente goale s-au întors iute la tati și la mami. Asociațiile DAL și Joia Neagră au acuzat autoritățile că ele ar fi pregătit capcana pentru a putea expulza intrușii. Antonin era bucuros că, dintr-o singură lovitură, lichidase tabăra de indezirabili și a oprit ocuparea ilegală a unei locuințe. Așa va reuși să instaureze panica, tocmai prin astfel de exemple. Se hrănea cu un vis naiv: să ajungă atât de convingător, încât vagabonzii ăștia să priceapă că ar trebui să-și pună singuri ștreangul de gât ori să-și bage țeava puștii în gură. Numai că în acest mediu sinuciderile erau extrem de rare, fiindcă indivizii trecuseră de mult de limita disperării.

S-a mai întâmplat ceva mai puțin spectaculos, dar care tot i-a provocat o oarecare satisfacție. Pe rue de Béarn, aproape de luxosul pătrat al Pieței Vosges, o familie de țigani, originari din Bulgaria, se așezase pe lângă un hotel, *Tranzit și Castel*, un cuplu tânăr cu două fete minunate, cu ochii dați cu *khol*. Își ridicaseră o locuință în aer liber, cu pereți de carton, la picioarele arcadei care desparte strada de piață. Anunțată de direcția hotelului, poliția îi somase să se cărăbănească. Trecătorii interveniseră. Antonin, care o luase pe acolo din întâmplare, li se alăturase. Cineva a chemat televiziunea. Jurnalul de la ora 20:00, de pe France 2, l-a arătat pe Antonin băgat în dubă urlând, fiindcă se opusese unui agent al forței publice. A rămas câteva ceasuri la comisariatul arondismentului IV, apoi a fost eliberat grație relațiilor lui Ariel, care intervenise prin avocatului lui. Numai că astfel și-a câștigat renumele de contestatar, de protector al celor slabi.

Când a ajuns acasă, a început să danseze:

— Băga-mi-aș, ce bun sunt!

A vrut s-o sune pe Monika pentru a-i spune vestea cea bună, însă și-a amintit că se despărțiseră. Mereu vesel, câteva zile a fost preocupat de binefaceri. De pildă, în metrou, pe când un ins fără adăpost își depăna discursul dezlânat pe un ton monocord, i-a sugerat anumite variațiuni și un ton mai decis, lăsându-i și ceva mărunțiș. Se închipuia antrenorul cerșetorilor, învățându-i bazele retoricii. Când observa vreo fomistă scormonind printr-o pubelă, o ajuta ținându-i capacul, apucându-se să stea cu aceasta la taclale, prefăcându-se interesat de ceea ce individă căuta prin gunoi, pentru a-i câștiga simpatia. Unui acordeonist moldo-valah care masacra cu degete iuți un refren al lui Piaf i-a dat cincizeci de euro.

— Magnific, bătrâne, ține-o tot așa!

Esențialul însă se afla în altă parte: nu mai putea să aștepte, se simțea ca un corp de armată oprit în cazarmă, pe când războiul făcea ravagii de jur împrejur.

În sfârșit, reperase pe cheiul Jemmapes, pe malul canalului Saint-Martin, unul dintre acei împingători de roabe cu manta tocită, ținând în

mână un sac plin cu toate mizeriile de pe lume, cu picioarele goale, vinete și umflate vârate în ghetete fără șireturi. Utilizarea sacilor de plastic cu însemnele unor lanțuri comerciale este specifică marilor defavorizați. Fără respectiva marcă, ar fi de nicăieri. Acum era vorba despre un uriaș hirsut, cu ditamai burdihanul, cu părul zburlit și barbă lungă și slinoasă, cu mutra strâmbă. Antonin l-a urmărit câteva zile, l-a fotografiat fără a fi văzut, și-a luat notițe în carnet. Renunța chiar la unele întâlniri pentru a nu-și scăpa vânatul din ochi. Ariel bănuia că are o nouă iubită și că nu a părăsit-o pe Monika decât pentru a se putea mișca mai liber în cadrul noii relații.

— Băiețelul își dă-n petic și el. Reținere la comisariat, pe urmă aventuri amoroase una după alta... Păi, unde-ajungem așa?

Antonin se ferea să-l lumineze, bucuros că acționează astfel sub acoperirea unor pretinse intrigi de alcov. Într-o zi, și-a surprins uriașul pe rue Saint-Denis, la intersecția cu rue Greneta, undeva prin arondismentul II, în plină negociere cu o mamaie cu țâțele aproape pe-afară și cu ciorapi medicinali, în scopul de a i-o trage. O mam'mare cu ochelari de baga ce se prefăcea că stă de vorbă la telefonul ei mobil de pe vremea lui Pazvante, fără a se opri din mers. După nenumărate tergiversări, a consimțit tariful preferențial de douăzeci de euro, de altfel singurii bani pe care individul îi avea în buzunar. De aceea bărbatul a și obiectat că trebuia să bea și el ceva după, așa că ar mai avea nevoie de mărunțiș. În concluzie, i-a propus să bată palma pentru cincisprezece euro.

— N-ai decât să alegi, i-a-ntors-o bătrâna, între să ți-o pui și tu o dată și să mai tragi pe goarnă.

— D-amândouă am nevoie, că mie mi se face sete după dragoste. Și-acu' s-a făcut prea târziu ca să mai iasă ceva din cerșit. Haide, fii și tu simpatică, că-mi bag Rollsu' după hotel.

— Păi, du-te-atunci pe Lombards, dai tu p-acolo de-o babă să te lase cu cînșpe euroi.

— Nu, că sunt prea nasoale și put a pișat.

— Da' ce, crezi că tu nu puți a căcat? Parc-ai fi o mătură de veceu. Haide, tai-o că-mi strici afacerea și-mi pui domnii pe fugă.

— Ia nu mai face gură, băi domniță, că nu ieșim nicăieri așa. Păcat, chiar că-mi plăceai, deși nu mai ești o prospătură. Seara bună, dom'lor și doamnelor, mă duc să mă-mbăt când trag o labă, că ies mai ieftin. Și-o să mă uit drept la pulă, că măcar ea tot o să se distreze.

Pe când se îndepărta cu pași mici, un tânăr voinic, cu craniul ras, cu un ochi învinețit, care stătea pe jos, pe rue Saint-Denis, lângă o bucată de carton pe care scria SUNT TERMINAT, s-a ridicat și s-a luat după el în semiîntunericul abia străpuns de neoanele sex-shopurilor și dughenelor tunisiene cu cartofi prăjiți. La ora aceea trecătorii erau rari, iar cerșetorul a luat-o pe rue des Bons-Enfants, o fundătură mărginită de ziduri fără ferestre. Urmăritorul, care nu pierduse nimic din tranzacția vagabondului cu baba care făcea trotuarul, s-a apropiat după ce s-a asigurat că nu îl vede nimeni. Antonin se ascunsese după un colț. Nenorocitul se îndepărta pentru a se masturba liniștit, încă sub impresia onorabilei doamne. Își dăduse jos cămeșoiul și se pregătea de o lungă îmbrățișare cu sine însuși, când celălalt a sărit pe el, i-a tras câțiva pumni în burtă și i-a smuls cei douăzeci de euro pe care încă îi mai ținea în mână ca pe un biet fluture albastru și mototolit. Imediat după aceea, a rupt-o la fugă, scuipându-i un „moș împutit“ și dispărând pe străzile cartierului. Antonin s-a dus să ajute victima căzută în genunchi, ținându-și încă sexul în mână. Zdreanța de om ezita între plâns și sufocare, deși lacrimi nu mai avea. Era prea sărac pentru a mai plânge ca o ființă omenească.

Antonin a început prin a-i ridica pantalonii care se legau cu sfoară, așezându-l apoi pe jos. L-a pus să povestească ce i s-a întâmplat, de parcă nu ar fi fost martorul agresiunii, bărbatul jurându-se că i-au fost furați cincizeci de euro. Antonin i-a dat din ai lui, pentru a acoperi paguba, fără a se alege măcar cu un mulțumesc. Cum nu trăia într-un univers al întrajutorării, bătrânului îi era frică să nu fie luat încă o dată la bătaie. Asigurându-l de întreaga lui bunăvoință și prezentându-se sub numele de Maurice Thorez³, s-a oferit să-l conducă mai departe.

Legătura fusese creată. Mergeau acum împreună. În apropierea muntelui de duhori, tânărul funcționar bine pus la punct își mai strângea

nasul din când în când pentru a nu leșina. Au înaintat astfel un ceas, întreținând o conversație compusă din interjecții și mormăieli preverbiale. Marcel Întâile, titlu regal pe care și-l autoatribuise în derâdere, vorbea un amestec de miștocăreală de accent parizian de fițe, argou de pe vremuri și jargon de mahala. Îl chema Marcel Muller și era originar din Fessenheim, Alsacia. Pretindea că centrala nucleară de acolo îi „halise creierul”. Povestea despre ghilotina care devenise Parisul pentru oamenii ca el, despre interminabilele agresiuni, teroarea de a dormi în stațiile de metrou și prin nișele tunelului acestuia, despre riscul de a te trezi la trei dimineața cu un cuțit în gât, de a fi înțepat până și în ghețe și în pantaloni de tâlharii care băteau liniile pentru a prăda pe cei care-și făceau somnul pe acolo. Principalul dușman al vagabondului este însuși vagabondul. Marcel nu avea decât patruzeci și doi de ani, însă părea cu zece ani mai bătrân. Era supărat în special pe kurzii, irakienii și afganii fără documente de identitate, care își bătuseră joc de meserie, trezind doar ei compasiunea organizațiilor nonguvernamentale.

Antonin l-a însoțit până la ceea ce insul numea casa lui, undeva pe malul canalului Saint-Martin, o cocioabă mizerabilă lângă o gheretă de lucrător la ecluză, cu o saltea pusă direct pe jos și având deasupra un acoperiș negricios de catran care o apăra de vânt și de ploaie. O lampă cu gaz rudimentară era așezată alături de alte câteva lucruri: bidoane, gamele, bucăți de cârpă. Locul se afla la intersecția canalului cu rue de la Grange-aux-Belles. De o parte planul orizontal al apei cenușii, aproape vâscoase, încât nu părea să curgă, de cealaltă mașinăria grea din metal ruginit a ecluzei, roțile dințate ca niște creneluri, scripetii, dispozitivele circulare, întreaga tehnologie învechită de secol XIX. Iar dedesubt, rahatul uman care oferea trecătorilor imaginea lui abjectă. Plana peste toate un miros de zgură, de motorină și, uneori, pe apa neagră plutea câte un șobolan ori un câine. În apropiere se găsea Jgheabul Morților, cu un nume atât de inspirat. Antonin și-a părăsit noul prieten după o strângere zdravănă de mână, promițând că se va întoarce să mai afle noutăți, și s-a întors acasă nebun de bucurie, ca un adolescent care a obținut prima întâlnire. Își prinsese prada în lanțuri. Tatăl

lui ar fi fost mândru de el, doar combătuse toată viața burghezia parazită, iar acum fiul îi ataca lumpen-proletariatul, complicele celei dintâi. Schimb de generații și sfântă transmitere a datoriei!

[3](#) Secretar general al Partidului Comunist Francez între 1930 și 1964.

8. Seară mare

În fiecare după-amiază, spre seară, după muncă, Antonin dădea fuga acasă, se schimba și se ducea să-l vadă pe Josnic. Făcea în așa fel încât să ajungă numai la căderea nopții, pentru a nu fi observat de cineva. Celălalt îl primea fără să se mire, părând a nu-l surprinde cu niciun chip faptul că un „burghez“ era interesat de el. Antonin îl aproviziona cu sticle de vin de proastă calitate, cu produse ambalate în vid și cutii de conserve. Uneori, cuprins de remușcări, mai aducea și ceva de calitate, un Bordeaux sau un Côte du Rhône. Până și condamnații la moarte au dreptul la un mic chiolhan înaintea execuției, însă Josnicul scuipa scârbit:

— Ce mai e și căcatu' ăsta? Zici că nu-ncerci să mă otrăvești?

Pe buze i se întindea un înfiorător surâs de condamnat și striga:

— Te-am avut, nu? O fi de căcat, dar beau orice.

Marcel avea o meclă roșie și binedispusă de petrecăreț, plină de cicatrice, de care se agăța, ca un element de butaforie, o barbă moale, încărcată de resturi alimentare. În edificiul păros se putea citi compoziția ultimelor sale meniuri. Marcel Întâilea, cazangiu de meserie, i-a mărturisit lui Antonin că făcuse și ceva pârnaie, doi ani, la Clairvaux, dintr-o „încurcătură“. Tatăl vitreg îl acuzase că și-a împins mama, care era invalidă, pe scări, chestie desigur neadevărată, numai că bătrâna cucuvea nu a supraviețuit căderii. Când se punea pe băut, vocabularul lui Marcel nu mai cuprindea decât patru expresii pe care le repeta la infinit: jigodie, copil de curvă, poponar împutit, să-mi bag pula-n neamu' tău. Te-ar fi apucat oricum amețeala, chiar și dacă ar fi fost în stare de un limbaj mai diversificat.

Dialogul cu el oscila între două direcții: compătimirea de sine însuși, ținând cont de faptul că nevasta i s-a cărăbănit, influențată de „jigodiile alea de feministe“, fiindcă o mai cotonogea și el din când în când, copiii, „javrele alea curiste“, l-au renegat, de la serviciu l-au dat afară din cauza alcoolului, și o anatemă generală împotriva omenirii, plus scandalurile neconținute cu tovarășii de pileală. Evident, Marcel Întâilea era un gunoi: profund agresiv, s-a căptușit și cu o a doua trecere prin pușcărie, la Fleury-Mérogis, fiindcă i-a rupt piciorul unei bătrâne doamne care îi făcuse o observație. Întruchipa tot ce putea fi mai urât în lumea mizeriei: era slab în fața celor puternici și fără milă în fața celor mai slabi decât el. Supraviețuia din expediente jalnice, de pildă golea cutiile milei de prin biserici când înăuntru nu se găseau decât câteva bătrâne care se rugau ori picoteau pe bănci. O făcea cu o simplă mișcare a mâinii, însoțindu-și fapta de un scandal monstru. Preoții îl scoteau pe ușă afară fără violență. Le zicea „corbi“ și „violatori de copii“, pe unul îl lăsase lat cu o lovitură de pumn, însă abatele refuzase să depună plângere, obligat de principiul milei creștine. Vocea lui Marcel era metalică, de parcă ar fi avut un microfon în laringe. Marja lui de luciditate era precară, câteva ceasuri pe zi, mai degrabă dimineața, după care se prăbușea într-un soi de semicomă, vorbea fără șir și își rostogolea ochii ca un cretin. O dată pe lună, poliția fluvială sau serviciul social de urgență îl duceau cu forța la Nanterre, la centrul de primire și reabilitare pentru cazurile grave de neadaptare. Îl dezintoxica, îl tratau câteva săptămâni, îl readuceau în formă, după care îl eliberau în sânul naturii. Marcel nu își afla odihna până nu își regăsea ogeacul, bântuit de obsesia că i-ar fi putut lua locul cine știe ce intrus, gata să bage cuțitul în indiferent cine i-ar fi contestat dreptul de proprietar. Faptul că era înalt îl putea face de temut.

Nu avea decât o „prietenă de suflet“, o mămăiță proprietară de pisici care locuia aproape de piața Pigalle, într-un mic intrând din rue Fontaine. Se vedea cu ea o dată pe săptămână, fiindcă a urca până în Pigalle era pentru el o adevărată odisee, de parcă ar fi traversat Atlanticul. Bătrânei cu care se îmbăta regulat îi zicea, la mișto, „buketul din Provence“. Le dădea atâta mâncare la cutie motanilor ei, că se impregnase de două mirosuri: al

chifteluțelor grețoase și al urinei de felină. Nici măcar patrupedele protejate nu o mai sufereau din cauza asta, mirosind-o rezervate. În schimb, pe Marcel nu îl deranjau damfurile ei, repetând mândru:

— Când iubești, nu mai stai să adulmeci...

În existența lui infectă își păstrase astfel un colțișor de romantism și se însuflețea de cum se apuca să povestească legenda femeii de care era îndrăgostit. Buchetul din Provence tăia capacul conservelor și ducea la gură cubulețele de carne zicând:

— Vezi, pisoiaș, ce bun e, și mămăiței îi place...

Toate economiile ei de biată poștăriță pensionară se preschimbau în activități caritabile pentru mâțe.

Antonin a decis să treacă la acțiune într-o seară de luni, moment liniștit când oamenii nu prea ies din casă și, după ora opt, străzile sunt goale. S-a dus să-l întâlnească dublând rația de poșircă, pentru a-și putea face treaba direct sub acoperișul individului. Toată ziua inima i-a bătut repede, mâinile i s-au umezit și obraji i-au ars. Cu o sâmbătă mai înainte cumpăraseră dintr-un magazin niște parămă din poliester, din aceea pentru ridicarea velor sau a vergii. A tăiat o bucată de vreo jumătate de metru și s-a strâns de gât până aproape să i se taie respirația. Când a simțit că leșină i-a mai dat drumul, a strâns din nou și a încheiat într-un acces de tuse de nestăvilit. Luni dimineața a apărut la birou cu o dungă roșie deasupra mărunții lui Adam care i-a alarmat colegii și a alimentat sarcasmul lui Ariel apropo de „suptul prost plasat“.

Pe la trei după-amiaza a început să cadă o ploaie amestecată cu zăpadă, un soi de burniță continuă, înghețată. La șase și jumătate, Antonin și-a pus lucrurile în ordine pe birou și s-a întors acasă. Cum să se îmbrace? Chiar dacă are treizeci de ani, tot mai poate trece drept un puștan dacă optează pentru uniformă tinerilor: blugi, bascheți și geacă. Sau, poate, să rămână în hainele de serviciu, dar riscând să fie observat de cineva? Și-a adus aminte de o cugetare a tatălui său, care îl cita pe Louis Aragon: înainte de război, poetul comunist se ducea la manifestații în smoching, pentru a diminua riscul de a fi arestat, deși toți ceilalți erau în salopete albastre de lucru sau în

haine de piele. În consecință, Antonin și-a ales un costum elegant. Era necesar să dea dovadă de bun-gust din moment ce avea de pus capăt existenței unor ființe pierdute, să dovedească eleganță în lupta cu oroarea. Și-a ales cu grijă niște ghetete cu tălpi de cauciuc, pentru a nu aluneca pe pavajul umed. La ora unsprezece noaptea s-a strecurat afară din casă nerăbdător, halucinând parcă. A luat metroul până la Couronnes, a cumpărat de la un arab doi litri de vin prost, a luat din nou metroul până la République, după care a mers zece minute pe jos, pe străzile goale. Deasupra intrărilor în imobile luminile se stingeau unele după altele, ca niște ochi care se închid. Tot în amintirea tatălui său a început să fluiera *Internaționala* ca să-și dea curaj, apoi *Timpul cireșelor*. Auzise imnul la mai toate finalurile de masă în familie, cel puțin până la căderea zidului Berlinului, în 1989. De atunci, mama interzisese intonarea melodiei în casă, drept care tatăl lui îl fluiera încetisor când ea ieșea din încăpere.

Pe Marcel l-a găsit înfofolit într-un fel de șubă. Părea o morsă umflată, eșuată pe pământ, lipsită de apărare. Obrajii roșii îi atârnavă. L-a trezit și i-a dat sticlele. Marcel Întâilea a bombănit, dar s-a înveselit la vederea peturilor cu vin. Din punctul lui de vedere, recipientul de plastic era o garanție a calității băuturii. În lumina slabă a felinarelor era încă și mai urât, cu dinții lui cariați, părul rar, barba slinoasă și duhoarea de șacal. După ce a tras dintr-o suflare cam jumătate de litru, înjurând prietenia cu Antonin, a deschis o umbrelă fără balene și a făcut câțiva pași prin ploaie, ca un gentleman care își vizitează moșia. După care a adormit la loc, căzând parcă într-o comă profundă. Cu pleoapele pergamentoase coborâte, nu mai era decât o grămadă de carne avariata, așteptând lațul măcelarului. Dintr-un toc, Antonin a scos funia, a dat la o parte barba insului și i-a căutat gâtul ascuns sub tot felul de cârpe și de bucăți de hârtie, adunate peste șoriciul umerilor. Pielea îi era aspră și flască. Eliminarea paraziților urma să devină pentru Antonin la fel de simplă ca respirația. Individul se lăsa mânuit ca o păpușă, iar Antonin începea să înțeleagă plăcerea chirurgilor care lucrau cu trupuri inerte. L-a întors pe burtă ca să poată trage mai ușor și ca să nu-i mai vadă mutra împuțită. I-a strecurat coarda pe sub bărbie, întrebându-se dacă va

auzi vertebrele cervicale trosnind. În clipa în care a trebuit să strângă, mâinile au început să-i tremure fără a le mai putea potoli. Spasmele îi zguduiau antebrățele, până în vârful degetelor. A lăsat frânghia și a făcut câteva mișcări din încheieturi, izbindu-și palmele una de cealaltă pentru a-și pune sângele în mișcare. Odată extremitățile calmate, a prins din nou capetele corzii, decis să termine treaba.

În același moment, bărbatul a fost scuturat de contracții musculare începând de la picioare, dând violent din membrele inferioare, pe când ceafa, brațele și degetele îi înțepeniseră. La colțurile gurii i-a apărut puțină spumă. Antonin a recunoscut simptomele, întrucât una dintre verișoarele lui le manifestase în mai multe rânduri cu el de față. Oribila arătare de lângă el era de acum la cheremul lui și nu avea cum să-i facă probleme. Știa că, pentru a evita ca epilepticul să-și înghită limba, trebuia să i se bage un obiect între dinți. Trebuia cu orice preț să-l salveze, doar nu era să lase o forță anonimă să-i fure prada. A dat să-l întoarcă, însă corpul părea pătruns de o incredibilă energie, respingându-l. O lovitură de cot sosită în momentul cel mai prost ales l-a aruncat cât colo, amețindu-l și făcându-l să cadă lat. Individul horcăia convulsiv, lăsând să-i scape din gură firișoare de salivă. Deși Antonin nu avea fizicul necesar pentru a se pune cu o asemenea namilă, a reușit totuși să-i strecoare între maxilare un capăt de cuvertură.

Praful se-alesese!

Și-a adunat în grabă lucrurile, coarda, tocul de plastic, cealaltă sticlă de vin și a dispărut fugind în noapte. A intrat în grabă într-o cabină telefonică, a format 18, numărul pompierilor, spunând cu voce prefăcută că un om fără adăpost avea probleme grave undeva, în apropiere de canal. A precizat poziția exactă și a închis fără a-și fi spus numele. Se simțea descumpănit, fiindcă nimic din cele prevăzute nu putuse avea loc. Petrecuse atâtea ore pentru pregătirea crimei, încât efortul îl scutise de a o comite. A te metamorfoza în ucigaș nu ținea de improvizație, a lua viața cuiva nu era lucru ușor. Pesemne că există universuri ale crimei, după cum există și școli de șoferi.

Epuizat, a înaintat spre nord, așezându-se după câteva sute de metri pe o bancă, pe malul canalului care noaptea arăta încă și mai sinistru. Apa avea reflexe onctuoase, lucitoare, ca o chiuvetă plină cu vase murdare. Forme întunecate erau aruncate grămadă pe jos, în saci de dormit. Ceva îl reținea să le împingă în unde. A destupat mecanic sticla de vin și a golit-o, deși îi făcea greață. Din două guri, una o scuipa cu un râs imbecil. Peste o jumătate de ceas, învins de băutura mizerabilă, s-a rostogolit de pe bancă și a căzut pe chei, la doar câțiva centimetri de apă. Un șlep pântecos și ruginit era amarat la doi-trei metri. Când era pe punctul de a cădea în apă, a fost cules în stare de ebrietate de o navă a brigăzii fluviale. Una dintre ghetete, cu șireturile prost înnodate, plutea la mică depărtare de picior. A fost întins pe o targă, la postul de prim ajutor al stației de metrou Jaurès. A fost identificat, fiindcă idiotul își păstrase la el documentele personale, și a ieșit pozitiv la testul de alcoolemie, deși într-un procent nu prea ridicat. Ponderat de la natură, o luase razna după prima picătură de poșircă. I-a rugat pe pompieri să nu-l trimită la secția de urgențe de la Saint-Louis, iar aceștia au avut o ezitare. Un flăcău uriaș, cu craniul ras, l-a întrebat ce făcea prin locurile respective la miez de noapte. Nu cumva era vorba despre o TS, despre o tentativă de sinucidere? O altă echipă salvase deja un om fără adăpost cu un ceas mai devreme, grație unui telefon anonim. Antonin s-a bâlbâit, de parcă și-ar fi pierdut memoria. A plecat apoi de la postul de prim ajutor clătinându-se, s-a prăbușit pe bancheta unui taxi, numai că, înainte de a trânti ușa, pompierul i-a șoptit, trimițându-i în față o respirație duhnind a tutun:

— Am senzația c-o să ne mai vedem, măi, băiete!

Se iveau zorii, ora dezarmantă în care fiecare se arată în deplinătatea adevărului său. Antonin se întreba cu ce drept îl tutuise pompierul. Așadar, orice persoană cuprinsă de slăbiciune ajunge proprietatea salvatorilor săi. A sosit acasă la șase dimineața, iar șoferul de taxi l-a dat jos din mașină scârbit. Costumul îi era murdar, rupt la genunchi, bun de aruncat la gunoi. Nu ar fi trebuit să se ia după sfatul lui Aragon. A rămas îndelung sub duș, apoi a făcut efortul de a bea cafeaua, deși îi venea că vomite. Ticăloșia se

luase pe el ca o lepră: tot trăsnea a Marcel Întâilea, deși se stropise cu apă de toaletă. Visa ori ce se întâmpla? La birou i s-a părut că toți colegii se dădeau la o parte din calea lui și șușoteau pe la spate. Ar fi pariat că întregul trup îi emana efluvii neplăcute.

9. Vrăjitoarea de sub autostradă

Orice pasiune, fie ea și cea mai întunecată, tot urmează un drum sinuos. Uneori se estompează, apoi iese iarăși la suprafață cu o putere cu atât mai mare cu cât o credeai moartă. Săptămâni de-a rândul, Antonin și-a abandonat ideile neclare. Conștient că îl salvase exact pe acela pe care își dorea să-l fi omorât, s-a hotărât să renunțe. Nu era decât un barbar de catifea, o brută de carton. A urmat un șir de decizii pozitive: la serviciu va avansa în funcție, se va căsători cu Monika, fiindcă nu se îndoia că va fi și ea de acord, fie și după câteva ezitări. În consecință, a muncit cu mai multă tragere de inimă la birou, risipind în câteva zile temerile trezite de repetatele sale absențe. Pentru a-l testa, Ariel i-a dat un grup de întreprinzători chinezi foarte bogați, care își doreau să cumpere mai multe vile la marginea de vest a Parisului, dacă nu chiar un castel. Drept care a bătut cu aceștia, în lung și-n lat, Rueil-Malmaison, Versailles, Le Vésinet, Saint-Germain-en-Laye, prezentându-le edificii minunate din piatră de moară, delectându-se cu ritualurile lor, încercând să treacă dincolo de fațada comportamentală. Au ajuns până departe, în Val-de-Loire și Touraine, vizitând conace de la țară, dar și fortărețe cu barbacane și metereze. Locurile acestea teribil de desuete semănau cu parcurile de distracții, iar chinezii doreau să cumpere trei sau patru spre a reconstitui un Ev Mediu de carton, în folosul compatrioților lor. La Chambord s-au plimbat în lectici purtate de subordonați și au râs în hohote, scuipând pe jos fără nicio rușine. Antonin se întorcea sleit din toate acele expediții. Ariel îl întreba adesea despre viața lui sentimentală, oferindu-se să intermedieze în favoarea lui pe lângă Monika și să încerce

să-i împace. A și profitat, de altfel, în acest mod, petrecând mai mult timp cu ea, pentru a pleda cauza angajatului său.

Numai că Antonin nu era vindecat. Cum dădea, pe stradă, de vreun deșeu uman, cum îl apuca din nou furia. În cazul umflatului de pe canalul Saint-Martin îl cuprinsese un acces de compasiune. Bărbatul acela căzut pradă Răului Suprem îl emoționase. Nu se va mai întâmpla. La o lună după fiasco, a reînceput să umble fără o țintă anume prin Paris. Pleca, având drept complice noaptea, în căutare de vânat din sărăcime, dădea iama pe la împărțirile de supă populară și, înarmat cu camera video performantă, filma cozile lungi de nenorociți care își așteptau tainul. Ca un animal de pradă care dă târcoale cirezilor, îi repera pe cei mai slabi, epuizați, cărora le tremurau mâinile, care abia de mai aveau puterea de a-și duce lingura la gură. Le dădea porecle, le analiza comportamentul și, odată întors acasă, organiza un casting al ororii, reținându-i doar pe cei cu totul dărâmați. Mereu se gândea la o replică dintr-un film polițist american: „*It is a dirty job but someone's got to do it*“ (E o muncă împruțită, dar cineva trebuie s-o facă).

Întâmplarea l-a mai ajutat o dată. Într-o vineri, spre seară, la supa populară de la Saint-Eustache, din cartierul Montorgueil, cum o lua de acasă pe străzi drept în jos, o bătrână știrbă i-a atras atenția. Era o Gorgonă pitică, cu părul încurcat, cu voce răgușită, de bețivă, de parcă ar fi avut zece lame de bărbierit sub omușor. Sub puloverul rupt purta o cămașă de noapte soioasă. În picioare avea sandale și ciorapi lungi găuriți, deși venise iarna. Își golise gamela, așezată pe o treaptă a bisericii, iar acum lăsa să-i scape niște țipete ascuțite. Când a reușit să facă vreo câteva persoane să întoarcă privirile, și-a scos dintre picioare un fel de fanion însângerat, urlând la toți cei din preajmă. Boscorodea cuvinte obscene, agitând arma provocatoare de repulsie. Ceva s-a răzvrătit în Antonin. Nu-i plăceau femeile lipsite de educație. Dar culmea urâteniei acelei ființe era chipul: un nas spart în centrul unui cap zbârcit și micșorat la dimensiunile unui pumn. Buze nu avea, fiindcă i le înghițise gura, nemailăsând la vedere decât o despicătură cât un fir. Ca un asemenea monstru să mai aibă și pânțe, ba chiar și ceva

dedesubt, depășea orice putere de înțelegere. Antonin s-a proțăpit înaintea ei cu gura căscată.

— Ci tot belești ochi la mine, curistu' dracu', n-ai mai vă'zt pizdă, 'te-n cur cu neamu' tău...

S-a ridicat să sară la el, iar Antonin a realizat pe loc că ea va fi aleasa care va plăti pentru lipsa de rușine. A fotografiat-o și a urmărit-o discret spre Forum des Halles. Acolo, sub pământ, se află un uriaș repartitor de sens pentru ieșirea spre mai multe autostrăzi, lung de mai mulți kilometri, care leagă cheiurile Senei de diferitele cartiere de pe malul drept, trecând pe sub grădinile de la Forum și ramificându-se într-un imens complex rutier. Bătrâna a intrat printr-un tunel cu trei guri din rue Turbigo, trei porți săpate într-o bucată enormă de beton, ca o cazemată fisurată, dominată de imobile și acoperită de o vegetație anemică. Înainta abia trăgându-și picioarele. A luat-o pe intrarea din stânga, cea de pe rue Mondétour, pe contrasens, pe un trotuar îngust și s-a pierdut în semiîntuneric înjurând puținele mașini care treceau și o orbeau cu farurile. După o sută de metri, a deschis un grilaj căruia îi fusese spartă încuietoea, rezervat personalului de întreținere, și a coborât mai multe trepte. Antonin o urmărea de la distanță, agresat de mirosurile fetide. Scara dădea într-un coridor abia luminat de un neon pâlpâitor. Din depărtare se auzea un vuiet surd, amestec de zgomot de mașini și glasuri omenești. Trebuie să se fi aflat pe acolo o colonie de amărâți la care dorea să ajungă cu pasul ei nesigur. Dacă ar fi îndrăznit, pe loc ar fi gătit-o, profitând de ocazie, dar nu avea frânghia la el, iar ideea de a atinge pielea bătrânei îi făcea greață.

Ezita.

Perspectiva de a-și satisface dorința de moarte îl panica. Ar fi fost prea simplu așa, avea nevoie de timp. A lăsat-o în pace și a făcut cale-ntoarsă, având grijă să înregistreze toate detaliile pentru a putea găsi drumul data viitoare. Acum știa unde se ducea femeia seară de seară. A revăzut-o apoi de mai multe ori în fața bisericii, mereu la fel de hidoasă și de rea, drept care a supranumit-o Carabosse, ursitoare rea și cocoșată. Când îi venea rândul la supă, de fiecare dată mai cerea o porție, trăgând șuturi celor din spatele ei și

aruncându-le pe jos farfuriile. Pe urmă trecea din terasă în terasă de restaurant, înjurând consumatorii întrucât tinerii, oamenii normali o deranjau cu fericirea lor manifestă. Își ridica fusta și dădea drumul unui râs hohotitor, cavernos. Uneori genul acesta de a naviga de la o masă la alta se termina rău, fiindcă nu se mulțumea să înjure, dar mai și scuipa consumatorii ori îi lovea. Plesnea femeile, mătura cu dosul mâinii băuturile de pe masă, ba chiar, o dată, a spart un pahar de vin în palme și a încercat să stropească o brunetă cu sângele care îi curgea. Oamenii abia dacă îndrăzneau să riposteze. Monstrul era înconjurat de un soi de aură sacră, emanând o atracție morbidă, corpul ei fiind o arhivă vie a decăderii. Poliția o mai făcea să dispară câte o săptămână, dar de fiecare dată se întorcea, apărută de statutul ei de nebună pe jumătate. Antonin nu se mai sătura să stea cu ochii pe ea, să se încarce de scârbă.

Într-o seară ploioasă, după ce urlase la lună întinsă pe niște trepte, Carabosse a plecat șontăcând spre Pont-Neuf. A alunecat pe o placă de metal și s-a prăbușit pe una dintre aleile de la Halles, rebotezată André Breton. A încercat să se ridice măcar într-un cot.

Dintr-odată, Parisul s-a golit.

Erau doar ei doi, singuri în întreaga lume.

Zăcea pe jos, biată păpușă dezarticulată, rătăcită în meandrele propriei demențe. Se făcuse miezul nopții, acum era de profitat. Chiar dacă nu își luase nimic la el, Antonin trebuia să lovească. Norocul nu-i va mai surâde și o a doua oară. Ar putea rupe o creangă dintr-un copac cu care s-o facă praf. Dar e prea „la vedere“, prea violent. Îi dis plăcea ideea de a îneca totul în sânge, de a deschide larg poarta umorilor acestui trup. I-ar fi fost mai de folos un bolovan, dar în surogatul ăsta de grădină publică nu găsești niciunul. Un freamăt i-a atras atenția: în stânga, o maree mișcătoare de șobolani cutremura pământul. Erau vreo zece care traversau bine organizați, grăbiți, disciplinați. Au trecut ca o umbră, dispărând cu un fâșâit mătăsos sub un capac de canal. Carabosse se zvârcolea în continuare, întinzând brațele către el, scoțând sunete de neînțeles. Antonin a început să asude, împrăștiind un miros acru care l-a făcut să-și conștientizeze și spaima, dar și

dorința. Mecanic, i-a întins mâna și a ajutat-o să se ridice. Când reușise pe jumătate, i-a dat drumul. Bătrâna s-a prăbușit, iar trupul firav i s-a izbit de asfalt. A ridicat-o pentru a doua oară, cu forța, pe picioare, și a împins-o iarăși. Avea să vină clipa când urma să se facă țandări, iar craniul îi va plesni ca o coajă de ou. Lui Antonin, imaginea i se părea adorabilă. Între două căderi, îi trăgea șuturi între sâni. Femeia schelălăia.

Maimuța se dovedea mai încăpățânată decât ar fi crezut. Înțelesese strategia lui Antonin, așa că s-a ghemuit pe pavajul lucitor cu mâinile scheletice prinse între picioare. Acesta a încercat să o mai ridice o dată, însă, din boarfele împutite, femeia a scos un obiect sclipitor pe care l-a aruncat cu o mișcare rapidă spre picioarele lui. Abia de-a simțit arsura, dar, văzând lama subțire, s-a speriat. Dacă ar fi știut să se bată, i-ar fi aruncat arma din mână și ar călcat-o în picioare. Revenindu-și în fire, Carabosse înainta acum spre el pe vine, cu o mână amenințătoare. O să-l cresteze, bolborosea ea plină de ură, amestecând vorbele într-o harababură sonoră. Prin mintea lui Antonin a trecut imaginea unui cuțit ruginit, purtător de tetanos. Și a șters-o. Nu trebuia subestimată energia acestor rebuturi care, cu toate lipsurile, păstrau în ele o violență vitală. Drept care a dat fuga la urgență, la spitalul Hôtel-Dieu, spre a i se trata rana și a reface vaccinul, pentru orice eventualitate, pretextând că a fost agresat, dar refuzând să scrie o plângere. Scorpia ordinară aproape că îi înfipsese cuțitul până la os. A doua zi, în pofida pansamentului, Antonin a reluat cursul intensiv de karate, pe care îl lăsase baltă.

Umiliința l-a măcinat multe zile și nopți. Când mușchiul rănit, de sub genunchi, i s-a vindecat, și-a promis să răzbune jignirea. S-a întors la biserica Saint-Eustache, dar nu era pe acolo, așa că s-a grăbit spre repartitorul de sens de la Halles. Se îmbrăcase potrivit, sub scurta de piele ascunsese o bâtă, luase cu el o lanternă și o bombă cu gaz lacrimogen. Mândria lui erau însă cizmele în botul cărora înfipsese niște cuie de tapițerie, ale căror vârfuri abia dacă ieșeau puțin dincolo de tălpi, fixate cu grijă pentru a nu-i înțepa piciorul. În cizma dreaptă, într-o teacă de piele, strecurase și un cuțit Laguiole cu lama argintie zimțată și mobilă. Până și

numai pregătirea panopliei l-a umplut de o bucurie răutăcioasă. Dacă nu ar fi fost rigorile activității de la birou, și-ar fi ras și craniul pentru a părea mai fioros. Pe teritoriul violenței, haina face pe om. Tot drumul a fluierat *Tânăra Gardă*, un alt cântec bolșevic învățat de la tatăl lui, și s-a gândit vesel că el ar fi apreciat renașterea ideilor comuniste și a intrării în convulsii a capitalismului financiar. Cu cât trecea timpul, cu atât se simțea mai aproape de bărbatul acela eclipsat de o soție mult prea puternică. A intrat în subteran tot prin tunelul rutier Turbigo, clipind din ochi la trecerea fiecărui automobil și protejându-și chipul pentru a nu fi recunoscut. Forme omenești erau întinse peste tot, acoperite cu cartoane, expuse gazelor de eșapament. A dat de grilajul mobil, a coborât cele câteva trepte și a ajuns într-un coridor îngust. Se auzeau pulsația înfundată a unui ventilator și pârlitul canalizării, din care picura apa. Din niște țevi prost izolate țâșneau aburi. Se găsea, probabil, în culisele marii parări de la Halles: pe de o parte, sute de automobile, pe de alta, un univers clandestin bântuit de stafii. La celălalt capăt al coridorului a dat de altă scară, care ducea încă mai jos. Pe jos și pe pereți, numai graffiti și pete de toate soiurile. La fiecare etaj dădea de una sau de mai multe saltele care serveau drept culcuș provizoriu și de câteva sticle goale de bere, ca niște icoane dedicate puterilor nopții. Galerii scurte plecau spre dreapta și spre stânga, închise de uși blocate. Nu cumva s-a înșelat? Să fi fost oare cu puțință ca harpia aia să fi bătut atâta drum?

A mai coborât trei sau patru etaje, până când treptele s-au terminat. Peste puțin timp, lumina asigurată de becurile tot mai rare, protejate de grilaje metalice, a scăzut. A aprins lanterna și a observat un soi de platformă. Un iz greu, anunțând o aglomerare omenească, a impregnat aerul, iar căldura a devenit sufocantă. Mirosoare de picioare, sudoare și nicotină intraseră într-o competiție feroce. O rază firavă a apărut de sub o ușă întredeschisă, de unde se auzeau slabe interjecții. Cu inima zbatându-i-se în piept a aruncat o privire și a zărit un dormitor încăpător, alcătuit din saltele așezate direct pe jos și din cadre de pat suprapuse, pe unde se învârtteau vreo zece bărbați, unii burtoși, alții descărnați, fumând și bând. Unii dintre ei încercau să gătească ceva pe o lampă cu gaz. Se puteau ghici

și alte camere, alcătuind o rețea clandestină, un han subteran. Antonin a crăpat mai bine ușa: în fața unei cozi de solicitanți, un ins scund și îndesat, în maiou, izmene și în picioarele goale, împărțea paturile contra cost. Pe un șezlong, un alt individ care semăna izbitor cu cel dintâi, supraveghea operațiunea stând picior peste picior, cu un ciomag în mână. Alături de el era așezată o ladă de bere, din care vindea cu sticla. Asemănarea dintre cei doi bărbați era izbitoare: aceeași înălțime, la fel de corpolenți, aceleași buze strânse, același nas roșu-vinețiu, ca un muc de lumânare. Pe o canapea ruptă, cu tapițeria smulsă, alți indivizi, tot bărbați, unii doar în chiloți, beau, fumau și jucau cărți. Prăjiții își numărau marafeții. Unii își verificau telefoanele mobile, doi sau trei computerele. Apăreau și alții din camerele învecinate, toți de o slăbiciune bolnăvicioasă. Aerul încărcat de fum era irespirabil. Antonin se simțea uimit ca un explorator în fața cine știe cărui trib necunoscut. Așadar, dedesubtul Parisului exista un al doilea oraș în care poporul tenebrelor se putea odihni după frământările zilei. Ierarhia era simplă: amărâții dormeau pe trepte, ceilalți în acest han improvizat.

Tocmai făcuse ochii mari, fascinat, când s-a simțit împins înăuntru: un alt tâlhar, cu fața deformată, îl îmbrâncise fără menajamente. Era obligatoriu să stea la coadă ca toți ceilalți. Antonin s-a așezat fără a ști ce are de cerut. Spectacolul încăperii ticsite de inși claie peste grămadă îl uluise până la a-l face să nu mai fie atent la regulile prudenței. Venise pentru a ucide și se trezea așteptând ca la ușa unei brutării. Când a ajuns în fața celui ce împărțea biletele, acesta s-a oprit o clipă și l-a privit lung, nereușind să depisteze cărei categorii îi aparținea: era prea curat pentru un amărât, dar nu suficient pentru un orășean oarecare. Să fi fost un caraliu? Dar, ce să caute pe aici?

— Ce dorește domnul?

Antonin a mormăit ceva.

— N-am înțeles. Vrei cameră standard sau pentru tineret, de lux? Cu duș sau cadă?

Hohote răgușite au urmat întrebării. Individul le-a făcut celorlalți cu ochiul. Mândru de efect, l-a prins de sub bărbie, strângându-l de gât cu laba

lui uriașă, pe jumătate batjocoritor, pe jumătate neliniștit. I-a cântărit dintr-o ochire solvabilitatea: era peste clienții obișnuiți.

— Semenii a bogătaș, prietene, prin comparație cu noi ăștilalți! Vrei vreo fată?

— Ce fată?

Paznicul ad hoc a scos din buzunar un fluier de școlar și a suflat scurt, de trei ori. Peste puțin timp, din culise, a sosit târându-se o tânără cu picioare scurte, cu părul blond spălăcit, cu meclă de guzgan. Se purta de parcă ar fi fost din aceeași familie cu bărbații.

Individul i-a smuls șapca de pe cap lui Antonin:

— Ne scoatem căciula-n fața doamnelor, domnișorule! Margot, un pat cu tot tacâmul! a comandat apoi.

Nespălata a ridicat din umeri, oftând.

— Haide, fă-o pentru Mami, te rog, are nevoie de medicamente.

A prins-o de obraz și a ciupit-o până când fata a țipat de durere. S-a uitat pieziș la Antonin, apoi mai atent, cu o privire sfâșietoare care ar fi vrut să zică: „Salvează-mă din închisoarea asta!”

Ce să fi însemnat acea „Mami“, Antonin nu a îndrăznit să-și imagineze. Cu siguranță era vorba despre o problemă de familie. Chiar și pe treapta cea mai de jos a scării sociale, oamenii tot se organizau în confrerii pentru a supraviețui. Printr-o trapă ascunsă sub un covor rulat ieșeau acum și alte creaturi. Niște sălbatici cu mormăieli primitive, care se adunau la un loc.

— Nu mă interesează...

— Adică, ce, surioara noastră nu e mișto, nu e destul de bună pentru tine? Nu te-apucă bățu' când o vezi? Hai, că, dacă vrei, nu-ți luăm mult.

— Nu pe ea o căutam.

— Da' pe cine?

— Pe una mai bătrână, scundă, care țipă mult și se duce la supa populară de la Saint-Eustache.

Vocea îi suna fals. Bărbatul întins în șezlong s-a ridicat pe jumătate.

— Ce-ai cu ea?

Antonin a improvizat rapid răspunsul:

— Îi datoram niște bani.

— Uite și-o veste bună. Pică bine, că e mama. Haide, bagă-ni-i nouă, și-i dăm noi mai departe.

Înregistrând informațiile, Antonin a realizat în ce cursă a intrat de unul singur. Va să zică, monstrul se reprodușese.

— Pe unde este? Aș fi preferat să-i înmânez personal.

— Adică, n-ai încredere în noi? Și, ia zi, cum ai cunoscut-o?

Antonin a bolborosit ceva, a scos din buzunar două bancnote de douăzeci de euro și i-a întins individului.

— Doar atât?

— Vrei să zici, a întrebat celălalt frate, că ai bătut atâta drum doar pentru a achita o datorie? Lucru rar în vremurile noastre. Ești un sfânt, gagiule. Da' de ce ești îmbrăcat ca de la trupele de comando? Nu cumva tu ai cotonogit-o pe mami noaptea trecută?

Tocmai când încerca să scape de întrebare printr-o piruetă verbală, Antonin a simțit pe încheietura mâinii atingerea unei piei aspre. O palmă mică și înghețată, aparținând unui braț descărnat, i se așezase acolo. Și, la capătul brațului, și-a făcut apariția Carabosse, mai scheletică decât oricând. Se strecurase pe nesimțite în încăpere. I s-a adresat, deci, un cap de mort cu oasele feței ieșind puternic în relief. A tresărit îngrozit, părându-i-se că vede reîncarnarea bătrânei austriece din studenție.

— Civreidlamini?

Vocea era scârțâitoare, stridentă, de mecanism stricat. Rânjea ca o bolnavă de nervi, cu chipul ei de fetiță bătrână și hidoasă, trecută prin ciur și prin dârmon. A întors capul pentru a potoli bărbații-cârțiță care o admirau veseli.

— Sicivrei, baițaș? Să-mi bagi inelu-n deșt?

S-a lăsat cu un hohot general. Mumia perora în continuare.

— Păi, tre' să ceri voii de la copilași, știi? Pân-atunci, dai un pup?

Și și-a întins botul știrb. Gura i s-a deschis și i s-a închis cu o mișcare reflexă. Femeia fosilă, gardiana abisurilor Parisului se sclifosea.

— Eeei, vine țucu'?

Profitând de diversiune, unul dintre gemeni se lăsase în jos și ridicase pantalonii lui Antonin. Doctorii răseseră zona în care cutterul tăia pielea. Dacă vagabondul dădea de cicatricea trandafirie, era dus pe copcă. Un cerc amenințător se formase de jur împrejurul lui.

Conștient de superioritatea sa fizică, fiindcă era cu un cap mai înalt decât toți, Antonin a împins cu putere gheata țintată în bărbia fiului mult prea curios, s-a extras din menghina umană și a țâșnit către ușă. A mai apucat să vadă câteva siluete care se repezeau cu încetinitorul, de parcă alcoolul ar fi frânat elanul corpurilor. Calicii nu s-au aruncat în urmărirea lui, ci au lăsat să le scape doar câteva urlete turbate, ca niște comeseni deranjați în plină sărbătoare a sabatului, apoi au izbucnit în hohote de râs. Un acces înfiorător de veselie, care s-a ținut după el cât a urcat scările, sărind mai multe trepte deodată. Hohote dominate de cele ale lui Carabosse, cu o notă mai sus, mai scârțâit — râsul diavolului. Își băteau joc de el și tornada de miștocăreală părea a urca înaintea lui.

Ajuns la etajele în sfârșit luminate, s-a întâlnit cu câțiva vizitatori care înaintau clătinându-se, în căutarea unui adăpost pentru noapte. Antonin și-a scos cuțitul din gheață și a continuat ascensiunea spre ieșire. Când a dat, într-un târziu, de o șosea și a văzut un panou indicând rue Louvre, a înțeles că era salvat. Scăpase din beciurile groazei. A trecut peste balustrada de protecție și s-a lăsat să cadă, abia mai respirând, lângă zidul Bursei de Comerț, pe un petic de gazon pe jumătate smuls, începând să plângă cu lacrimi de furie, de ușurare, de dezamăgire. De ce să fi râs în asemenea hal brutele alea, în loc să-l pedepsească? Nici măcar nu îl luaseră în serios. Canaliile, respingătoare în scopuri și revoltătoare în fapte, își bătuseră joc de el. Să fi fost, oare, felul lor de a-l invita să împartă cu ei sticla de poșircă și păduchii? Până când, împreună, tresărind și prăbușindu-se, din beție în scuipat, ar fi coborât încet până la ultimele cercuri ale infernului, în marea cloacă a Parisului.

Partea a treia

ÎNTÂLNIRE CU O FEMEIE REMARCABILĂ

10. Schimbare de strategie

Antonin se simțea demobilizat. Crezuse că fusese ales de Dumnezeu pentru a curăța pământul de pleavă. Și acum, Dumnezeu îi retrăsese mandatul. La serviciu a început să devină delăsător. Criza lovise Franța și Ariel avea nevoie de rezultate. Îi intrase în cap să concureze cu marile nume din imobiliarele de lux și să pună mâna și pe niște vii mai mici din Luberon, Languedoc și Cahors pentru a le oferi drept bonus. A angajat, plătind o avere, o consilieră medicală expertă în interioare, însărcinată să depisteze substanțele alergene din clădirile vechi. Specializată în uleiuri esențiale, aceasta practica și olfactoterapia în timpul liber. Acum își lipea urechea de pereți și planșouri, disecând clădirile pentru a detecta poluanți ori urme de azbest. A adăugat serviciile a doi filfizoni, doi copii de casă mare cu prefix de noblețe la numele propriu, eleganți în prezentare și care aparțineau lumii la care dorea să acceadă. În sfârșit, a cumpărat și un atelier de retușuri vestimentare, vecin cu agenția, a cărei proprietară, o bătrână doamnă evreică de origine ucraineană, tocmai murise. A plătit cheltuielile de înmormântare și a ținut un discurs emoționant despre rolul diasporei din Europa Centrală în industria confecțiilor. Ar fi vrut să se refere și la obsesia lui — kippa, și la posibila sa filiație mozaică. Antonin l-a convins să renunțe. Ariel nu mai cheltuise niciodată atât de mult de când vânzările se prăbușiseră. Cerea mult de la fiecare angajat și nu admitea niciun eșec. Atitudinea lui Antonin îl mâhnea. Pe post de confident al cuplului, primise mai multe telefoane de la Monika. Aceasta voia să se lămurească asupra persoanei care îi luase locul în inima iubitului ei. Ariel o invitase la masă

pentru a o liniști, iar acum, într-un fel, îi cerea voie lui Antonin să o seducă. Dacă tot era atât de tâmpit încât să lase să plece o femeie pe cât de tulburătoare, pe atât de strălucită, măcar să se bucure altcineva de ea. Cu o atitudine seniorială, Antonin i-a acordat permisiunea, prefăcându-se că are tot felul de aventuri fierbinți, deși nimic din felul în care arăta nu reflecta o astfel de bogăție a libidoului. Sosea la birou prost bărbierit, cu părul vâlvoi, uitând să-și schimbe cămașa sau să-și lustruiască încălțările. Tocmai el, cel pus mereu la patru ace, nu se mai îngrijea de niciun fel. Nu așa ar fi arătat un Don Juan în plină ascensiune, ci, mai degrabă, un flăcău bătrân care nu se lasă nicio clipă mustrat de oglindă.

Mai apoi și-a revenit, amintindu-și că era predestinat. Nădăjduia tot timpul să se poată confesa cuiva. Dar cum să lași la vedere un asemenea secret fără a fi luat drept criminal? Trebuia să se rezume la strategia lui favorită: disimularea. De la o vreme își visa iarăși părinții, erau tineri, ar fi dorit să le ceară sfatul, însă ciondănelile lor îi acopereau vocea. Nu-i dădeau nicio atenție, iar el alerga degeaba în jurul lor.

Prin urmare, și-a pus la punct înfățișarea, s-a dovedit mai eficient la birou și și-a continuat cursurile de arte marțiale. Era convins că Providența urma să-i acorde și o a treia șansă. Într-o seară de aprilie, pe rue Faubourg-Saint-Denis, a dat peste o echipă de la serviciul social de urgență care discuta cu un om fără adăpost pentru a-l convinge să vină cu ei. L-au tulburat bunăvoința și răbdarea fără margini de care dădeau dovadă membrii echipei, o doctoriță și un asistent social de origine africană. Bărbatul, învelit în zdrențele lui, încerca să-i alunge, însă aceștia își păstrau calmul, oferindu-i cafea fierbinte, supă și un acoperiș pentru noapte. Pentru Antonin, imaginea a acționat ca un declic: ca și ei, trebuia și el să pătrundă în sistemul ajutorului umanitar. A sunat la mai multe organizații în vederea unui interviu. A fost primit cu condescendență, pentru a nu spune cu suspiciune. S-a antrenat în fața oglinzii, și-a pus la punct mimica necesară, a improvizat un mic discurs destul de apropiat de realitate: era indignat de numărul mare de persoane abandonate în stradă și își dorea să îndrepte lucrurile după modestele lui posibilități. Furiei intrinseci i-a adăugat un

accent de sinceritate care a plăcut. De acceptat a fost acceptat imediat de cei ce împărțeau supa populară la Saint-Eustache, trei seri pe săptămână, fiindcă locuia în apropiere. Nu putea fi remunerat, având dreptul doar la un sendviș la încheierea programului.

I s-au dat o brasardă albastră și un fel de șorț lung pentru a nu își murdări hainele. „Utilizatorii“ soseau în valuri, sobri și corecți, mulți bărbați, câteva femei, unii dintre ei infirmi, abia mai ținându-se pe picioare. Personalul se compunea din tineri și din tinere devotați, care țineau să nu stea departe de mizeria lumii acesteia. Lui Antonin i s-a făcut rușine de gândurile urâte față de ei! La început, fetele i-au zâmbit, însă au renunțat repede, respinse de răceala de care nou-venitul dădea dovadă. A avut grijă să se informeze discret despre Carabosse. Murise pe la sfârșitul iernii și fusese descoperită goală, cu cămașa de noapte ridicată, pe toboganul unei grădinițe din cartier. Fără îndoială, din cauza hipotermiei. Pe Antonin l-a cuprins disperarea. Apăsător de muștrări de conștiință, a trecut și pe malul canalului Saint-Martin pentru a afla vești despre Marcel Întâilea. Locul i-l luase un alt bărbat, mai tânăr și mai agresiv. Marcel Întâilea se înecase într-o seară, în apele canalului, beat mort. Pe Antonin vestea l-a făcut să fie încă și mai mâhnit, doar i se furase obiectul muncii!

Într-o bună zi, scormonind prin biroul lui Antonin, Ariel, care își spiona toți angajații, a descoperit documentul oficial prin care acesta era acceptat spre a ajuta la împărțirea supei populare, noutate care l-a dezamăgit, visând pentru protejatul său un alt destin, ieșit din comun. Când colo, se dovedea doar un abonat oarecare la fraiereala caritabilă. În consecință, într-o seară, îmbrăcat potrivit cu împrejurarea, s-a așezat la coadă la Saint-Eustache și s-a proțăpăit în fața lui — Antonin tocmai servea cu polonicul o ciorbă cu ceva greu de definit în ea — și i-a zis:

— Carevasăzică am trecut la opere de binefacere și-ngrijim acum toți păduchioșii?

Lui Antonin i-a fost ciudă că a fost prins, însă nu a negat. Avea convingerile sale și era liber să facă ceea ce dorea în timpul liber. Cu un gest îndrăzneț, i-a umplut strachina lui Ariel până sus.

Într-o seară de vineri, pe la nouă și jumătate, când se închidea bucătăria și se strângeau caprele de lemn pe care fusese servită supa, iar ultimii „clienți“ terminau de mâncat, o femeie îmbrăcată în negru de sus până jos a coborât de pe o motocicletă și s-a îndreptat direct către el, scoțându-și casca. Și-a scuturat capul pentru a-și lăsa părul să cadă liber, a scos o fotografie din haină și, fără ca măcar să dea bună seara, l-a întrebat dacă nu a văzut persoana din imagine. În poza voalată se putea vedea un bărbat la vreo patruzeci de ani, cu fața ca de carton. Motociclista i s-a adresat pe un ton hotărât, de om care nu are obiceiul să fie contrazis. L-a măsurat pe Antonin din cap până-n picioare, a solicitat să vorbească șefului misiunii de binefacere, după care s-a pierdut în noapte fără a spune măcar un mulțumesc. Informându-se despre cine a fost vorba, a aflat că era directoarea unui mic azil, Casa Îngerilor, cu sediul în Pré-Saint-Gervais, la marginea Parisului. Purta năucitorul nume de Isolde Déodat de Hauteluce, eroină a mediului umanitar francez, aproape la fel de celebră ca abatele Pierre sau ca doctorul Bernard Kouchner. Jignit de felul ei de a se purta, Antonin a căutat-o pe Google și a găsit o mulțime de referințe. „Aristocrata“, cum era supranumită, era o rebelă: în tinerețe participase la un mare număr de misiuni în India, în Bangladesh, dar mai ales în Africa, în zonele de război din Sierra Leone, Liberia, Congo, Rwanda. Rămăsese mai mulți ani alături de Maica Teresa la Patna și la Calcutta, fusese rănită de un glonț în brațul drept, în timpul unui schimb de focuri, la Freetown, și fusese dată dispărută timp de o lună.

Antonin citea uluit: crezuse că abia va culege câteva informații, dar descoperea un adevărat roman. Femeia asta era exact reversul a ceea ce i-ar fi putut plăcea: o viață furtunoasă în contrast cu una de casă. Isolde de Hauteluce aparținea unei familii franceze care se remarcase în vremea lui Ludovic al XIV-lea, alături de prințul de Condé și de ducele de La Rochefoucauld, dar și în timpul războaielor napoleoniene și, în alt fel, mai târziu, pentru colaboraționism. Fratele bunicului ei, Arnauld de Hauteluce, condusese miliția din Regiunea Centrală și fusese împușcat cu o rafală de pistol-mitralieră de către Rezistență, în primăvara lui 1944. Fusese

supranumit Căpcăunul din Allier din cauza cruzimii lui extreme, imputându-i-se tot felul de masacre. Doar unchiul cel mai tânăr, Ernest, se alipise FTP (Francțirori și Partizani), dublă transgresiune, ca membru și al Rezistenței, și al Partidului Comunist Francez, însă murise înainte de Eliberare, din cauza exploziei unei grenade. Al treilea frate, bunicul ei, Jean-Christophe, lucrase până la sfârșit pentru guvernul de la Vichy, în sectorul agricol. Îl angajase pe Emmanuel Berl, delicat prozator evreu, autor al celebrei formule „Pământul nu minte“, pentru a redacta discursurile mareșalului Pétain, dar refuzase să-l urmeze pe acesta din urmă în refugiul forțat din castelul de la Sigmaringen, predându-se noilor autorități. Decizia aceasta, cât și moartea unuia dintre frați pe câmpul de luptă, împotriva germanilor, l-au salvat din fața plutonului de execuție, alegându-se cu doar cinci ani de temniță. Nu și-a renegat niciodată convingerile, pe care le-a transmis mai departe și copiilor lui. Fiul lui, Gaétan, tatăl Isoldei, intrase, la rândul lui, în 1961, într-o celulă a OAS⁴ din Paris, în timpul războiului din Algeria, punând bombe la domiciliile lui Jean-Paul Sartre, pe bulevardul Montparnasse, și la al lui André Malraux, exploziile provocând moartea unei fete. Încercase să-l omoare și pe François Mauriac, care luase poziție împotriva torturii la care erau supuși felahii de către armată. Amenințat cu moartea de către membrii serviciilor secrete ale lui De Gaulle, scăpase, într-o seară, pe rue Georges Bizet de o rafală de pistol automat și fugise în Argentina, unde se căsătorise cu moștenitoarea unei familii nobile germane, simpatizantă nazistă, Charlotte von Waldstein, născută la Oberstdorf, în Allgäu. Isolde, copilul lor, venise pe lume pe la jumătatea anilor '70, având un tată de extremă dreaptă și o mamă ai cărei frați și veri luptaseră în Abwehr, în Luftwaffe, ba chiar, unul dintre ei, în SS, acesta găsindu-și moartea în timpul asaltului final al trupelor sovietice asupra Berlinului.

Pentru Antonin, era povestea în oglindă a tatălui lui, militant comunist, nepot al unui membru fondator al Partidului Comunist Francez, la Tours, în 1921, membru al brigăzilor internaționale din Spania, ucis în timpul bătăliei pentru Madrid și sălbatic partizan al lui Stalin. La șaisprezece ani, Isolde, care își adorase unchiul, pe Ernest cel mort pentru patrie, a rupt legăturile

cu familia. A exclus utilizarea limbii germane, pe care o vorbea la fel de bine ca franceza și spaniola, s-a întors în Franța, a urmat studii de medicină și s-a înscris în Liga Comunistă Revoluționară pentru a întrerupe blestemul care apăsa asupra înaintașilor. După doi ani a abandonat facultatea și troțkismul și s-a dedicat activităților umanitare. Impregnată de catolicism încă din copilărie, dorea să ajute săracii fără întârziere, fără a mai aștepta o revoluție ipotetică. Drept care a părăsit Franța timp de zece ani pentru Africa și Asia.

La întoarcere, când abia avea douăzeci și opt de ani, într-o noapte de iulie, la stația de metrou Brochant, surprinsese un grup de skinhead care pusese mâna pe un refugiat tamil ce dormea pe o banchetă, cu intenția de a-l arunca pe liniile trenului. Se băgase între ei și fusese aruncată odată cu imigrantul. Din fericire, cum garniturile erau rare la ora respectivă, avusese timp să ridice rănitul și să scape cu puțin înainte de intrarea metroului în stație. Ieșise din toată povestea cu încheietura mâinii luxată, câteva coaste rupte, un os al obrazului făcut zob, dar cu renumele nepieritor. În mediile umanitare devenise un soi de Pasionaria a sărmanilor. Intransigența pe care o dovedea irita tot atât de mult pe cât entuziasma. O felicitaseră public Xavier Emmanuelli, Jacques Chirac, Nicolas Sarkozy. Fondase Casa Îngerilor pentru a veni în ajutorul defavorizaților. Avea intrare liberă la autoritățile publice, mai ales la cele de stânga, și excela în obținerea subvențiilor.

Printr-o extraordinară întâmplare, Antonin a reîntâlnit-o două săptămâni mai târziu, în timpul unei acțiuni colective inițiate de grupul Copiii lui Don Quijote. Era vorba despre a dona corturi celor lipsiți de adăpost, pentru ca aceștia să nu înghețe în timpul iernii. Și prefectura poliției, și riveranii se opuseseră. Mai bine de o sută de polițiști specializați în intervenții la manifestații fuseseră desfășurați cu ocazia respectivă. Erau de față reprezentanți ai mijloacelor de informare în masă autohtone și televiziuni străine. Manifestanții scandau lozinci în fața forțelor de ordine gata să intervină. Antonin le repeta încet, întrebându-se dacă avea să o ia la

fugă la primul asalt, când o mână i s-a lăsat pe umăr. A tresărit. Era chiar Isolde de Hauteluce, care i s-a adresat ironică:

— Nu prea păreți convins. Mai cu suflet, aici e de urlat!

A trecut apoi mai departe, croindu-și drum prin mulțime, a luat un megafon și s-a apucat să apostrofeze și polițiștii, și protestatarii:

— Prieteni, vi se pare normal ca niște oameni fără un acoperiș deasupra capului să nu poată dormi cel puțin în niște corturi acum, în plină iarnă?

Restul discursului Antonin nu și l-a mai amintit, ci doar că s-a cutremurat încă de la primele ei cuvinte. Era toată numai îngâmfare, dar, prin ceea ce spunea, insufla o înflăcărare contagioasă.

— Eu țin la nefericiții aceștia, iar voi îi detestați...

A aplaudat-o cât a putut de tare. Imediat polițiștii au răspuns brutal, demontând corturile și utilizând jeturi de apă. Isolde, în rochie strânsă pe trup și pantofi cu toc, se lăsase împinsă în dubă cu gesturi largi, teatrale, iar în momentul în care mașina plecase, Antonin s-a trezit fluierând și huiduind cum nu mai făcuse în viața lui.

⁴ Organisation Armée Secrète — organizație politico-militară clandestină înființată la 11 februarie 1961, susținând apartenența Algeriei la Franța.

11. O nouă orientare

Adevăratele eroine ale zilelor noastre sunt eroine de suflet. Sexul e ceva prea obișnuit, arta prea aleatorie. Altruismul este o profesiune deschisă tuturor și lipsită de limitări. Isolde de Hauteluce a inventat un nou concept: caritatea în taior și pantofi cu tocuri înalte, conjugând eleganța și binefacerile până la un punct rareori atins. După întâmplarea de pe cheiul Jemmapes fusese dusă la sediul comisariatului arondismentului X de pe rue Louis-Blanc, unde își petrecuse noaptea în arest preventiv, înainte de a fi pusă sub acuzare pentru obstrucționarea forțelor de ordine și atitudine violentă față de agenții acesteia, fiindcă dăduse cu casca de motociclist într-un plutonier. A doua zi, la ieșirea din arestul preventiv, Antonin a așteptat-o împreună cu alți militanți pentru a o aclama. A apărut sclipitoare, dar în picioarele goale, căci i se rupseseră tocurile. A fost judecată imediat, apărată de cei mai buni avocați și lăsată în pace în numele unui principiu mult iubit în Franța, pe care generalul de Gaulle îl enunțase în legătură cu Jean-Paul Sartre: „Voltaire nu este de dus la Bastilia“. Așadar, orice ar fi făcut, nu ar fi fost niciodată băgată la închisoare.

Câteva luni mai târziu, într-o după-amiază, pe când Antonin se întorcea la birou după vizitarea unei uzine dezafectate din Val-de-Marne, pe care Ariel dorea să o transforme în centru ecumenic, a zărit o motocicletă Yamaha parcată în fața agenției. Nici nu a intrat bine, că a și fost chemat de patron. Așezată în fața lui, în mantou de piele și cizme cu tocuri înalte, ca o eroină de western, se afla Isolde de Hauteluce, cu o havană în mână. Antonin s-a tulburat pe loc, rușinându-se de ridicolul apariției sale, cu

hainele de funcționar corect, mutra cabalină, părul căzând în șuvițe și vocea ascutită. Ariel i-a oferit un scaun și l-a invitat să asculte ceea ce are de spus „această femeie remarcabilă“:

— Domnule Dampierre, vă observ cu atenție încă de când ne-am întâlnit prima oară și m-am informat asupra activității pe care o desfășurați. Meritați mai mult decât o agenție imobiliară — vă rog să mă iertați, domnule Van Heyfnis, dar a duce de nas niște fraieri pentru a le vinde știubeie de lux nu este o preocupare pe măsura calităților dumneavoastră. Se pare că randamentul firmei este în scădere. N-am de gând să umblu cu cioara vopsită: v-aș propune să renunțați la meseria de acum și să vă alăturați asociației mele. Puneți capăt acestei farse și haideți să mă ajutați să salvăm dezmoșteniții sorții. Vă pot angaja cu normă întreagă. Veți fi prost plătit, prost hrănit și nu veți beneficia de vreo locuință de invidiat. Însă veți face lucruri utile. Și veți fi alături de mine, a adăugat cu un zâmbet. Nu vă faceți griji, am aranjat totul cu patronul dumneavoastră, care este de acord.

Ariel mânca din ochi motociclista planturoasă.

— Antonin, mă așteptam eu să fie o femeie în spatele lipsei tale de chef din ultimele săptămâni... dar nu mi-aș fi închipuit niciodată că este vorba despre o asemenea persoană... atât de spectaculoasă!

— Nu cred că angajatul dumneavoastră este interesat de sexul așa-zis slab, l-a întrerupt Isolde. Are alte pasiuni.

— Dacă aș fi în locul tău, nu aș ezita nicio clipă, a continuat Ariel. Doamnă, evident i-ați sucit capul. Nici al meu nu ar mai fi fost de mult la locul lui.

Pe Antonin l-a cucerit îndrăzneala propunerii. Străina asta intra în viața lui fără a se fi anunțat și îl înrola în armata ei fără nicio rușine, promițându-i doar sânge și sudoare și neîndoindu-se vreun moment că ar fi putut fi refuzată. I-a negociat transferul ca pe al unui jucător de fotbal între două cluburi, cu excepția salariului. Se străduise săptămâni de-a rândul să se infiltreze în mediul actelor de caritate și uite că, acum, venea mediul după el. Propunerea l-a tulburat atât de tare, încât a acceptat-o. Și-a lăsat baltă cariera și ambițiile în doar câteva minute, pentru o femeie pe care abia de-o

cunoștea. Plin de mărinimie, Ariel i-a acordat la plecare o primă substanțială și i-a promis că îl va primi înapoi imediat ce se va fi săturat „de facerea de bine“. Părea încântat că putea scăpa de el, pentru a-și promova noii angajați. De când o cunoscuse pe Isolde, își privea tânărul colaborator cu un respect sporit.

— Știam eu că-mi ascunzi ceva! Ce strategie! Jos pălăria, stimate domn!

Antonin l-a lăsat să spună ce vrea, deranjat de fudulia masculină a patronului.

O săptămână mai târziu, după ce pusese la punct câteva dosare în curs de rezolvare, a sosit în Casa Îngerilor, situată pe Calea Déportation, în Pré-Saint-Gervais, la numărul 93. Era vorba despre o mică instituție pentru asistarea defavorizaților cu probleme deosebit de grave, care funcționa cu fonduri publice și private. Inovația introdusă de doamna de Hauteluce era aceea că instituția era autogestionată de chiar cei adăpostiți în ea. Astfel, fiecare după posibilitățile sale, participa la propria reabilitare. Cei mai hotărâți erau ulterior reorientați către agențiile de muncă. Casa Îngerilor era o clădire din gresie ridicată în secolul al XIX-lea, cu două etaje și mansardă, pierdută printre șantierele invadate de buldozere și de caterpilare. O curte cu pietriș pe jos și un petic de grădină erau ocupate de un cort mare, înconjurat de mai multe barăci Algeco demontabile. Pe vremea când în zonă exista o fabrică de cărămidă, clădirea era locuința patronului. Pe una dintre fațade se întindeau graffiti-uri psihedelize, operă a artiștilor locali.

Isolde l-a primit în plină ședință de jogging, cu ochii ei migdalați și obraji palizi. Nu mai era amazoana în haină de piele, ci o femeie de patruzeci de ani care își arăta vârsta. Fiindcă beneficia de acea frumusețe sovăitoare a maturității, care dispare și renaște în funcție de oră. Când înfrântă, când strălucitoare. Fiind foarte înaltă, peste un metru optzeci, impunea tăcerea de câte ori își făcea apariția. I-a prezentat lui Antonin echipa: Kamel, un colos în trening, cu cercel în ureche, care asigura ordinea, Alice, o cucuvea bătrână și acrită care se ocupa de cantină, Bastien, un student cu față de Hristos, cu părul blond și barba lungă, care o ținea

numai în predici, și Betty, o fată grasă, cu piercing în buză, evident îndrăgostită de Isolde. Un medic generalist de la spitalul Lariboisière, doctorul Lejeune, făcea de gardă de trei ori pe săptămână, după-amiezile, însoțit de o asistentă și de un psiholog. Antonin urma să fie o a doua Isolde, omul ei la toate, altfel zis valetul ei. Trebuia să fie disponibil douăzeci și patru de ore din douăzeci și patru, drept care i s-a amenajat o cameră la mansardă, cu un pat de campanie, în cazul în care ar fi apărut probleme. Pentru început, au descărcat timp de două ceasuri tot felul de materiale dintr-un camion pentru livrări, pentru a-l aranja în pivniță. Isolde muncea fără a scoate un cuvânt și fără a se plânge, mai ceva decât un hamal de la Halles.

Lui Antonin nu-i venea să creadă că a ajuns în inima ciclonului. Norocul îi surâsese într-un mod la care nici nu ar fi putut spera, compensând scăderea salariului (1 200 de euro brut pe lună), lucru care l-a obligat să-și schimbe locuința nu peste multă vreme. Doar era un războinic și războinicul trebuia să accepte sacrificiile. În aproape un an dobândise o calitate: răbdarea. Înainte de a fi dat o lovitură în deplină cunoștință de cauză, era necesar să aibă răbdare. În primul rând însă, trebuia îmbunătățita șefa.

Isolde nu era nicidecum vreuna dintre acele ființe cu capul în nori, ușor de dus de nas, sau dintre acele idealiste constipate care mișună prin mediile umanitare. În schimb, era foarte puternică prin definiție, ridicând și cel mai mic gest, fie el și băutul unei cafele, la un nivel de intensitate de neegalat. De cum deschidea gura, țâșnea o pasiune care te lua pe sus. Totul, cu ea, era atins de exces. Dacă nu o urmași imediat, ți se reproșa moleșeala. Dădea la o parte orice obstacol și îndepărta orice obiecție. Antonin își zicea: ce echipă minunată am putea face dacă s-ar ralia modului meu de a vedea lucrurile. Numai că era cu totul departe de așa ceva. Ar fi fost ca și când i-ai fi propus șefului poliției să dea o spargere! Prin urmare, va accepta tutela acestui comandant, cu un ego supradimensionat, cel puțin câteva luni, timpul necesar pentru a-și pune la punct strategia. Rămânea permanent posibil să o șteargă, să se întoarcă în afacerile imobiliare care ar fi constituit, oricum,

cea mai bună acoperire cu puțință. La prima vedere, ceea ce avea de făcut la Casa Îngerilor era simplu. Trebuia să-i înregistreze pe cei care soseau, în majoritate bărbați, femeilor fiindu-le rezervată o încăpere mai mică, să le distribuie câte un pat, să aibă grijă de vestiar, să supervizeze spălătoria și să distribuie bonurile pentru masă. Majoritatea nu aveau nici acte de identitate, nici nume de familie, ci doar porecle sau nume false. Dispunea, prin urmare, de indivizi cu probleme psihice, de țicniți cu umeri gârboviți, de „burduhănoși de Kronenbourg“ (în limbajul mediului, burta datorată excesului de bere), cu pasul lor clătinat. Când împingeau ușa, apăreau de fiecare dată cu aceeași litanie:

— M-am băgat iară-n căcat, iar m-am apucat de prostii.

Pentru oricare dintre ei, cea mai mare reușită a vieții era să renunțe la alcool. Antonin se prefăcea că este interesat. Îi fusese recomandată o atitudine de „neutralitate binevoitoare“, nici prea distantă, nici prea empatică. Își luase un aer fals interesat, deși în sinea lui căsca de plictiseală. Fiindcă asta e problema nenorocirii: nu se dovedește doar oribilă, dar și plictisitoare. Cum deschidea gura un nou-venit, Antonin îl privea țință, surâzător, zicându-i în gând: „Ce-o să mai crăpi tu, da' mie clar mi se rupe!“

Persoana pe care a preferat-o de la bun început a fost Kamel, bodyguard de origine tunisiană, care știa de minune să potolească orice conflict, să-i liniștească pe cei apucați de furie, să calmeze indivizii atinși de dromomanie care ar fi umblat fără pauză, chiar și noaptea. Se întreba cine dintre ei doi ar câștiga într-o luptă dreaptă. Cealaltă persoană care îi plăcea era cantiniera, Alice, care se potrivea cu locul ca un diamant cu o grămadă de cărbuni. Teroriza pe toți cei care intrau, mergând până la a-i denunța patroanei, căreia îi zicea *A'naltă*. Avea însă o inimă de aur și se lipsea de porția ei de mâncare dacă rațiile erau insuficiente. Ceilalți însă îl incomodau, întrucât tratau vagabonzii ca pe niște lorzi, afișând o politețe slugarnică, care nu era altceva decât violență prost asumată. Îl antipatiza mai ales pe Bastien, vocea cu autoritate creștină a stabilimentului, care simțea nevoia de a teoretiza și cel mai mic dintre gesturile sale, chiar și când desfunda o chiuvetă. Seara, la ședințele de motivare, repeta:

— Eu, pe oamenii ăștia, nu îi judec, zic doar: respect! Dacă vor să vină la noi, îi primesc, dacă refuză, accept. Cu ce drept i-aș judeca?

Toată lumea îl aproba, doar lui Antonin îi venea să-i închidă clanța, să-i crape căpățâna cu un ciocan. În loc de asta, zâmbea și dădea din cap. Într-o zi, când rostise cuvântul „vagabond“, Isolde îl admonestase:

— Antonin, nu se mai spune vagabond, e un cuvânt vulgar, se spune persoană fără domiciliu. Primul termen este peiorativ, pur și simplu încarcerează individul în condiția aceasta, al doilea este descriptiv, ba chiar optimist, întrucât „fără“ se poate transforma în „cu“ domiciliu.

Antonin s-a simțit rușinat în fața lecției de semantică, chiar dacă a crezut că ghicește în tonul Isoldei un soi de ironie solemnă. La lucru ținea dublă contabilitate. Nu era interesat decât de cazurile ireversibile. Trasa o linie de demarcație între cei loviți de soartă și cei distruși. Când repera un element făcut cu totul praf, îi atașa un dublu asterisc și îi nota numele într-un carnet, alături de patologie și localizare geografică. Trebuia să aibă mare grijă cu „chiolhanurile din zi de plată“, datele la care persoanele fără domiciliu încasau ajutorul social sau sumele de solidaritate pentru completarea venitului, când se îmbătau muci, până se prăbușeau în propria vomă. În anumite dimineți, când peste noapte fusese înghesuială, plutea un damf de urină și de picioare nespălate, chintesență de duhori pe care un parfumer ar fi putut-o distila picătură cu picătură. Nimeni însă nu părea deranjat, fiecare zburdând, parcă, printr-o grădină cu trandafiri. Un furnicar permanent al morților-vii care bâzâiau de zor, aflându-se în treabă. Unii erau beți morți, la alții alcoolul abia începea să își facă efectul. Cu un an înainte, porumbeii ciuguliseră până la sânge picioarele fără încălțări ale unui ins prăbușit în comă etilică, pe un teren viran. La trezire, picioarele îi semănau cu niște ghetete fără tălpi.

Mascota Casei Îngerilor era un domn bătrân și foarte blând, poreclit Cap de Cui. Niște „tovarăși“ îi bătuseră în cap un cui de tapițerie așa, în joacă, la beție. Șansa lui a fost că metalul nu atinsese nicio zonă vitală, ci doar ștersese creierul mic în regiunea vorbirii, întrucât, de atunci, bărbatul se alesese cu o ușoară bâlbâială. De atunci, supraviețuitorul ca prin minune

avea în permanență ușa deschisă în azil, unde făcea mici treburi și accepta să-i fie atins craniul care se presupunea că aduce noroc. Carta Casei stipula că erau necesare stabilirea unei relații de încredere cu toate persoanele primite, respectul demnității lor și solidarizarea cu suferințele pe care le trăiau, chestiuni în care Antonin excela, însuflețit continuu de apetitul lui ucigaș. În anumite zile, când se dovedea chiar sclipitor, întâmpina doritorii de adăpost cu un „Bine ați venit la Ritz, excelențele voastre!“ Gluma își făcea imediat efectul. Îl stimau, le plăcea stilul lui morocănos, umorul negru, gesturile exasperate. Cel puțin, el nu simula simpatia și își făcea treaba fără tot soiul de înfloritură. Domnii și doamnele acestea aveau și așa destule belele: orfani de la o vârstă fragedă, copii bătuți ori violați, șomeri care nu mai aveau dreptul la ajutorul social, divorțați, indivizi care chiar nu avuseseră noroc pe lume, intrați până peste cap într-un rahat cu care se unseseră de parc-ar fi fost cremă de bronzat. Mereu aceleași povești năucitoare despre nevoile lor. Fiindcă tot nu-i putea elimina cu aruncătorul de flăcări, Antonin se ducea fără a-l mai trimite cineva la spălătorie și le băga iar și iar zdrențele în etuvă, ridicând temperatura la 180° cu o bucurie ce i se putea citi pe față. Gândul i se ducea la paraziții care intrau în agonie în recipientele uriașe, sub acțiunea detergenților, și se simțea copleșit de fericire. Curăța apoi încăperile cu o bunădispoziție care îi înmărmurea pe ceilalți din echipă. Isolde simțea o plăcere răutăcioasă de a vedea făcându-se mizerie peste tot, spre a-l provoca. Iar Antonin nu se plângea, ci o lua de la capăt. În timp ce nenumărați stagiați cedau după câteva săptămâni, el se ținea bine, motivat de profunzimile abisale ale propriei uri.

Într-o seară, într-una singură, s-a prăbușit, iar carapacea i s-a fisurat. Toată ziua primise niște ființe deosebit de respingătoare, printre care și o tânără toxicomană care îl înjurase și îl amenințase. S-a dus la bucătărie și, pe întuneric, l-a podidit plânsul. Șefa, care a trecut din întâmplare pe acolo, l-a luat în brațe și l-a strâns la piept. Antonin și-a lipit capul de sânul ei stâng, enorm și elastic, și a plâns așa, după pofta inimii, fără nicio rușine. Femeia, care tocmai se pregătea să iasă în oraș, mirosea minunat, a parfum Vetiver masculin de la Guerlain. Pe sub mantoul negru purta o rochie de

seară și ghete de lux cu toc, ținută potrivită cu serata dedicată colectării de fonduri. Pletele îi cădeau pe umeri ca o avalanșă de mătase. Lui Antonin îi era frică să nu o dezamăgească pe această persoană admirabilă. Și i-a șoptit la ureche, între două sughițuri:

— N-o să reușesc.

— Ba da! De acum e prea târziu, nu ai cum să mai dai înapoi. Avem o înțelegere.

Spre imensa lui jenă, și-a simțit sexul întărindu-i-se, așa că a fost nevoit să se smulgă din îmbrățișare.

12. Mama răniților

Fără întârziere, doamna de Hauteluce a ajuns să-l intimideze pe Antonin. Femeia asta nu era o simplă ființă omenească, ci un adevărat eveniment în sine. Când intra într-o încăpere, atmosfera dinăuntru își modifica vibrația. Răspândeă valuri uluitoare de energie. O putea vedea în sala de primire spălând picioarele rănite ale vagabonzilor, curățând cu apă și infinită răbdare cine știe ce nenorocit cules din apropierea unei căi ferate, frecându-l cu buretele, desprinzându-i cu mâna goală crustele de rahat și de puroi fără a manifesta nici cea mai mică repulsie, cuprinsă parcă de un halou de iluminare. Și continua tot așa până când, două săptămâni mai târziu, îl reda vieții sociale curat, ras, tuns și frezat, cu rănilor practic cicatrizate. Îi privea pe toți ciondănindu-se cu indulgență, ca o mamă care își apără liota de copii, ignorând noțiunea de silă. Desfunda veceurile cu aceeași ardoare cu care pune masa, deși era un contrast enorm între eleganța ei și sarcinile triviale pe care și le asuma. Trebuia să o fi văzut intrând la dușurile bărbaților și întrebând cu voce de stentor:

— Ei, băieți, ne-am spălat cum se cade? Ne-am clătit ca lumea?

Deși Antonin i se adresa cu dumneavoastră, Isolde îl tutuia.

— Știi de ce am numit azilul ăsta Casa Îngerilor? Fiindcă pe mutrele umflate ale indivizilor acestora întrezăresc în filigran chipul unor îngeri. Zdrențele cerșetorilor nu trebuie disprețuite, zicea Sfântul Ioan Gură de Aur. Și cei al căror aspect ne scârbește sunt tot copiii Domnului, făcuți din același pământ ca și noi. Țin la ruinele astea, le iau ca atare și încerc să le fac viața mai bună.

Enunță exaltată respectivele adevăruri. Isolde de Hauteluce era însetată de nenorocire, ca alții de aur, fiindu-i dragă mizeria în sine mai mult decât mizerabilii care o trăiau. Bunătatea ei canibală căuta peste tot ființe pierdute pentru a le salva. O cita neobosită pe Maica Teresa:

— Sărmanii sunt veseli, sărmanii sunt stăpânii noștri.

Această Madonă a Rătăciților utiliza cultura surâsului extatic, învățată la maici, pentru a dezamorsa ostilitatea, surâsul ca armă de descurajare. Și cu cât Isolde, cu mâinile împreunate, cu ochii pierduți în azur, își repeta cuvintele de ordine — a asculta, a iubi, a avea încredere —, cu atât Antonin se gândea mai tare la cotonogeală și la pumni în gură. Femeia aceasta avea aerul pătruns de convingere al fanaticilor, în care îndoiala nu avea ce căuta. Lui Antonin îi venea să urle la ea: ia mai taci! După câteva luni, primele tensiuni nu au întârziat să dea în clocot. Degeaba o ținea sus și tare Antonin că era prietenul omenirii, fiindcă se abținea cu dificultate să se dea în vileag. Dacă îi spunea ceva vreunui tânăr defavorizat, care își pierduse pentru a treia oară actele de identitate, Isolde, trecând întâmplător pe acolo și auzindu-i tonul ridicat, îl corecta:

— Te rog să fii calm. Nu ești aici nici pentru a judeca, nici pentru a certa. Rolul tău este să ajuți. Sper că m-am exprimat clar.

Îi dădea dreptate, refuzând să intre în polemică. Puțin mai târziu, relua asaltul sugerând, de pildă, că toți cerșetorii ar trebui strânși într-un spațiu anume. Domnii și doamnele astea care nu se mulțumeau doar să împrută locurile prin care circulau nu își doreau ceea ce li se oferea, ci preferau abjecția azilurilor de noapte. Isolde se revolta:

— Musafirii noștri — se folosea exact de acest cuvânt pompos — nu au nicio constrângere și nu sunt obligați să aibă nu știu ce rezultate scontate de noi.

Antonin o lua de la capăt:

— Explicați-mi ce poate împinge o ființă sănătoasă din toate punctele de vedere să se așeze într-o bună zi pe un trotuar și să întindă spre ceilalți cutia pentru bani.

— Au ajuns la capătul puterilor și nu mai pot face altceva.

— Chiar și un tânăr de douăzeci de ani, căruia i se pare cea mai tare chestie să stea în fund, doar-doar o primi ceva țigări și un pahar de vin?

— Or fi și manifestări abuzive, dar astea sunt excepții.

— Așadar, nu este vorba pur și simplu despre un soi de extorcare exercitată asupra oamenilor cinstiți?

În loc să își expună calm argumentele, Antonin se enerva, drept care Isolde îi atrăgea atenția:

— Antonin, ești convins că ești pe calea ce bună? Înțeleg că uneori simți că se întrece măsura, dar dacă nu suporti meseria asta, poate ar fi mai bine să te întorci și să vinzi fraierilor apartamente...

Cu ea, ori mergeai până la capăt, ori o lăsaai baltă.

— Antonin, crezi că ții destul la acești nefericiți? Fiindcă aici despre dragoste este vorba.

Șantajul cu marile sentimente! Dar nici Antonin nu se lăsa.

— Vorbiți mereu despre reintegrarea socială. E ca o mantra pentru dumneavoastră. Or, știți bine că niciunul dintre acești nefericiți nu se întoarce la viața normală sau, dacă așa ceva se întâmplă totuși, procentul este atât de mic, încât e de-a dreptul derizoriu. Conform cercetărilor, doar 5% dintre persoanele fără adăpost ies din această stare. Iar recăderile sunt inevitabile.

— Nu este adevărat, avem un procent de reușită deloc neglijabil. Și dezmoșteniții aceștia ai vieții au nevoie de un orizont de speranță. Ceea ce le sporește rezistența și dezmințe cele mai întunecate pronosticuri. Încă o dată, dacă nu ești în stare să înfrunți prăpastia, spune-o!

Îl testa și îl făcea să o ia de la capăt, pentru a-l ispiți să alunece în eroare.

— Oamenii îi detestă pe acești nefericiți de teamă că ar putea ajunge și ei la fel, într-o zi. Nu ți se pare că bănuțul pe care li-l dau este de frică să nu aibă aceeași soartă?

Antonin își înghițea replicile ca nu cumva să fie dat în vileag. Teamă era cea mai bună formulă de a se comporta. Iar Isolde continua:

— Toți acești sărmani care umblă razna prin orașe sunt purtătorii unei vești proaste: sărăcia revine ca o ulceratie în sânul prosperității noastre. Ne clatină încrederea în ființa omenească, credința stupidă în progres.

O aproba, înclinându-se în fața monumentului de înțelepciune.

— Știi de cât timp este nevoie ca să ajungă cineva vagabond? (Să nu spui nimănui că am folosit cuvântul ăsta.) De câteva zile. Nu te mai speli, nu te mai bărbierești, nu-ți mai schimbi hainele, te lași în voia sorții și te duci la fund. Dacă nimeni nu-ți întinde o mână, ești pierdut. Ajungi la acel punct de unde nu mai există cale de întoarcere. Uită-te la unii bătrâni: păstrează totul, până și oscioarele de pui, și își transformă apartamentele în adevărate magazine, construindu-și o armură din gunoaie. A fi sărac deja înseamnă să fii mai puțin decât un cetățean. Dar a fi vagabond înseamnă a ajunge mai puțin decât om, un soi de faliment organic.

Indiferent cum era, o admira pe această mare burgheză care își dedicase viața dezmoșteniților destinului. Când cei mai mulți asemenea ei se grăbeau să ajungă pe plajele turcoaz și să navigheze pe iahturi, ea străbătea zonele cu maghernițe după toți amărății. Era pur și simplu frumusețea pusă în slujba bunătății. Își trădase clasa socială din care provenea pentru a intra în serviciul celor umili, familia pentru a trece în barca stângii, stânga pentru a-i impune patronimul extravagant care mirosea a desuet wagnerian, vag neonazist. Fascina și irita oriunde ar fi mers. Și așa peste tot, simțindu-se în largul ei și în mocirla cea mai adâncă, și în palatele poleite. Dispunea de acea eleganță a celor de familie bună pentru care toată lumea, prinț ori valet, îi este prieten. Căci toți erau semenii ei. Își acordase luxul de a refuza Legiunea de Onoare pe care guvernul socialist dorise să i-o înmâneze ca Sfântă Patroană a amărăților. Refuz care îi sporise popularitatea.

Majoritatea oamenilor au accese de filantropie. Pentru ea, asta se întâmpla în flux continuu. Caritatea trecea înaintea oricărui pericol, oricărei suferințe, întinzându-se implacabil asupra celor pe care îi păstorea. Doamne ferește să o fi contrazis cineva! Să nu fi fost de acord cu ea însemna să fi insultat damnații planetei. Fiindcă se putea dovedi și crudă: umilirea în public făcea parte din scenariile ei preferate. Acumula tot timpul indignare,

pe care o revărsa dintr-odată, cu un imens elan liric. Scandalurile a căror autoare era ajunseseră legendare. Era, de exemplu, foarte mândră că îl pusese la locul lui pe cântărețul Bono, în timpul unei discuții cu Christiane Amanpour, pe CNN. Liderul grupului U2, care perora despre foamete în lume, încurcase, spre ghinionul lui, Monrovia cu Freetown și Liberia cu Sierra Leone. Isolde subliniasse confuzia, amintindu-i că a urca treptele showbizului nu era totuna cu a cunoaște realitățile din teren. Starul care se dorea angajat social nu avea să-i mai ierte afrontul... Și în Casa Îngerilor impusese o disciplină de fier. Îndrăgea mai mult decât orice tensiunile: când atmosfera era suprasaturată de furie, descoperea în această stare un soi de măreție epică. Devenea în astfel de momente o Junonă țicnită, care ți se putea adresa ca un birjar. Gâtul i se înroșea și părea gata să sară la bătaie. Într-o zi, din neatenție, îi căzuse din geantă un box cu extremitățile împodobite cu capete de mort. Îl confiscase de la un tânăr kurd și l-a aruncat la gunoi. Kamel avea o ladă plină cu lame de bărbierit, cuttere, ciomege, cuțite, nuceaguri confiscate de la cei care intrau în Casa Îngerilor. Pe de altă parte, Isolde nu manifesta cine știe ce blândețe nici față de ONG-uri și nici, mai ales, față de artiștii de stânga.

— Toți militanții ăștia din asociații seamănă cu jupânesele care patronau acte caritabile prin secolul al XIX-lea: au fiecare țișanii lor, romii lor, oamenii lor fără documente, femeile cu excizie clitoridiană, imigranții pe care și-i aleg ca pe niște comori. Ca să nu mai vorbim despre actrițele care-și cară oprimații în bandulieră, folosindu-i drept instrumente de promovare personală. Pozează prin Sahel ori prin Bangladesh cu negrișori cu burțile umflate ori cu te miri ce copii înfometați. Fiindcă să te fotografiezi cu un golan de pe la noi, care mai și pute, nu e la fel de *glamour* și nu se vede în încasări.

Antonin continua să adune informații despre ea de pe diferite site-uri. În biografia Isoldei erau și zone de umbră. Făcuse obiectul unei polemici răutăcioase inițiate de renumitul eseist englez Christopher Hitchens, autorul unei cărți critice despre Maica Tereza (*Poziția misionarului*, Londra, 1995), în care acuza sfânta de lipsa de asistență acordată persoanelor aflate în

pericol, de racolare de suflete, de obsesie maladivă a avortului și a contracepției. Hitchens o intervievase pe Isolde la Calcutta, pe când aceasta avea optsprezece ani, descriind-o drept „călugărița cea mai sexy, dar și cea mai fanatică“ pe care o întâlnise în mediul restrâns al actelor umanitare, schimbând fără nicio remușcare ordinele fondatoarei, refuzând analgezicele muribunzilor sau operarea bolnavilor fără a fi căpătat încuviințarea șefei sale.

„Se arunca spre cei care zăceau, scria Hitchens, cu un entuziasm maladiv, de parcă ar fi fost ai ei de o veșnicie, promițându-le paradisul chiar în acea zi. Era o regină printre trupurile cele mai sordide, cele mai ruinate. Te uluia să vezi minunea aceea de femeie bătându-se pe scheletele vii cu alți salvatori, hinduși, musulmani sau protestanți, smulgându-le din mâinile lor ca pe niște cote de piață în businessul carității, îngrămădindu-le fără grijă în căruțe ori pe târgi improvizate. Nu salva, ci își realiza norma de amărâți.“

Isolde dorise să-i intenteze proces, însă renunțase la ordinul Maicii Tereza. Când vreun jurnalist îi cerea amănunte despre respectivul episod, ea se referea la vârsta extrem de crudă pe care o avea la vremea aceea și la admirația fără margini pe care o nutrea pentru călugărița albaneză, canonizată între timp de Vatican.

Oricum, i se ierta orice și era iubită. În fiecare dimineață, fie ploaie, fie vânt, se ducea să alerge în parcul Henri Barbusse, aflat în vecinătate, cu părul prins în coc cu ajutorul unui ac lung, pentru a nu îi cădea pe umeri. Acul era făcut dintr-o bucată de corn și era ascuțit ca o sabie, putând fi folosit pentru a tăia elanul eventualilor agresori, destul de frecvenți în cartier. Sculpturală cum era, atrăgea micile haimanale. Cumpăra săptămânal, pe banii ei, buchete de trandafiri cu care umplea mai multe vase. În fiecare duminică dăruia câte un crin sau câte o lalea fiecăruia dintre „tovarășii“ ei. Unii erau atât de puțin obișnuiți cu astfel de atenții, încât o refuzau crezând că își bătea joc de ei. Rareori, unii chiar le călcau în picioare. Isolde nu zicea nimic și aduna codițele rupte cu o răbdare care te

însăimânta. Până la urmă, duminica următoare, și persoana în cauză accepta floarea.

— Până și acești paria au dreptul la frumusețe, mai ales ei.

Cum urmasse și un curs de manichiură și de pedichiură, avea grijă de mâinile și de picioarele doritorilor, bineînțeles după ce le spăla, tăind în masivele purulente ale degetelor de la picioare sau aranjând unghii încarnate. Făcea și masaje femeilor, ajutându-le să se machieze pentru a-și „recâștiga stima de sine“. Sâmbăta dimineața se desfășura „târgul ciufului“, în care erau aliniați pe niște scaune mizerabilii cei mai păroși, iar Isolde, cu o lupă și cu o pensetă în mână, îi despăduchea cu o concentrare înfiorătoare, ținând mai mult de rugăciune. Își îngrijea cireada de defavorizați ca un grădinar florile din seră. Plecarea celor care obțineau un serviciu prilejuia o mică ceremonie și un discurs stereotip:

— O, tu, fragil supraviețuitor, nu uita prăpastia din care ai ieșit la lumină. Să te întorci și să îi ajuți pe cei care nu au norocul tău.

Isolde domnea pe domeniul ei modest ca o regină binevoitoare, bătându-se cu tribunalul administrativ din Seine-Saint-Denis pentru a obține dreptul de înmormântare a celor din azil chiar în grădina stabilimentului, căci dorea să îl transforme și în casa ultimei lor suflări.

— Sunt copiii mei și vreau să îi păstrez lângă mine, pe fiecare dintre ei, fiindcă pe fiecare l-am iubit de parcă ar fi fost carne din carnea mea.

Avea și o curte care se întrunea la sfârșit de săptămână la ea acasă, după muncă, studenți de la Vincennes sau Villetaneuse, negrese sau magrebiene frumoase, al căror idol era. Își numea admiratoarele „măsliniile Rastignac“, datorită ambiției pe care o dovedeau muncind spre a se smulge din mediul lor arhaic, de sub tutela unor familii sufocante și a obscurantismului religios. Dormitorul ei, împodobit cu grijă, părea o cameră pentru păpuși, zugrăvită în tonuri pastelate și în roz, la limita dulcegăriei. Rafturile erau pline cu statuete de porțelan și de îngerăși din stuc. Șifonierele dădeau pe afară de rochii de firmă, mantouri, haine de blană și lenjerie scumpă. Serile acestea, în care se și bea din belșug, se încheiau noaptea târziu. Cele alese aveau dreptul de a rămâne, pe culoare

fiind suficiente paturi de campanie, toate pretendentele luptându-se pentru favorurile Eroinei cu marea doamnă de Betty, zisă Bulgăraș, pe care, de altfel, Isolde nu o băga în seamă. Ce se întâmpla apoi, în miez de noapte, nimeni nu știa, dar bârfele circulau din greu. Uneori treceau să o vadă și vechi cunoștințe venite din India, mari burgheze ca și ea, cu particulă de noblețe atașată numelor, care țipau țuguindu-și buzele și povesteau emoționate despre micuții lor orfani din Bengal ori despre leproșii lor de la Orissa. Organiza la fiecare șase luni, la Casa Îngerilor, dineuri pentru colectare de fonduri, la care apăreau babe plecticoase, cu pălării și pline de bijuterii, artiști de stânga, umaniști milionari care plăteau câte o mie de euro pentru un pateu cu mazăre, un escalop pané și o cremă de zahăr ars aseasonate cu puțin vin de Beaujolais ori de Touraine. Erau atât de încântați cu toții că se pot învârti prin jurul Divei și că pot vedea păduchioșii în carne și oase, încât uneori dublau miza. Timp de două ceasuri, calea Déportation se umplea de limuzine cu șofer, de mașini sport și decapotabile. Apoi cele două lumi se despărțeau: bogații se duceau în palatele personale, iar amărâții rămâneau prin văgăunile lor.

Seara, când cei fără domiciliu dormeau, clădirea putând primi douăzeci de oameni, Isolde și cu el plecau într-o veche camionetă Volkswagen în căutare de mușterii, amărâți dormind prin șanțuri și dârdâind de frig. De fiecare dată aduceau cu ei unul sau doi, pe care îi hrăneau și cărora le oferea un pat cald. Apoi rămâneau singuri în biroul de la primul etaj, stând la palavre. Rafturile erau pline cu cărțile clasicilor marxismului și cu autori din lumea a treia, Engels stând alături de Lumumba și Franz Fanon. Pe scaune zăceau teancuri din *Monde diplomatique*. Antonin cunoștea toată această literatură, pe care o mai văzuse și la tatăl lui. Încet-încet, astfel de seri le intraseră în obicei și, când Isolde lipsea, bărbatul resimțea o tristețe adâncă. Până la urmă s-a rezumat la mansarda care îi fusese pusă la dispoziție și nu a mai dat pe acasă aproape deloc. Se întâmpla ca, pe la miezul nopții, cuprinși de o foame intempestivă, să plece împreună din Pré-Saint-Gervais pentru a coborî în Paris. Isolde își trăgea blugii, îmbrăca o haină de piele, lua mașina ei, un Mini Cooper vopsit în negru și gri care,

alături de motocicletă, era unicul lux pe care îl afișa, și îl lua cu ea pe Antonin prin cafenelele pline din arondismentul XVIII, unde avea o garsonieră. Câteodată, femeia se mai împopoțona și cu o beretă albastră, lăsată doar pe vârful capului, gen Che Guevara, și plecau la ceea ce ea numea o petrecere *Tequila Bum Bum*. Putea bea amestecuri impresionante: coniac, rachiu, mojito și cocteil brazilian din trestie de zahăr și lămâie verde. După care, ușor pilită, comanda fripturi enorme cu piper. Gura de animal de pradă și buzele sângerii îl uimeau pe Antonin. Nu mai văzuse în viața lui o femeie care să devoreze pur și simplu mâncarea, fără a lăsa nimic deoparte, dar și fără a se îngrășa. Dacă bea peste măsură, începea să spună tot felul de povești infantile, să îi facă mici mărturisiri lipsite de importanță, care o umanizau, întrerupându-i rolul de mare preoteasă pe care îl juca în restul timpului. I se întâmpla să spună pe de rost organigramele tuturor organizațiilor de extremă dreaptă din Europa și din America Latină, amintire de familie din moment ce tatăl său le primea reprezentanții la ei acasă, la Buenos Aires. O fascinau grupările cele mai radicale, organizațiile europene ale negaționiștilor, ale antisemiților, hibridele fascist-comuniste. Îi plăceau în special Góej Motorosok din Ungaria, cel puțin pentru numele absurd pe care și-l aleseseră. Avea o energie înfiorătoare, dormea puțin, rămânea zile în șir în picioare. Când Antonin ajungea în pragul epuizării, îl bombarda cu tot felul de întrebări, ținând să afle totul despre el.

— Haide, vorbește-mi despre tine, pari un băiețel cuminte, poate prea cuminte. Unde îți este partea întunecată, care ți-e viața amoroasă, doar ești un tip mai degrabă arătos, deci trebuie să ai și succes, nu?

Antonin se făcea că nu o aude și se închidea în sine. De mai multe ori fusese gata să-i mărturisească episodul austriac și să-i dezvăluie interiorul malefic al creierului său. Se opri la vreme. Ea era o sfântă extravagantă, el un infanterist împiedicat, care ziua dădea ajutor dezmoșteniților vieții, iar noaptea visa să îi extermină. Traectoriile lor se întretaiau, fără a se confunda. Legătura lor trebuia să rămână strict profesională. Într-o seară, Isolde i-a mărturisit că, în copilărie, îngrijorată de lipsa sânilor, ieșise cu pieptul gol, noaptea, pe lună plină, rugându-se de corpul ceresc să îi

dăruiască și ei măcar două delușoare, din moment ce prietenele ei dispuneau deja de emisfere vizibile.

— După cum vezi, Antonin, ruga mea a ajuns unde trebuia și luna mi-a îndeplinit dorința, a conchis arătând spre impresionantul eșafodaj al pieptului.

Declarația îl făcuse să se simtă groaznic de jenat. Intimitatea la care ajunseseră îl făcea să se teamă de o soluție neplăcută. Ar fi preferat ca ea să își fi bandajat pur și simplu sânii. Nu încerca să-l seducă, deși ieșea pe jumătate goală de la duș, îmbrăcată doar cu un prosop roz uzat, care lăsa să i se întrevadă vaste suprafețe ale pielii ei trandafirii. Într-o noapte dăduse de ea la toaletă doar într-o cămășuță foarte scurtă, cu picioarele ei imense acoperite de pete roșietice, cu o cicatrice pe brațul stâng și având pe față o mască pentru îngrijirea tenului. Bâlbâise niște scuze, iar ea îl săgetase cu un zâmbet orbitor, care îl înghețase. Lipindu-se de el pe coridorul îngust, o distrase să îl vadă atât de încurcat. La drept vorbind, îi păsa tot atât de mult de el cât femeilor din coloniile de odinioară de sclavii lor masculini, dezbrăcându-se fără nicio rușine în fața lor, întrucât abia îi considerau ființe omenești.

Antonin o admira din punct de vedere moral și nu simțea niciun fel de altă atracție, ci doar o irepresibilă nevoie de a-și exprima recunoștința. Nu mai știa ce să facă pentru a o uimi. Până la urmă tot a reușit, descurcând ițele unui caz delicat. O doamnă bine, dar cam într-o ureche, trecea prin cartier pentru a îngriji păsările rănite, purtându-le în niște genți mari, în pereții cărora făcuse mai multe găuri. Zburătoarele erau într-o stare jalnică și femeia acuza cruzimea copiilor și răutatea oamenilor în general. Arăta tuturor tot felul de certificate emise de Societatea pentru Protecția Animalelor și de către alte organisme. Antonin fusese cuprins de îndoieli și o urmărise. În realitate, salvatoarea păsărilor le întindea acestora capcane, așezând momeli pe bucăți de cârpă unse cu clei și fixate de sol cu pietre, și astfel porumbeii, vrăbiile, pițigoii, ciorile erau prinse. Apoi punea mâna pe ele și le rupea aripile și picioarele cu lovituri de ciocan, păstrându-le într-o stare de permanentă infirmitate prin ruperea articulațiilor de câte ori acestea

se refăceau. Păsările își rostogoleau ochii înfricoșate și piuiau, prizoniere ale nebunii. Încercau să o ciupească cu ciocul pe care femeia îl pilea sau îl lega cu sârmă ghimpată. Antonin o surprinsese în flagrant delict, îi confiscase zburătoarele, le dusesse la o clinică veterinară și îi ceruse persecutoarei să nu mai calce pe acolo. Așadar, era necesar să faci ceva bine pentru a putea comite marele rău. Patroana îl felicitase și îi ciufulise părul, gest afectiv care ajunsese aproape un cod al lor. Se simțise extrem de mândru.

În anumite seri, Casa Îngerilor părea un cămin în care erai înconjurat de căldura celorlalți: se râdea, se fuma, se jucau cărți, doar alcoolul era interzis, iar într-o încăpere, la un televizor cu ecran plat, se proiectau filme clasice italienești de după război, filme polițiste americane, comedii romantice, mari succese ale noului val. Isolde, cu aplecarea ei continuă spre didacticism, pronunța o alocuțiune, în care prezenta regizorul și explica subiectul. Se dovedea, în asemenea clipe, autoare de cursuri magistrale, încercând să ridice neciopliții la demnitatea cunoașterii. Pentru cei din jur reprezenta întruchiparea delicateții și a inteligenței. Era fascinant să vezi toate acele mecle înroșite de băutură, toate mutrele deformate magnetizându-se sub cuvintele ei, trecând parcă în altă lume. Nu îi trata nicidecum ca pe niște creaturi care au dat în mintea copiilor, făcea apel la spiritualitatea lor, la simțul frumuseții pe care l-ar fi putut avea. Betty îi sorbea cuvintele și repeta din vârful buzelor, fără sunet, fiecare vorbă a zeiței personale. Câteodată, vreunul dintre spectatori, mult prea beat, cădea de pe scaun. Bastien îl culegea de pe jos și îl așeza la loc cum se cuvenea. Când Alice era liberă, Isolde pregătea grămezi de spaghete pentru toată lumea, dar, nefiind cine știe ce maestru bucătar, tăiței ei se strângeau la un loc, părând un cuib de șerpi împietrit. Mesenii degeaba erau niște ruine înfometate, tot își păstrasera simțul gustului, așa că își învârteau în silă furculițele prin farfurii, neputând, în special cei care își pierduseră danturile, să înghită hrana cu totul indigestă. Numai că buna dispoziție făcea să se treacă peste grozăvia din farfurii. Degenerații aceia păreau să se bucure de viață, iar Antonin se simțea câștigat de veselie lor. Mereu îi admirase pe cei

care, fie ei creștini, marxiști, musulmani sau agnostici, credeau în ceva. Nu își închipuise nicicând că această credință, că idealismul ar fi putut face oamenii mai buni. În astfel de momente se înroșea amintindu-și de ideile lui abominabile și visa să se poată integra cu adevărat spiritului casei. Să îi ajuți deci pe cei vulnerabili și să primești, în schimb, dragostea lor. Un fior de duioșie i se strecura în inimă, alungând amărăciunea, făcându-l aproape fericit. Până când un alt deșeu uman îi apărea în față și îi reaprindea mânia.

13. Callas din metrou

Călătorii de pe tronsonul 9 al metroului, cel care merge de la primăria din Montreuil la podul Sèvres, pot observa pe peronul fiecărei stații escadrile de copii sub comanda unui băiat ceva mai mare, care stau cu ochii pe mișcarea pasagerilor. Puștii, dintre care cel mai mic abia dacă are opt ani, sunt hoți de buzunare profesioniști care au grijă de buzunarele turiștilor. Când mulțimea se îngrămădește la ușile vagoanelor, aceștia se iau după ei și le scormonesc prin genți după portmonee, telefoane mobile, iPoduri. Cum sunt mici și au fețele nevinovate, nimeni nu îi poate bănuși. Coboară în stația următoare, la un semn al șefului, își împart prada și așteaptă altă garnitură. În general este vorba despre romi care lucrează pentru adulții instalați în taberele din jurul capitalei. Parisul este un oraș plin și compact ca un ou, în care nu se merge, ci se calcă în picioare, se pune piedică celui de alături, se înaintează lipit de celelalte mii de semeni. Iată de ce furtul din buzunare, această categorie a sportului amator, este atât de răspândit.

Într-o după-amiază, pe peronul stației de metrou Miromesnil, Antonin a observat vreo zece băieți și fete în uniforme de gimnaziu. A admirat ingeniozitatea micilor tâlhari care învățaseră codurile unei societăți relaxate și au înțeles că a-ți face apariția în haine sport și fuste transparente te făcea suspect. Au intrat în vagon cumiți ca niște elevi englezi, cu ochi iscoditori. Nu remarcase la început, printre ei, o creatură minusculă, surprinzător de slabă, care arunca în jur priviri flămânde. Fără nicio rușine, și-a înfipt mâna în buzunarul de la pantaloni al lui Antonin și i-a scos cu vârfurile degetelor telefonul mobil. Lovitura chiar ar fi reușit dacă aparatul nu ar fi început să

sune exact în acea clipă. Înfuriat, Antonin a prins-o de încheietură, și-a luat înapoi telefonul și a tras hoța afară din tren, în stația Saint-Philippe du Roule. A certat-o, însă fata nu i-a răspuns sau, dacă a făcut-o, a fost într-o limbă de neînțeles. Ezita dacă să anunțe poliția ori ba. Până la urmă, fiecare trebuia să trăiască, și-a zis dându-i drumul. Grupul coborâse odată cu ea și urmări scena cu coada ochiului. Tocmai se pregătea să urce în următoarea garnitură de metrou, când l-a văzut pe cel mai mare dintre copii, un soi de Buddha imberb, cu buza inferioară groasă, lăsată în jos, trăgând micuța într-un colț și plesnind-o. Se lăsase prinsă, trebuia pedepsită. Palmei îi urmaseră un șir de lovituri de picior în tibiile și în burta celei mici, o cotonogală în toată regula. Antonin s-a băgat între ei și i-a tras un pumn agresorului. Gașca însă nu s-a spart, părând să aștepte plecarea lui pentru a continua lecția. Fără a mai sta pe gânduri, Antonin a luat fata de mână, trăgând-o după el. Pe tot drumul, aceasta a țipat protestând, sau cel puțin asta își închipuia Antonin că făcea, după tonul folosit. Când a întrebat-o cum o cheamă, i-a oferit vreo zece pseudonime: Sephora, Carrefour, Thalys, Areva, Goldmann, Sachs, Cac 40, Total, Channel, ba chiar și RATP (Regia Autonomă de Transporturi Paris). Clar i se rupea de el. Vorbea însă suficient franceza pentru a înțelege că bărbatul acela nu voia să-i facă niciun rău. Ajunși la Casa Îngerilor, i-a explicat Isoldei situația, însă femeia, împotriva oricărei așteptări, i-a întâmpinat rece. Abnegația nu trebuia să fie sinonimă cu inconștiența. Era, oare, o dovadă de responsabilitate să fie adusă o minoră printre atâtea brute bete turtă? Cu atât mai mult cu cât, din punct de vedere juridic, procedase nici mai mult, nici mai puțin decât la o răpire. Trebuia să îi dea drumul imediat, în speranța că nu va depune o plângere. Prin urmare, împotriva propriei voințe, i-a pus în față o masă copioasă și i-a mai băgat în mână și cincizeci de euro, ca pentru a o despăgubi pentru furtul ratat. Nu avea decât să se laude găștii că tot i-a subtilizat bancnota de o valoare demnă de luat în seamă.

S-a întors peste două zile, pe neașteptate, clătînându-se. Găsise drumul fără a întreba pe cineva. A alergat direct la Isolde, care a primit-o fără cine știe ce înflăcărare, însă copilul a luat-o de mână și nu s-a mai dezlipit de ea,

gata să facă mici servicii. Patroana, dezarmată de atâtea dovezi de afecțiune, s-a dovedit rapid sensibilizată de farmecul obrăznicăturii. Nu știa cum să îi zică, însă cum micuța cânta fără încetare, cu voce voalată, melodii din Carpați, au numit-o Maria Callas, lucru care a părut să o încânte. Cu mare greutate au obținut ceva informații despre originea fetei, doar că venea din România, de la Bărbulești, și că familia, după ce se înglodase în datorii, o vânduse unor șefi ai mafiei locale. După ce o puseseră la treabă la Annemasse, lângă granița cu Elveția, fusese trimisă la Paris, făcând acum parte din trupele specializate în întins mâna. Dormea într-o caroserie. Dispărea cu săptămânile, apoi se întorcea pe neașteptate: ba pusese poliția laba pe ea, ba se îmbolnăvisese, ba fusese plecată într-o călătorie. Uneori își făcea apariția împreună cu tot felul de copii zurbagii, oprindu-se la Casa Îngerilor înainte de a da năvală în Paris pentru a-i scutura de bani pe japonezi, pe americani ori pe nemți. Puștii îi învățau pe adulții fără domiciliu cum se subtilizează o bancnotă fără a fi prins. În curtea casei se desfășurau, în consecință, adevărate lecții de tâlhărie. Isolde nu vedea deloc cu ochi buni școala ad hoc de jaf, temându-se ca nu cumva, într-o bună zi, să se trezească cu vreun grup de namile sosite din taberele de romi, puse pe șantaj. Cu toate acestea, ca și ceilalți, a învățat și ea arta de a face bani prin violență, de a ciordi și s-a distrat încercând să îl lase pe Antonin fără acte. Nu avea însă dexteritatea necesară, degetele i se încurcau în haine, iar el o prindea în flagrant delict, făcând-o să izbucnească în hohote de râs. O joacă fără sfârșit, cântăreața miniaturală aducând în Casa Îngerilor o undă de veselie.

Blonda înaltă și țișăncușa păreau capetele aceleiași linii. Maria Callas s-a îndrăgostise rapid de Isolde, i se arunca în brațe, o adulmeca și i se părea minunat parfumată. Pentru a-i fi cât mai pe plac, făcea scamatorii cu cărți de joc, roata, ba chiar și salturi mortale, dând adevărate recitaluri în grădină, împreună cu mucoșii din gașca ei. Fetișcana Callas, acompaniată la acordeon și tobă, țipa cât o țineau plămânii, atingând uneori, cu toată răgușeala, piscuri ale armoniei. Dansa și un fel de rap pe ritmuri de percuție electronică. Pleca binedispusă dimineața, pentru a-și face treaba la stația de

metrou Nation. Se așeza pe un carton și, instantaneu, începea să plângă, reglându-și debitul în funcție de cel al trecătorilor. Pomenile se îngrămădeau, copilul acela singuratic rupându-le inimile. Se rehidrata cu o sticlă de apă. Când își făcea plinul, își ștergea lacrimile și se întorcea cântând. Isolde, sedusă și ea de mica diavoliță, a promis să o ducă la stomatolog pentru a-i pune la loc dinții lipsă. Un soi de înclinare maternă se trezea în ea când apărea copila, așa că, la un moment dat, i-a vorbit lui Antonin despre un proiect de adopție. Începuse să o învețe gramatică, ortografie, ba chiar să-i predea câteva noțiuni de algebră și de matematică. Cea mică prindea repede. Se duceau amândouă la cumpărături, însă dezghețata infantă făcea în așa fel încât mai mult furau decât plăteau. O droaie de țânci umbla razna prin toate încăperile, printre cei adăpostiți acolo, șterpelind ba o brioșă, ba ceva carne, iar autoritara bucătăreasă îi alunga împărțind palme în dreapta și-n stânga. Isolde se temea tot timpul ca nu cumva să survină un accident nefericit între fetele obraznice și pensionarii azilului, capabili să abuzeze de ele în cine știe ce acces de furie. De altfel, Kamel îi atrăsese atenția.

Doamna de Hauteluce trecea printr-o perioadă melancolică, poate și din cauză că unul dintre protejați se înecase. Se simțea descurajată, măcinată de valurile interminabile ale nenorocirii. Nu mai dispunea de nepăsarea tinereții care acceptă orice tragedie, fiindcă are timpul de partea ei. Un vâl de disperare îi întunecase chipul, care ajunsese palid ca un obiect vechi din fildeș. Când, obosită de atâtea boli și nebulie, pleca, îl lăsa pe Antonin la conducere. Se întorcea a doua zi cu ochii roșii și mâinile tremurătoare. Nu mai era decât o bătrână hipiotă care nu se mai îngrijea, nu mai era atentă la culoarea rădăcinilor părului și nici că-i păsa de puloverul antic și plin de pete ori de bascheții găuriți. Ca și sfânta ei învățătoare, Maica Tereza, o depresivă învederată, se simțea cuprinsă de îndoială. Mistica matriarhă devenea taciturnă.

— Dacă toți acești nefericiți pe care îi ajutăm vor ieși într-o zi din mizerie, crezi că se vor dovedi generoși, la rândul lor?

— Nu știu.

— Ba cred că vor fi odioși. Sărăcia înrăiește sufletele. Sinistrații aceștia trebuie ajutați întrucât suferă, dar nu trebuie să ne facem nicio iluzie în privința convalescenței lor.

— Nu mi-ați spus odată: amărății merită întreaga noastră compasiune, dar ceea ce vor face apoi cu libertatea lor nu ne privește?

— Am spus eu așa ceva? Ce tâmpenie! Știi proverbul: rahatul nu strălucește nici dacă îl lustruiești!

Și și-a continuat reflecțiile amare:

— Nu sărmanul are nevoie de binefăcător, ci contrariul lui. Suferința celui dintâi îl liniștește pe al doilea. Cei fără adăpost au dreptate să ne disprețuiască: colcăim ca niște muște pe dezastrul lor. Antonin, știi ce suntem noi? Niște rătăciți pe drumul vieții. Niște pierduți care ajută niște naufragiați. Ei sunt în prăpastie, noi pe buza ei, dar vom cădea și noi curând, curând.

A mai fost un episod despre care Antonin nu știa ce să creadă. Se întâlniseră într-o zi în centrul Parisului. Isolde dăduse un interviu pentru *Le Figaro*. Era frumos afară, așa că i-a propus să bea o cafea pe o terasă. Isolde încerca să reducă bulele din coca-cola cu dosul linguriței, producând în pahar adevărate vârtejuri. Prin jur colcăiau vânzători de produse contrafăcute, falsuri de sticle de Chanel, de genți Vuitton, de curele Guess, Kookai, de ceasuri de lux vândute pe cincisprezece euro de tamili, kurzi, camerunezi sau chinezi. Profitaseră de o manifestație împotriva politicii sociale a guvernului, organizată în Piața Republicii, manifestație care mobilizase o mulțime de polițiști, pentru a coborî din bastioanele lor din Clignancourt și Saint-Ouen în cartierele scumpe. Acalmia avea să dureze cel puțin un ceas sau două. În apropiere, niște mucoși zdrențăroși se scobeau în nas și își ștergeau hohotind degetele de trecători. De cum îi vedeai apropiindu-se, trebuia să îți pregătești paharul cu apă spre a li-l arunca în față, ca să-i sperii. Ciorchini de cerșetori din Europa de Sud, fete și băieți, își târau picioarele prin zonă în căutarea unui fraier pe care să îl jumulească. Umblau încolo și-ncoace fluierând, cu mâinile înfundate în buzunare, cu ochii la pândă. Fetele, destul de rotunjoare, purtau fuste

multicolore și haine în dungii. Lui Antonin îi aminteau de Maria Callas, dar mult mai puțin vesele și drăguțe. Întindeau trecătorilor petiții pentru pacea în lume.

Totul nu a durat mai mult de o secundă.

Isolde tocmai își lăsase telefonul mobil pe o farfurie, pentru a-și goli paharul, când o gagicuță cu părul unsuros și negru a pus una dintre hârtiile acelea soioase, pline de semnături false, pe masă. Antonin a alungat-o, fata și-a luat hârtia și, odată cu ea, a furat și telefonul. Surprinsă de manevră, Isolde s-a ridicat brusc. Puștoaicele se distrau la colțul străzii, băgându-și lucrurile furate în chiloți. Înainte de a dispărea, una dintre ele și-a ridicat tricoul, arătându-și batjocoritoare sâni abia înmuguriți.

— Stai aici și așteaptă-mă! a ordonat Isolde.

Antonin i-a putut vedea în ochi, cu viteza declanșării unui aparat de fotografiat, o sclipire feroce. Isolde s-a descălțat și, în picioarele goale, a țâșnit într-un sprint impresionant, despicând înrâncenată mulțimea, lovind sardonică trecătorii. S-a întors după zece minute abia mai respirând, cu obraji roșii, cu gâtul și pieptul stacojii, masându-și degetele, cu mobilul în mâna stângă, dar și cu buzunarele pline de diferite obiecte — inele, ceasuri, portofele —, pe care le-a dat patronului cafenelei.

— Cum ai făcut? a întrebat Antonin admirativ.

— I-am convins să-mi dea ce era al meu. Și ce au furat de la alții. Le-am demonstrat ce înseamnă prejudiciul produs de șterpelele lor pentru cei păgubiți. Au înțeles și au înapoiat totul. Mi-aș fi dorit să-și ceară și scuze, dar nu au mers până acolo...

A zâmbit magnific, mândră că a făcut să triumfe calea înțelepciunii. Peste un sfert de oră, când se pregăteau să traverseze piața Ludovic al XVI-lea, au dat peste o mică bandă de romi, cei mai mulți copii, aplecați asupra uneia dintre tovarășele lor căreia, după toate aparențele, i se făcuse rău. Când au zărit, de la depărtare, apărând silueta înaltă a Isoldei, au luat-o la fugă țipând, cu tot cu bolnavă. Lui Antonin i s-a părut că vede la ochiul micii hoațe o vânătaie enormă. Impozantă, Isolde urmărea scena fără să clipească. Degetul mijlociu, cu mâna ridicată la înălțimea șoldului, era

îndreptat către gașca pe cale de a se împrăștia. Insulta gestuală era evidentă! Ba nu, nu era cu puțință, nu înțelesese el bine! Observându-i uimirea, Isolde i-a sugerat provocator:

— Există o modalitate radicală de a opri furtul telefoanelor mobile.

— Care?

— Să se bage în fiecare aparat explozibil și un detonator. Imediat ce mobilul ți-a fost subtilizat, tastezi un cod care declanșează explozia. În cel mai bun caz, hoțul se alege cu mâinile smulse, în cel mai rău cu mutra evaporată și urechile și creierașul duse. Este și principiul minelor antipersonal.

— E monstruos, doar nu crezi că s-ar putea?!

— De ce să nu se poată? Hei, n-a fost decât o glumă, tâmpițelule!

A venit Crăciunul și, odată cu el, și o veste bună. Deși trecuse un an și jumătate de când Antonin avusese „revelația“, tot nu reușise să ducă nimic la bun sfârșit. Câteva lampioane jalnice fuseseră aninate de pereți, oferind o iluzie de sărbătoare. Isolde cumpărase un brad uriaș, pe care Antonin și ceilalți îl împodobiseră o după-amiază întreagă. Cap de Cui chiar sculptase grosolan niște figurine tradiționale din lemn de stejar. Îngrijorată de faptul că s-ar putea simți rănit cineva de altă credință, musulman, budist, sikh, Isolde insistase să fie minimalizat aspectul religios al ceremonialului. Sigur că va merge la slujba de la miezul nopții alături de cei care vor dori să o însoțească, dar sărbătoarea va fi considerată în onoarea copilului și a copilăriei care veghează în fiecare dintre noi. Câteva spectre vii făceau gălăgie și executau un soi de dans grotesc în jurul pomului de iarnă. Afară era un ger cumplit, iar statul decretase planul Marele Frig, rechiziționând școli, cazărmi și biserici pentru a avea unde să-i îngrămădească pe cei lipsiți de adăpost. Un singur mort în stradă l-ar fi costat funcția pe prefect. Cu toate acestea, tot mai scăpau unii prin ochiurile plasei și își dădeau duhul prin imobile ocupate ilegal ori prin pivnițe. Dacă se afla despre dispariția vreunui camarad, Isolde își făcea datoria de a anunța cu voce tremurată, la masă. Imediat, din sală se ridica un soi de bâzâit otrăvit, de-ai fi zis că respectivul a început deja să îi bântuie. Cina se transforma în conciliu al

muribunzilor, umerii se încovoiau și fiecare se întreba cine avea să fie următoarea victimă, aruncând vecinilor priviri bănuitoare. Se grăbeau toți să își termine porția din farfurie, de frică să nu dea colțul înainte de a-și fi terminat desertul.

Într-o dimineață cenușie de sfârșit de decembrie, un alai al epuizaților încurcându-se în niște haine vechi, lungi, cu glugă, tropăia în fața intrării, așteptând deschiderea ușilor, cafeaua și supa aburindă. Apăreau în grupuri, ca o armată de rezerviști, șchiopătând, tușind, încovoiați sub greutatea unui același implacabil nenoroc. Isolde se uita la ei cu privirea înfrigurată a unei învățătoare care își numără elevii la ușa clasei. Era obișnuita coloană a șomerilor în cădere liberă, a celor cu interdicție de intrare în Franța, a bolnavilor mental plus câteva specimene mai picante, de care ceilalți se țineau departe oripilați. Aceștia ilustrau legea pariziană a degradării fără limite a ființei, deoarece, oricine ai fi în aglomerarea omenească, se găsește întotdeauna cineva mai rău, care provoacă o greață încă și mai mare. Mulți dormeau direct pe trotuare, expuși plumbului din țevile de eșapament și suferind, ca atare, de saturnism. Dinspre coada care aștepta în fața birourilor veneau scuipături, înjurături, bancuri porcoase. La capăt de tot se afla un bărbat încă tânăr, de vreo patruzeci de ani, cu o umflătură uriașă pe obrazul stâng, cu pomeții spărți, cu buzele tăiate. Împingea un landou plin cu tot soiul de lucruri și pășea cu picioarele strâmbate spre înăuntru. Era bătaia de joc a tuturor celorlalți, tocmai fusese cotonogit zdravăn, își rostogolea ochii și tremura de frig cu aerul rățăcit, specific grupului său social. Antonin l-a primit, i-a înregistrat numele, Frédéric, și l-a urmărit întreaga dimineață ca un tată care încearcă să și-l apere pe cel mai șubred dintre fii. Nu i-a pus nicio întrebare indiscretă, afișând un aer posomorât, mască ce îi reușea perfect. Nenorocitul abia de se mai ținea pe picioare. Puțin câte puțin, încălzit și hrănit, a început să i se adreseze într-un jargon abia inteligibil. Repeta „Ghinion, iar am luat-o“, cum alții ar fi zis: „Am luat gripă“. Vorbea cu un soi de nechezat, de gâlgâit din fundul gâtului, care atașa fiecărui cuvânt un ecou, putând fi luat în mod greșit drept chicotit. După vreun ceas, i-a spus lui Antonin:

— Ești nou p-acilea, hai că-mi placi, simt c-o să ne înțelegem bine.

— Păi, ia să vedem, te pomenești că, dacă tot mă placi, ne-om și lua...

Frédo locuia sub un pod de la periferie, de pe lângă poarta Charenton, aproape de pădurea Vincennes, pe drumul de Reuilly.

— Uite-așa sunt și-n oraș, și-n natură în același timp. Am băgat cinșpe ani de stradă la kilometraj, băiete, așa că am și eu nevoie să mai ies la iarbă verde din când în când.

Antonin a privit chipul încă tânăr, dar deja ruinat, marcat de cuperoză, plin de cicatrici, de parcă i l-ar fi frecat cineva cu sârmă ghimpată.

Dintr-odată, analizându-l mai atent, a decis că, da, acesta era omul lui!

O adevărată iluminare.

O alegere ca oricare alta.

Actul de a hotărî să ucizi pe cineva nu este mai puțin arbitrar decât acela de a te îndrăgosti.

Fiindcă bărbatul acesta era persoana sortită, pentru că așa ni se întâmplă tuturor.

Frédéric nu era nici pe departe cel mai rău dintre toate ruinele umane. Mă rog, avea câteva leziuni pe mâini, răni deschise pe picioare, o protuberanță sub formă de corn la o tâmplă, care ar fi trebuit operată.

Dar îi convenea și așa.

Picase la țanc.

Prin urmare, s-a apucat să-l răsfețe în fel și chip. I-a propus să-i facă o vizită pentru o „urmărire logistică“, expresie birocratică de o obscuritate care îl bucurase. De fiecare dată când pornea cu mașina în căutare de „mușterii“, spre a convinge singuraticii trotuarelor să se lase îngrijiți la Casa Îngerilor, făcea un ocol pentru a vedea ce mai face. Frédo împărțea o arcadă de sub ieșirea spre autostradă cu o familie de tamili sri-lankezi care fugiseră de războiul civil din țara lor și fuseseră ajutați la sosire de niște veri care se aciuseră lângă Poarta Chapelle, din cartierul Little India. Seara, când găteau, rețetele lor cu mirodenii îți gâdilau nările. Între ei și Frédo erau cam douăzeci de metri. Zona era un *no-man's-land* între oraș și cartierele mărginașe. Smocuri de verdeață creșteau printre pietre, un fel de câmp cu

iarbă sfrijită întinzându-se de jur împrejur. Pale de vânt se repezeau sub podul care se zgâlțâia la trecerea mașinilor de mare tonaj. Frédo locuia pe o grămadă de pământ și de pietre, ridicată chiar sub piciorul unui arc al construcției. Pe rambleul îngust își improvizase un adăpost care beneficia de un atu esențial: avea acoperiș, deci era apărat de ploaie, se afla la înălțime, deci se puteau evita inundațiile și ține la distanță șobolanii. Își confecționase o scăriță pe care seara o trăgea sus, pentru a împiedica musafirii nepoftiți să urce până la el. Antonin, însoțit adesea de Maria Callas, ajunsese curierul lui, făcându-i mici cumpărături și declarându-se preocupat de starea sănătății și de reintegrarea bărbatului în societate. Cuvintele acestea aveau un răsunet puternic, promițător, jucând rolul unui „*Sesam deschide-te*” vrăjit. Fiindcă, nu-i așa, oamenii se reinserează ca un șurub într-un mecanism complex. Când îi vedea apărând, de departe, Frédo simțea nevoia să îi primească în picioare, făcându-le semne largi cu mâna. Deșiratul găfâitor se arăta atât de binevoitor încât devenea enervant. Ochii îi erau infectați de puroi, umflați ca niște mingi de ping-pong, smocuri de păr negru îi ieșeau din urechi. Ceea ce îl scârbea mai ales pe Antonin era că Frédo își trăgea neconținut nasul, mucii ajungându-i până pe buze sau pe bărbie. Îi întindea un șervețel de hârtie, șoptind fără a ridica tonul:

— Puțină demnitate, ce dracu’, la vârsta ta?

— M-a deocheat cineva, omule, n-am ce-i face. Am prea multe-n devlă, trebuie să fac ceva ordine, că mă dă peste cap.

Antonin adoptase de la bun început un ton autoritar, pentru a evita eventualele crize de furie, și alterna vocea caldă cu nuanțele mai reci. Avea mereu la el o țigară și, uneori, chiar o sticlă de bere fără alcool, cumpărată din vreo băcănie arăbească în care se respecta legea islamică. Ironia sorții: pornit să șteargă de pe fața pământului drojdia societății, Antonin era obligat ca, mai întâi, să joace rolul asistentului social. Se dădea bine pe lângă Frédo, îl ajuta să își pregătească mâncarea, îi aducea medicamente, promițându-i să îl ducă la doctor, la spitalul Tenon, pentru a-și opera umflătură nasoală de pe tâmplă, îl sfătuia să urmeze o cură de dezintoxicare la serviciul pentru dependenți de la Pitié-Salpêtrière. Îl asculta repetându-și

iar și iar povestea decăderii, cu cei doi copii morți într-un accident de mașină, cu nevasta care l-a părăsit, cu serviciul de electrician pierdut. Antonin îl consola:

— Ce-ar fi să îți cauți altă femeie, că doar copii mai poți avea?

— Cu „dacă“ și cu „parcă“, băgam Parisu-n barcă...

Asta era mantra lui Frédéric, pe care o relua fără să se sature. Se agățase de clișeul cu pricina pentru a sublinia mai clar lipsa lui de putere în a schimba indiferent ce. Se îmbolnăvisese pe la începutul lui februarie de o tuse urâtă.

— Asta e Moscova–Paris, repeta rânjind. Să-i bagi în mă-sa de cazaci. Să nu mă lași, Tonio dragă!

Prin asta înțelegea valul de frig care sosise din Rusia, trecând prin toată Europa, provocând temperaturi extrem de scăzute și sute de morți. Antonin îl bătea la cap să se întoarcă la Casa Îngerilor, care dispunea de infirmerie. Lui Frédo îi era frică să își părăsească mizeria de adăpost, ca să nu pună altul mâna pe el. Păduchioșii ăștia dădeau bătălii crunte, cel mai mic loc era apărat cu lovituri de cuțit, cadastrul mizeriei fiind la fel de riguros ca și al primăriilor. Sastisit și temându-se ca noul lui „prieten“ să nu crape de pleurezie, Antonin, cu ajutorul Isoldei și al altora, i-a adus antibiotice, antiinflamatoare și paracetamol până când infecția a cedat și febra a dispărut. L-a îngrijit ca pe un frate, în timp ce vagabondul își desfășura neîncetat interminabila litanie a necazurilor sale. L-a salvat pentru a-l putea strânge mai bine de gât cu propriile-i mâini. I-a îndurat tusea și elucubrațiile prost legate între ele, fixându-și în minte termenele la care să își ducă planul la bun sfârșit. S-a decis în ziua în care individul tocmai se pișase pe el și se pusese apoi pe chicotit:

— Aoleu, fii atent, i-am ars o beție dată-n paște...

Debandadă a sfincterelor, lucru pe care medicii îl numesc în jargonul lor „deficiență de etanșeitate corporală“, stadiu extrem al incontinenței urinare. Și curgea de peste tot. Frédéric se copsese și, de acum, putrezea încet pe picioare. Cu el avea să fie mult mai simplu decât cu Carabosse. Îl studiasse din toate unghiurile, îi privise atent gâtul care parcă se prăbușea,

smocurile slinoase de păr care păreau lipite de țeastă ca o bucată de mușchi de trunchiul unui copac, tendoanele șubrede și subțiri care legau baza craniului de umeri. Putea zdrobi toate acestea cu un gest scurt și hotărât. Frédéric îl admira, uitându-se uneori la el cu ochii lui mari și rătăciți, în care se putea citi o rugămintă mută, folosind în privința binefăcătorului o expresie pe care Antonin o considera în egală măsură enigmatică și frumoasă: „cavaler al amărăciunii“. Frédo se exprima în permanență în două limbi: una pentru cei care îl îngrijeau, frustă și lipsită de rigoare, amestec de argou învechit și de vorbire de țărănoi, cealaltă, ceva mai bine articulată, rezervată persoanelor de încredere.

Antonin începuse să țină la el.

Deci, venise timpul să îl elimine.

14. Un puf atât de moale

Isolde făcea parte din colectivul *Morții Străzii*, care omagia blestemații trotuarelor, morți de foame, de singurătate, din cauza bolilor. Ceremonia a avut loc în piața din fața bisericii Beaubourg. Fusesse ridicat un fronton în fața a patru cearșafuri albe uriașe, pe care se agățaseră în rânduri zeci de măști albe. De jur împrejur fuseseră aprinse lumânări, iar pe măști se lipiseră cruci pentru a sublinia ideea că se înmormântau ființe invizibile, al căror glas nu putuse fi auzit. Pe Isolde o invitaseră să înșiruie numele celor duși din lumea aceasta:

„James, mort de frig în Pasajul Pescărușilor, Denis, mort la reanimare, la Spitalul Hôtel-Dieu, Jeannette, moartă din cauza unei supradoze sub podul Austerlitz...”

Cu voce pierită, a reamintit că numai într-un an 333 de persoane s-au stins în stradă, căzute pe câmpul de luptă al sărăciei și al indiferenței. În public, mulți și-au scos batistele. Apoi, un cor al celor fără adăpost, acompaniat de o vioară și un acordeon, a intonat melodia lui Brassens, *Tu, cel din Auvergne*, cu pasaje lipsă, note false, horcăieli care nu aminteau deloc de frumusețea cântecului. O făceau sub bagheta unei huidume cu coadă, mustață groasă și figură plină de cicatrici. Antonin a simțit punându-i-se un nod în gât și lacrimile urcându-i în ochi. În spatele calmului său absolut se ascundea o ființă stupid de emotivă. Plângea ascultând marșurile de 14 Iulie, plângea, în copilărie, când tatăl lui intona *Internaționala* și *Avanti Popolo*, imnul mișcării muncitorești italiene, plângea la cinematograful și la teatru.

Isolde, care depășise momentul, i-a aruncat o privire dură. Nu avea niciun fel de considerație pentru sensibilitate, fiind în același timp devotată și distantă, în serviciul ființelor omenești, dar departe de ele, destinându-le numai gesturi independente de propria ei persoană. Generozitatea era o calitate cumva desprinsă de ea, un mod de a se apăra, poate, de a nu se prăbuși în fața dezastrului. Ducându-se să strângă mâinile celor din cor, Antonin a fost uluit dând de bețivul pe care crezuse că l-a omorât cu lovituri de picior, cu un an și jumătate în urmă, pe bulevardul Malesherbes, în apropierea parcului Monceau.

Nu se înșela, era el și încă într-o formă excelentă. L-ar fi recunoscut dintr-o mie.

Vasăzică, nu murise!

Iar acum, plin de voie bună, jelea cât îl ținea gura pe la înmormântări.

Până și pe asta îl ratase!

Se simțea de parcă ar fi primit o pereche de palme.

Neplăcuta constatare i-a retezat pe loc emoția. Doar îi era onoarea în joc.

În consecință, a decis să acționeze într-o seară de duminică, atunci când întreg orașul trăgea obloanele și se ducea devreme la culcare. Isolde îi dăduse concediu, fiindcă era surmenat, deci merita un pic de timp liber. Se înnopta pe la șase seara, vremea se mai încălzise, iar vântul sufla dinspre vest. Burnița alungase ultimii trecători, încetoșând iluminatul public. Pe la nouă seara, a luat metroul de pe tronsonul 8, a ieșit pe la poarta Dorée și s-a îndreptat cu pași mărunți către bârlogul lui Frédéric, de sub șoseaua periferică. Era necesar să se pună în mișcare pentru a putea merge până la capăt, crima incluzându-se într-o dinamică globală. În depărtare, în pădurea Vincennes, se întrezăreau clădirile cu luminile stinse unde în aprilie și mai se ține serbarea câmpenească a Tronului. Acum mai licăreau doar câteva becuri de veghe. A luat-o la fugă prin frigul umed de iarnă pariziană, pe mijlocul străzilor goale, grăbindu-se să ucidă. Tremura, însă trebuia să-și facă datoria. Și-a tras pe cap o cagulă, ca tâlharii de cinema, simțindu-se o altă persoană, mai voinică, mai importantă. În materie de violență, haina

face pe om. Pentru a ajunge până la viziunea lui Frédo, trebuia urcat un soi de gorgan făcut din bucăți de beton, foarte alunecoase în zilele cu ploaie. Scara fusese ridicată, dar Antonin, încălțat cum se cuvenea, a escaladat înălțimea rapid, dând de Frédo culcat pe o saltea, înfodolit în sacul de dormit. Sub pod era întuneric beznă, însă Antonin a aprins o lanternă minusculă. Tamarii se culcaseră și ei și, oricum, de acolo unde se aflau nu îl puteau vedea. Deasupra capetelor, grinzile metalice vibrau la trecerea automobilelor și camioanelor. O sticlă de plastic căzută într-o parte își voma restul de poșircă puturoasă, care se usca asemenea unui sânge contrafăcut. Frédo era zob de beat, deci totul avea să fie simplu. Dormea pe stânga, iar furunculul care îi apăruse la ochiul drept luase o tentă violacee, ca un con luminescent de gheață.

Chiar ținea la bietul Frédo, ar fi putut, în definitiv, să fie tovarăși într-un același nenoroc. L-a mângâiat pe păr și aproape că i-a venit să-l îmbrățișeze. Urma să-l elibereze de povara existenței. A scos din buzunar un cablu subțire de electricitate, găsit într-un șantier, un cilindru cu fire din aluminiu, și l-a trecut delicat, cum înfășoară un tată o eșarfă în jurul gâtului micuțului său, pe sub ceafa prietenului. Luni de pregătire își găseau în sfârșit împlinirea. Și-apoi, doar prima oară contează.

Adio, camarade, ai fi meritat o soartă mai bună.

Numai că, exact în acel moment, o șoaptă care abia se putea auzi a venit dinspre sacul de dormit:

— Haide, bătrâne, du-o pân' la cap...

Antonin a tresărit ca fulgerat. A ciulit urechile, convins că a visat.

— De săptămâni tot aștept...

A căzut pe spate de uimire. Vocea tremurândă susura:

— Am priceput pe loc de ce tot veneai să mă ajuți. Habar n-aveam care-o să fie ora, momentul, dar de știut, știam. În fiecare seară ți-am pândit venirea.

Frédéric s-a ițit din sacul de dormit.

— Știi ce e cel mai rău pe străzi? Disprețul trecătorilor. Și l-am citit și-n falsa ta bunătate. Nu ești primul care ne dă târcoale. Haide, scoate-ți

cagula, că așa chiar ești ridicol.

Frédéric și-a aprins bricheta. Capul și-l ținea într-o parte, cu cablul electric încă înfășurat în jurul gâtului, ca un colier al rușinii din Evul Mediu. Zâmbea jenat.

— Nu-nsemnăm mare lucru, noi,ăștilalți...

A clătinat din cap.

— Pot să mă prefac că dorm, dacă asta te ajută.

— Nu, așa nu.

— Te deranjează dacă țin ochii deschiși?

— Nu mă înțelegi, nu am vrut să-ți fac vreun rău...

Frédéric a închis ochii pe jumătate, dezamăgit de o asemenea minciună.

— Bineînțeles...

Privirea sceptică îi zdrobea inima lui Antonin. S-a ridicat și, fără a-și mai recupera cablul, a rupt-o la fugă. A alunecat pe pantă, adăugând dezonoarei ridicolul, și a dispărut în noapte, grăbit să-și ascundă rușinea de ochii lumii. A umblat buimac, pe străzi, până în zori. Pentru a treia oară în numai un an de zile, o putere superioară îi interzicea vocația. A ajuns acasă la șase dimineața, întâlnindu-se doar cu niște petrecăreți care ieșeau dintr-un local de noapte, s-a prăbușit în pat și a dormit până la patru după-amiază. Nu a mai ajuns la muncă și, acum, se temea de reacția Isoldei. La telefon a pretextat o gastro-enterită severă, dar ea l-a făcut iresponsabil, amenințând că îl va da afară dacă va mai lipsi fără să o anunțe. Nu avea cum să-i explice: „Doamnă de Hauteluce, trebuie să mă înțelegeți, am încercat să strâng de gât un ins fără adăpost și-am dat-o-n bară. Chestie care mă deprimă!”

Pe la șapte seara, o idee nebunească a pus stăpânire pe el: trebuia să își repare greșeala din noaptea trecută și să ducă la bun sfârșit ceea ce începuse. Cuprins de un astfel de entuziasm, a uitat să ia cu el o armă, o unealtă, orice. Setea de a-și face treaba îl împingea să se întoarcă sub pod cât mai repede cu putință. Și așa a ajuns pentru a doua oară în numai douăzeci și patru de ore sub pod, la căderea nopții, rugându-se să dea peste Frédéric dormind, beat. Însă bârlogul era gol. Bărbatul hălăduia cine știe pe

unde. De data aceasta își jurase să nu mai ezite, să nu se mai lase dus de nas de gogoșile individului, de ochii lui tulburi. Pur și simplu are să-i sară la gât. Deci, îl va aștepta. Își freca mâinile nerăbdător. Ceea ce avea de făcut trebuia dus la îndeplinire, și încă fără întârziere. Deși exaltat, i s-a făcut frig. A căscat și, fără a se mai gândi la ce făcea, s-a băgat în sacul de dormit al lui Frédéric. Se simțea doborât de o oboseală căreia nu îi putea face față și, până la urmă, a adormit. Când s-a trezit, tresărind, celălalt fuma în stânga lui, noaptea era neagră și nu se zărea decât capătul incandescent al țigării. Observând că Antonin se ridicase în coate, Frédo a râs.

— Da' știi că ești căpos?! Ia zi, chiar nu te lași niciodată?

Mai rău: Frédo i-a întins sârma pe care uitase să o ia înapoi în noaptea trecută.

— Dă-i bătaie, măcar de data asta, bătrâne, nu-ți mai fie frică!

— De ce?

— Auzi, chiar mă iei de prost? Vezi, poate-ți sparg eu mecla dac-o mai ții tot așa! Haide-odată, băga-mi-aș! Așa e, suntem scârboși ca niște gândaci. Haide, un mic efort...

Antonin nu a mai considerat necesar să răspundă și s-a lăsat înapoi, în sacul de dormit. Îi era cald în învelișul de puf, care trăsnea a stăut, dar nu neapărat respingător. Se scălda parcă, acolo, într-o piscină de beatitudine și, mulțumit că se încălzise, a adormit la loc. Frédo se odihnea și el alături, direct pe jos, acoperit cu niște cuverturi vechi. Antonin a plecat înapoi spre Casa Îngerilor cu capul huruind, golit de orice gând. Când a ajuns, Isolde i-a aruncat o privire întunecată, l-a mirosit suspicioasă, a constatat că este îmbrăcat cam ciudat și că șireturile îi sunt desfăcute. Lui Antonin nu-i păsa de observațiile ei. Seara l-a cuprins o spaimă înghețată. Frédo avea să îl denunțe, iar doamna de Hauteluce să-l dea afară. Pulsiiunile sale criminale urmau să fie scoase la lumină. Numai că, peste două zile, când și-a făcut din nou apariția, Frédo nu părea deloc afectat. Mai mult, la o cotitură a coridorului i-a zis:

— Ce te tot ferești așa? Băiete, chiar că nu te țin nervii...

Isolde, care trecea pe acolo cu niște lăzi cu apă plată, surprinzând ultimele cuvinte, s-a oprit, curioasă să afle ce se pune la cale. Frédéric s-a înroșit până în vârful nasului, ca un puști prins asupra faptului.

— Păi, întrebați-l pe el, doamna...

— Antonin, ce îmi ascunzi?

— Nimic, pusesem un pariu idiot...

— Ce pariu?

— O chestie cretină.

— Fii mai clar! Doar știi că legătura cu oamenii pe care îi primim trebuie să fie lipsită de ambiguități.

— Zău, Isolde, pe cuvânt că...

Nu a găsit însă nimic de adăugat, niciun subterfugiu. Își simțea creierul golit cu totul.

— Spune imediat!

Antonin a înghițit în sec: trebuia să mărturisească o greșeală imaginară, pentru a ascunde o crimă abominabilă. Așa că a însăilat la repezeală o minciună:

— Frédo și cu mine am pus pariu cine bea un kil de vin dintr-o răsuflare. Am cedat pe la jumătate și mi-am dat și mațele afară...

— Nu e așa, doamna, minte, nu e așa!

— Bine, de fapt a fost vorba despre doi litri...

Antonin se afunda în povestea stupidă, preferând-o adevărului de nemărturisit. Isolde s-a albit la față și a lăsat sticlele cu apă pe un scaun.

— Ți-ai pierdut mințile ori ce s-a întâmplat? Te-am însărcinat să ai grijă de sănătatea mentală a acestor oameni extrem de fragili și tu bei cot la cot cu ei? Uite cum stăm: nu lucrezi aici ca voluntar, ci ești salariat, iar salariul presupune niște îndatoriri dificile. E o crimă ce ai făcut, Antonin. Ai profitat de slăbiciunea unui om terminat pentru a-l trimite și mai jos, în dependența lui...

A plecat mai departe, apoi, din drum, s-a mai întors scurt, încă o dată:

— Și-ai mai și pierdut pariu!...

Din acel moment, evenimentele s-au succedat tot mai rapid.

Antonin resimțea un dublu eșec: eșecul planului ucigaș și pierderea respectului doamnei de Hauteluce. Oricum, atmosfera din Casa Îngerilor ajunsese infernală. Printr-o campanie mizerabilă de presă, începută peste ocean și continuată imediat de presa franceză, Isolde era acuzată că ar fi fost amanta unor șefi de bandă din Liberia și din Sierra Leone în timpul războaielor civile de acolo. Dezvăluirile din timpul procesului lui Charles Taylor⁵, susținut la Curtea Penală Internațională de la Haga în primăvara lui 2012, notele descoperite în hârtiile scriitorului și jurnalistului Christopher Hitchens după moartea acestuia, pe 15 decembrie 2011, Hitchens anchetând discret cazul Isoldei, indicau într-adevăr că aceasta întreținuse legături strânse cu cea mai mare parte dintre autorii masacrelor respectivei perioade. Ziua îngrijea victimele, iar noaptea făcea sex cu călăii, niște corsari magnifici cu bandane pe cap, purtând tot felul de amulete, cu corpurile acoperite de scarificații rituale. Nu se atinsese nici de șpăgi, nici de diamante mânjite de sânge, ca manechinul Naomi Campbell, însă nici Maica Mahalalelor nu se dovedea altceva decât o aventurieră de joasă speță. Fusesse mai ales iubita lui Foday Sankoh, fondatorul RUF, Frontul Revoluționar Unit din Sierra Leone, unul dintre cei mai groaznici torționari ai bandei respective. Femeia care fusese primită de papa de la Roma, de Marele Rabin al Israelului, de Marele Patriarh al Rusiei, al cărei nume era citat cu regularitate de juriile Premiului Nobel, frecventase medii cu totul dubioase. Rivalii săi, asociații ori organisme precum *Médecins du Monde*, *Emmaüs* ori *Samu Social*, se delectau cu bârfele răutăcioase, mulțumiți că îi mai dădea cineva și ei peste nas. Isolde a încasat totul fără să crâcnească și a găsit împotriva calomniilor o apărare absolut convingătoare. În loc să nege, a recunoscut totul. Într-adevăr, le cedase acelor criminali, dar numai cu forța și pentru a salva viețile unor oameni nevinovați. În acest sens ieșise și în public, la jurnalul prezentat de Claire Chazal pe TF1. Mai toate emisiunile de știri de la celelalte televiziuni preluaseră declarația.

— Ești o femeie singură, albă, în mijlocul junglei, în plin război civil și nu ai decât douăzeci de ani. Legea și dreptul sunt anulate, unica lege care mai domnește este aceea a forței brute. Apare un grup de rebeli beți morți,

plini ochi de canabis și înarmați până în dinți. Târgul e simplu: ori cedezi, ori taie brațele femeilor și copiilor. *Short sleeve, long sleeve*, după cum era sloganul vremii. Nici nu te mai poți gândi la integritatea fizică, zici da și speri că vor respecta târgul și nu te vor lichida după aceea. Prin urmare, am condiționat fiecare îmbrățișare de salvarea unei familii sau a unui sat. Am obținut chiar, prin rugăminți fierbinți, folosirea prezervativului. Era pentru mine un pariu. Bărbații aceia acoperiți de sânge nu și-au bătut niciodată joc de mine. Am avut noroc. Știu că vreți să mă condamnați, dar trebuie ca, mai întâi, să ascultați și versiunea mea.

În cincisprezece minute întorsese opinia publică în favoarea ei și își salvase reputația, drept care candidatura la Premiul Nobel era din nou confirmată. Grupările feministe se mobilizaseră, oferindu-i sprijin. În țările tributare culturii creștine nimic nu este mai iubit decât păcătoasele pocăite.

Până una-alta, făcuse o adevărată pasiune pentru o nouă cucerire, o anume Farida Abdeliza, o fermecătoare violonistă de la Conservator, de origine marocană, care venea din două în două seri pentru a se „iniția în actul umanitar“. Petrecea nopți întregi cu Diva blondă, cântându-i arii din muzica arabă clasică. Capriciile Isoldei umpleau casa de cleveteli, dând peste cap activitatea. Favoritele de ieri complotau pentru a-i reintra în grații și a elimina intrusa. Dezamăgit, Antonin își împărtășea amărăciunea lui Betty, care se îngrășase și mai tare și se făcuse și mai albă, umbla razna pe culoare și chiar i-a propus, văzându-l ajuns la capătul puterilor, să se culce cu ea. În consecință, au dormit în același pat, însă nu s-au atins unul de altul. Cât despre cei primiți în adăpost, fredonau încet cântece vulgare, potrivite cu împrejurarea. Antonin încă mai pândea, nervos, sosirea lui Frédéric, încercând prin apropierea de el un soi de consolare perversă, fiindcă nu se temea atât să fie denunțat, cât ridiculizat.

Catastrofa s-a produs pe la începutul lui aprilie, mai repede decât s-ar fi putut prevedea. La cererea „musafirilor“, Isolde acceptase să fie instalată o masă de fotbal într-o încăpere goală, numai că tărăboiul făcut de mânerele rotative și de jucătorii înfierbântați li se urca la cap celor mai slabi de înger, care își aruncau mingile în față. Era spre seară, la sfârșitul unei zile pline, cu

șaptezeci de porții la prânz, numeroși bolnavi duși la infirmerie și o spitalizare la Bobigny pentru un sindrom Korsakov și un început de cangrenă. Psihologa, gripată, nu putuse sosi. Cabinetul doctorului Lejeune era plin. Pacienții bombăneau, se săturaseră să aștepte, nimănui nu-i păsa de ei, ce căcat. Atmosfera era tot mai tensionată. Cei mai mulți stăteau mai degrabă prăbușiți decât așezați pe scaune, unii chiar cădeau pe podea în hohotele de râs ale celorlalți. O clasă de adolescenți bătrâni, mereu în pragul scandalului și al revoltei. Maria Callas apăruse și ea din cauza unei tuse urâte, cu gâtul înfășurat într-o basma, cu chipul înnegurat de cearcăne vineții. Dădea din picioare, urmărită cu coada ochiului de zombii pierduți din jur. Pe la șase și jumătate, când se făcuse noapte și când nori grei, ca de plumb, acoperiseră cerul, cele două becuri au explodat în sala de așteptare, sperându-i pe cei prezenți. În obscuritatea care a urmat s-au auzit schelălăieli și țipete. Doar un fir de lumină, venind din cabinetul doctorului, a mai luminat scena. Cât timp Antonin, chemat de Betty, s-a dus să caute becuri noi, doi tovarăși de beție, speriați de întuneric, s-au aruncat unul asupra celuilalt, altul burdușindu-se zdravăn, într-atât erau de imbecilizați de alcool. Cel mai puternic l-a prins pe celălalt de păr și a început să-l dea cu capul de pardoseală, parcă cu încetinitorul, ca și cum și-ar fi întrerupt gestul înainte de a-l fi dus până la capăt. Restul făcea galerie, bătând din picioare. Doar Maria Callas urla. Kamel, omul păcii, era plecat încă de după-amiază la dentist, pentru o urgență.

Când i-a văzut pe cei doi bătându-se, Antonin s-a repezit la ei. Fără să-și dea seama câtă forță are, i-a despărțit doar cu o mână. În loc să se mulțumească cu asta și să-i așeze pe fiecare la locul lui, nu s-a putut abține să nu-i tragă câteva palme celui aflat în avantaj, o brută cunoscută în mediul respectiv, cu alură de Hercule, ce trăia adunând cârpe, hârtie și fier vechi. După prima palmă a urmat o a doua, mai zdravănă, apoi o a treia, chiar violentă. Cu fiecare lovitură, Antonin se simțea tot mai bine, iar adrenalina îl făcea să se simtă puternic, cu atât mai mult cu cât adversarul fie nu răspundea, fie o făcea în gol. Imaginea degetelor izbind gura știrbă îl înveselea. Incisivii și caninii aveau să sară ca niște zaruri aruncate într-o

cupă. Avea acum la îndemână prima lui ruină umană și ăsteia urma să-i și vină de hac. Bolnavii din sală urlau: „Omoară-l, omoară-l!“ Înflăcărarea și furia creșteau. Abia se mai vedea, dar era destul cât meciul să fie urmărit. Două uși s-au deschis în același timp: cea a cabinetului medical și cea a Isoldei, care a alergat să-l oprească pe Antonin. Scandalul lua proporții și pacienții se apucaseră să spargă tot ce le cădea în mână. A fost necesar să sară în ajutor Bastien, Betty, ba chiar și Alice înarmată cu o oală de fontă ca să reinstaureze calmul, lăsându-se și cu câteva palme, pentru a împrăștia participanții și pentru a o pune pe Maria Callas la adăpost. Antonin parcă înnebunise. Dacă Frédo ar fi fost și el pe acolo, l-ar fi omorât în doar câteva secunde, rupându-i oasele gâtului cu mare bucurie. Ținea neapărat să-și termine odată și-odată „clientul“. Ideea de a fi oprit îl scotea din minți. Ceva din el fusese în sfârșit eliberat, reușise să treacă pragul. Isolde a încercat să-l tragă de gulerul cămășii, dar Antonin s-a întors violent și spre ea. N-o mai suporta pe aristocrata asta depravată, cu aerele ei de mare doamnă. I-a tras o pereche de palme cu o bucurie nedisimulată. Uluită, aceasta s-a clătinat, dar a reușit să-l apuce de două degete, să i le răsucescă și să-l facă să se îndoiaie, izbindu-l cu genunchiul în testicule. Fata chiar știa să se bată, făcându-l knockout cu un pumn în nas. Din buza superioară, spartă, a început să-i curgă sânge. Dintr-un sertar, Isolde a scos o seringă și i-a făcut o injecție ca să-l calmeze.

Câteva minute mai târziu, ajutată de ceilalți, l-a legat de un scaun, în biroul ei. O picătură de sudoare se ivise pe buza rănită a bărbatului. Deși degetele lui Antonin lăsaseră urme pe obraji ei, tenul Isoldei trecuse de la un alb de porțelan la livid. Se speriasse, așa că, gâfâind, l-a avertizat:

— Vă dau afară. M-am înșelat în privința dumneavoastră. Plecați imediat și nu mai luați niciun ban. Voi trimite peste tot semnalmentele dumneavoastră. Nu veți mai avea dreptul să vă apropiați sub niciun motiv de vreo persoană fără adăpost, ca îngrijitor social. Să nu cumva să mai dați pe aici. Nu sunteți decât un răufăcător imbecil. E inadmisibil să fii atât de lipsit de sânge rece.

I se adresa din nou cu dumneavoastră. L-au dezlegat. Și-a îngrămădit lucrurile personale într-o geantă Monoprix verzuie, alături de un carnet de cecuri pe care mai avea câteva sute de euro, bani de drum. N-a venit nimeni să-și ia rămas-bun de la el, nici măcar Maria Callas, care s-a întors cu spatele și s-a refugiat la picioarele Isoldei, când Antonin a dat să o îmbrățișeze.

[5](#) Președinte al Liberiei între 1997 și 2003, condamnat, la 30 mai 2012, de Tribunalul Special pentru Sierra Leone, la 50 de ani de închisoare pentru crime împotriva umanității și crime de război.

Partea a patra

CĂDERE LIBERĂ

15. Rugi neîmplinite

Antonin a avut nevoie de cel puțin două zile pentru a-și reveni. Pierzându-și controlul, distrusese un an de infiltrare și pierduse prietenia singurei femei pe care o admirase vreodată. I-a scris o lungă scrisoare în care își cerea iertare, promițând să nu mai ridice mâna asupra nimănui, propunându-i, drept răscumpărare, să i se tragă lui o bătaie ca pedeapsă pentru răul făcut. Nu a primit niciun răspuns. Nu avea serviciu și îi mai rămăseseră exact 1 300 de euro în bancă. Chiria o achitase până pe data de 31 a lunii următoare, după care trebuia să se mute. Mai rău: se transformase într-un personaj pe care nu-l mai locuise, neputând înțelege valul de furie care pusese stăpânire pe el. Toate acele ruine umane nu meritau o asemenea ostilitate. N-aveau decât să se ducă pe copcă liniștite, acolo, în ungherele lor, Antonin era încă tânăr și o putea scoate la capăt. Peste două zile, cu buzele tumefiate, a dat o fugă la agenția Urbaluxe, recunoscându-și greșeala. Mai nou, birourile ajunseseră să ocupe o întreagă clădire. A deschis ușa, solicitând o întrevedere cu Ariel. Era convins că, față în față, lucrurile ar fi fost mai simple decât prin telefon.

— Numele dumneavoastră? s-a auzit vocea noii secretare, o blondă tânără, cu gene false. Domnul Van Heyfnis este ocupat. Ce problemă aveți?

Era domnișoara „Mă rup în figuri de mor“, scorpie pe tocuri cui, cu pieptul dându-i pe afară, strânsă cu o rochie neagră, mulată pe aproape fiecare centimetru pătrat de trup. Se uita la Antonin plină de dispreț, acordându-i doar dreptul de a se așeza pe o canapea. Locul se transformase: mochetă nouă, parchet lustruit, tocurile ușilor proaspăt vopsite, plante cu

frunze cărnoase în ghivece, plafonieră uriașă, senzație de opulență, de reușită spectaculoasă exact acum, în plină criză. În hol trona o imensă fotografie-tablou a unui artist rus provocator, Oleg Kulik, reprezentând un bărbat cu o cârpă în jurul coapselor, așezat pe un scăunel, mulgând o cățea, cel mai probabil din rasa ciobănesc Beauceron, care îi dădea laptele dintr-o mamelă enormă. Efectul era impresionant. Pe masa mare, din sticlă groasă, de la intrare erau așezate câteva reviste de modă și de arhitectură, dar, mai ales, exemplare din *New York Review of Books*, *Times Literary Supplement*, *Philosophie Magazine*, XXI și, peste toate, *Manualul* lui Epictet, *Cartea tibetană a morților* și *Maximele* lui Chamfort. Pe perete erau scrise cu litere gotice ultimele rânduri din *Etica* lui Spinoza: „Tot ceea ce este de preț este pe cât de greu, pe atât de rar“.

Evident că genul acesta de prezentare era seducător. Aici sunt iubite artele plastice și literatura, dacă se poate și bazate pe un capital serios. Ariel câștigase pariul! Pentru Antonin, s-a ivit încă o surpriză amară: dintr-o încăpere alăturată a observat-o ieșind pe Monika, mai sofisticată ca oricând. Și i s-a strâns inima. Era îmbrăcată într-un costum albastru de catifea, foarte decoltat, care îi puneă în valoare pielea arămie. Femeia a părut să se mire că îl vede așezat pe locul solicitanților fără prea mult noroc, ca un puști prins făcând vreo prostioară.

— Ai venit să-ți ceri iertare?

— Pentru ce să-mi cer iertare? Tu ce faci pe aici?

— N-ai aflat?

— La ce te referi?

Monikăi i-a scăpat un chicotit nervos, iar secretara a pufnit și ea.

— Zău, nu știi? M-am mutat cu Ariel de șase luni și am deschis un departament de design aici, în agenție.

— Cu Ariel? Vrei să zici că tu și cu el?...

Antonin a făcut semnul cu cele două degete unul peste altul.

— Doar tu i-ai dat permisiunea de a-mi face curte, nu-ți mai amintești? Și, crede-mă, nu s-a putut abține. Haide, băiete, nu mai face pe miratul. Tu m-ai aruncat, el m-a prins.

Fără alte explicații, a dispărut prefăcându-se surmenată. În ochii ei migdalați de metis anglo-indian putuse citi sentința: accesul la pământul făgăduinței era de acum interzis. Numai că, în situația prezentă, când era împreună cu un alt bărbat, recăpăta pentru Antonin o valoare de nebănuit. Surpriza s-a dovedit a fi asemenea unui upercut în plină figură. Legătura dintre Ariel și Monika, splendoarea femeii și succesul fulgerător al bărbatului l-au făcut pe Antonin să se simtă și gelos, și nefericit. Avea în fața ochilor spectacolul a tot ceea ce respinsese și din care, acum, era exclus. Tocmai se hotărâse să plece când Ariel, ca un bun regizor ce premeditează timpul necesar efectului scontat, a apărut cu o havană între buze și cu un aer de mulțumire malițioasă.

— Ia uite-l și pe fiul abatelui Pierre și al lui Scarface. Știam că te vei întoarce în galop, dar nici chiar așa.

Antonin își țesuse o întreagă poveste, însă Ariel nu l-a lăsat să și-o depene.

— Nu te mai obosi, am aflat totul. M-a sunat Isolde de Hauteluce. Pentru cineva cu sufletul mare, nu e frumos să tăbăcești pielea amărăților. Însă mai mult mă miră că ai îndrăznit să o lovești și pe ea. Pur și simplu ești un mizerabil, un bătăuș violent.

Secretara nu pierdea nicio fărâmbă din dialog și nici măcar nu se prefăcea că este cu gândul aiurea. Antonin a pledat teza răătăcirii, a durității muncii pentru care optase, rugându-l să-l primească înapoi, fie și pe un post inferior celui de pe care plecase.

— Ai nevoie de bani, nu-i așa? Gata cu idila? Preafrumoasa Isolde nu ți-a cedat? Amărăștenii nu au fost decât pretextul pentru a i-o trage și, cum ea a refuzat, ai luat-o la bătaie!

Ariel nu mai era protectorul plin de bunătate, care îl îndruma și îl apăra pe tânărul promițător, ci șeful exasperat de comportamentul subordonatului.

— Monika ți-a comunicat tot ceea ce era necesar. Nu ți-a venit să crezi, nu-i așa? Ai dat vrabia din mână pe cioara de pe gard și uite unde ai ajuns. Cum de-ai fost atât de orb? Nu i-ai admirat niciodată talentul de desenatoare, nu ai manifestat niciodată vreun interes pentru sângele ei

indian, nici pentru cel englezesc, pentru originile sale asiatice, elemente care nu fac decât să-i sporească valoarea umană. Mi-a povestit viața pe care ați dus-o împreună. Concluzia? Dragul meu, ești pur și simplu un maniac înrăit. Și nici măcar nu te-ai dovedit cine știe ce zmeu în mădular, din câte am înțeles. Mai mult ai gădilat-o, decât s-o tragi cumsecade pe fus. Cum de te-a suportat un an de zile? În plus, i-ai mai omorât și câinele. Una peste alta, chestii tare urâte. Hai cu mine să bem un păhărel și să analizăm mai atent.

S-au dus la un restaurant, *Le Progrès*, aflat la intersecția dintre rue de Bretagne și rue Vieille-du-Temple.

— Am ținut mult la tine, Antonin, mi-am pus speranțe mari în tine. Dar m-ai dezamăgit. Toți trecem prin anumite crize, esențial însă este să ieși din ele cu fruntea sus. Și, mai ales, să fii la înălțimea situației. Nu ești singurul în suferință. Uită-te la mine, de pildă: acum un an, după ce tocmai plecaseși, a trebuit să las totul baltă în urma unei pierderi dureroase și am fost pe punctul de a mă apuca și eu de acte caritabile, așa ca tine...

— Ei, cum așa?

— Frumos din partea ta să te prefaci interesat. Sper că îmi permiți o digresiune ceva mai lungă. Pe urmă vom vorbi și despre cazul tău, îți promit. Oricum, n-ai de ales. Poate că nu știai, însă de doi ani aveam o aventură cu o vânzătoare drăgălașă de pe rue des Francs-Bourgeois. O tipă din Antile, veselă, senzuală, care lucra la Sandro. Trec peste amănunte. Singura chestie nasoală era că avea cu douăzeci și cinci de ani mai puțin decât mine. În lume păream, deci, cam ridicoli, oamenii întorceau capul după noi și aruncau câte un *sugar daddy*, referindu-se la tăticul ei blând, la generosul ei protector. Asta e: ajungi la cincizeci de ani, îți pui anumite întrebări despre rostul vieții, despre viitor și despre toate alea. Și dai peste o persoană tânără, pe care o extaziezi, care te consideră bine conservat, peste un mic Trianon doar al tău. Știe că ești căsătorit, nu se formalizează, nu e acolo decât pentru a te trezi din posomoreala conjugală. Te vede puternic, neobosit, te îndeamnă să îți depășești limitele, te trage după ea în maratoane erotice interminabile. O urmezi fără a protesta. Dacă încerci să o lași mai

moale, mârâie: „Mai vreau, iubitul, haide, fă un efort. Nu ești deloc bătrân, nu știu cine ți-a băgat asta în cap!“ Ne vedeam prin cafenelele din cartier, intram prin hotelurile sordide din apropierea Gării de Nord sau a celei de Est, îi plăceau mansardele cam mizere. O rugasem să nu mă ia de mână în public pentru a evita ironiile sau pentru a avea o scuză în cazul unor întâlniri nedorite. Eram nevoit să o țin ascunsă de toată lumea, să nu trezesc bănuielele soției care nu avea încredere în mine, dar, din fericire, locuia parte din timp la Amsterdam. Nu știu dacă eram îndrăgostit de Marie-Sophie, fiindcă așa o chema, însă clar mă pusese pe gânduri. Era o fire sportivă, o găseai tot timpul la sala de forță și mai și dansa. Avea trup de atletă, cu forme magnifice și, în primul rând, o calitate: îi plăceau bătrânii. Cincizeci de ani, mai treacă-meargă, dar șaiszeci parcă e un pic cam mult. Încă mai eram verde, iar ea dădea ochii peste cap lăudându-mi ridurile, colăceii de pe șolduri, tâmplele argintii, exprimându-și speranța că astfel de semne vor ajunge și mai evidente. Pielea ofilită, mușchii slăbiți o făceau să cadă în transă, le acoperea cu sărutări, le suga cu frenezie. Pungile de sub ochi o duceau în al nouălea cer. Și se dădea în vânt după coaiele îmbătrânite, care atârnavă! Cu cât erai mai jos și mai păros, cu atât erai mai frumos... Am profitat de înclinația ei, știind că risca să fie trecătoare. Publicase și un roman cu această temă, care avusese un oarecare succes, și visa să ajungă scriitoare, la magazin lucrând doar pentru a-și asigura subiectele. Cartea era stranie, feroce. Tot ceea ce avea Parisul pe lista ramoliților, a bătrânilor dilii și a academicienilor îi trecuse prin pat. Fusesse martora ultimei suflări a unui patron important, vrăjise mai mulți senatori, ba chiar și un episcop și un mare rabin. Textul deci cunoscuse succesul, în special de critică, și adunase în jurul ei un număr de libidinoși cărora le curgeau balele, deciși să-și încerce norocul înainte de a băga definitiv arma în rastel. În sfârșit, cum-necum, eram alesul zilei. După o lună, fiindcă mă lăsasem de fumat și mă cam îngrășasem, mi-a propus să alerg cu ea pentru a mai slăbi. Am fost de acord. Ar fi trebuit să mă vezi sosind permanent la agenție cu geanta de sport la mine.

De două ori pe săptămână mă lua cu ea în grădina Luxembourg, fiindcă locuia în arondismentul XIV, sau în Bois de Boulogne. Pretextând o întâlnire matinală, păraseam domiciliul conjugal din rue de Passy pe la șapte și jumătate. Ai fost cumva prin grădina Luxembourg dimineața? E și patetic, și caraghios. Descoperi două feluri de oameni: proprietarii de câini, extaziați de organele genitale ale patrupedelor lor, și cei care fac jogging. Aceștia din urmă alcătuiesc un trib compozit: actori bătrâni cu tot soiul de ticuri, actrițe care riscă să ia proporții, fugind alături de antrenorii lor, gagici ieșite la plimbare, trăncănind vrute și nevrute în pas alergător, intelectuali grizonanți care nu vor să iasă din cursă, editori cu burtă, escadrile de pompieri, tineri pensionari activi, care țin să reziste trecerii anilor. Mulți dintre ei își săpau groapa cu propriile picioare: lunar, cel puțin unul cădea pe câmpul de luptă fulgerat de un infarct sau de un atac cerebral. Marie-Sophie își dorea rolul de profesor al motivației mele de a face jogging. La început, am suferit groaznic. După douăzeci și cinci de minute de alergare modestă, credeam că o să mor de oboseală. Cădeam în iarbă gâfâind, convins că urma să îmi dau sufletul. O vedeam deasupra mea, ca un animal de pradă, cu mâinile în șolduri. După ora de sport, surescitată, ținea morțiș s-o facem, uneori, dacă ne aflam în Bois de Boulogne, în picioare, lipită de trunchiul unui copac, printre travestiți columbieni și camionete. Mă așteptam să fiu doborât de infarct în orice clipă și mă pregăteam special pentru acea eventualitate. În definitiv, trăisem bine, munca nu mă mai pasiona, nevasta și copiii urmau să se bucure de un venit confortabil, îmi făcusem deci datoria.

Totuși, am supraviețuit, dar cu cât înduram mai multe, cu atât Marie-Sophie cerea mai multe. În cap îmi încolțise o idee oribilă: era limpede că voia să mă omoare, iar pasiunea ei pentru bătrâni ascundea, de fapt, dorința de a-i omorî. O formă inversată a complexului Oedip, aplicată tatălui care îmbătrânește, care se pregătește să se preschimbe în bunic. Nu îi seducea pentru bani, ci pentru a le pune capăt unei existențe potențial mizerabile cât încă mai stăteau sub semnul frumuseții. Considera că trebuie să mor în stare de epectază, cum s-ar zice în limbaj religios, adică în timpul orgasmului.

Perspectivă care nu-mi plăcea. În timp ce făceam dragoste, pândeam spasmul care avea să îmi fulgere toracele și brațele, urmat de moartea instantanee cufundat în sexul minunat al iubitei mele, cu pielea lipită de pielea ei, cu gura încă umedă de saliva ei. Când ejaculam mă privea fix în ochi. Ceea ce luasem drept pasiune nu era decât o curiozitate morbidă. Își dorea să mă vadă dându-mi sufletul în direct. M-am interesat despre amantii ei de dinainte. Mai toți dăduseră colțul, însă vârsta înaintată explica procentul ridicat de mortalitate. Lucru ciudat, alergările matinale mi-au întărit organismul, am dat jos cinci kilograme, ritmul cardiac s-a stabilizat, pânțele a ajuns aproape plat, spre marea mirare a Mariei-Sophie pe care înverșunarea mea o mâhnea. Am renunțat la vin, la țării, la mâncărurile cu sos. Soția mea era și ea uimită de forma fizică la care ajunsese, mirosise că exista o rivală și mă obliga să dau dovada emisiei seminale de fiecare dată când ne culcam împreună. Prin urmare, asiguram un dublu serviciu carnal. Iubita mea era convinsă că sunt în stare de mai mult, așa că a crescut timpul de alergare la un ceas fără întrerupere. Nimic nu este mai exaltant decât să faci dragoste cu potențialul tău asasin, e cumva de parc-ai fute însăși moartea. Am acceptat provocarea din bravadă, bucuros că mi-aș putea da duhul în brațele celei care voia să mă elimine. Deja abia dacă își mai ascundea țelul. I-am adresat o ultimă cerere: dacă într-o zi voi cădea secerat în iarbă, mi-aș dori să mor inspirând minunatul aer dintre picioarele ei, adulmecându-i mireasma amețitoare a curului. I-am solicitat categoric să se așeze călare pe nasul meu, indiferent de oră și de numărul de persoane din jur. Decesul meu ar fi fost un mic atentat la pudoare. Mi-a promis și și-a sporit eforturile de a mă trimite pe lumea cealaltă. Într-o dimineață cenușie de noiembrie, cu vânt care parcă trecea prin tine, în grădina Luxembourg, pe aleea în pantă care trece pe lângă Liceul Montaigne cu adolescenții stând sprijiniți în coate lângă grilaj, fumând, vânzând droguri ori bătându-se, am simțit că îmi vine greu să mai țin ritmul alergării. Făceam de acum a patra tură. Marie-Sophie, care era în față și luase un avans serios, s-a întors afișând un rânjel de învingător: „Hai mai iute, n-o mai lălăi...”

Îi observam ochii sclipitori, surâsul fermecător, limba trandafirie, anatomia impresionantă strânsă într-un costum negru amintind de secolul al XVII-lea, perfect mulat, și speranța apropiatei mele dispariții înscrisă pe chipul ei. Pentru femeia aceea eram deja un caz rezolvat, totul fiind o chestiune de minute. În timp ce striga la mine să vin mai repede lângă ea, agităndu-și brațele enervată, a ridicat dintr-odată din umeri, a dus mâna la piept și s-a prăbușit moale, cu o expresie de stupefacție. Zăcea ca o goeletă răsturnată de vânt, dar, în loc să se ridice, a căzut cu ochii larg deschiși, fără a-i veni să creadă ce nenoroc o fulgerase. S-a prăvălit la picioarele unei echipe de pompieri care își făceau antrenamentul și care, astfel, s-au împiedicat unii de alții. A murit peste o jumătate de ceas, în pofida masajului cardiac și a injecțiilor administrate. Autopsia a relevat o hipertrofie cardiacă, o malformație congenitală care oricum o condamnase, indiferent cum ar fi încercat să se trateze. Practicarea intensivă a sportului accelerase procesul. Întâmplarea teribilă m-a pus pe gânduri. O învinsesem pe aceea care își dorea să mă omoare, însă, mai ales, pierdusem o iubire savuroasă, așa că am ținut neapărat să achit eu cheltuielile de înmormântare. Aceasta a avut loc pe furtună, în Guadelupa, în comuna Basse-Terre, vestită pentru uraganele și cutremurele sale. Am cinat apoi cu familia, cu frații și cu surorile ei, toți copleșiți de durere. Una dintre surori, cea mare, mi-a plăcut în mod deosebit. I-am făcut curte, dar a refuzat să-mi cedeze în numele unui firesc răgaz de decență. M-am întors schimbat de acolo. Eram un supraviețuitor, destinul îmi sugerase un lucru anume pe care era necesar să-l interpretez. Nu mai puteam continua ca înainte. Moartea Mariei-Sophie însemna, ca să zic așa, decesul trecutei mele existențe.

Și atunci m-am întâlnit cu Monika. Ea era îndurerată din cauza despărțirii de tine, eu mă simțeam pierdut. Ne-am reunit disperările și ne-am închis cicatricile împreună. Este o persoană admirabilă și extrem de talentată. Seara, când nu desenează, îmi citește, în pat, câteva pagini dintr-o carte, fie ea roman, poezie ori eseu filosofic. Un pic de Schopenhauer, Wittgenstein sau Derrida înainte de a stinge lumina este obligatoriu. Simt cum mă leagă glasul ei. Te asigur că pasiunea pentru câini a părăsit-o și

că acum preferă voluptatea dezinvoltă a pisicilor. Am cerut divorțul de soția mea și i-am lăsat jumătate din bunuri. De altfel, sunt gata să-i las totul, numai să fiu liniștit. Am cincizeci și unu de ani și am început o viață nouă. Monika și cu mine urzim o idee nebunească: să recreăm paradisul terestru, o ecosferă perfectă beneficiind de mijloacele tehnologice cele mai sofisticate, un oraș așezat sub un clopot, în care oamenii să se poată plimba goi, în care toate speciile să coabiteze armonios. Facem prospecții în Bretania, în Țara Bascilor, și ne-am botezat deja locul Eden II. Ce părere ai?

— Nu am nicio părere, a răspuns Antonin cu o voce lugubră, e opțiunea dumneavoastră...

— Bine, știu, vorbesc prea mult despre mine, iar tu ai venit să îmi ceri ajutorul. Uite cum stăm, Antonin...

Ariel a făcut un gest larg cu mâna spre întreaga cafenea, cu tot cu scaunele ei de pe trotuar, pline cu băieți și fete în ținute extravagante, care râdeau și vorbeau în gura mare.

— ... uită-te la locul ăsta. E plin de tineri la modă, care se consideră viitori regizori, artiști plastici, actori, scriitori, cântăreți, poeți, mici genii care vor fi recunoscute de posteritate. Pândesc editorul sau producătorul care să îi propulseze spre culmile succesului. Uită-te la puștiul ăla frumușel de colo: a avut un mic succes de librărie, nu are nici treizeci de ani și e tare plin de el. Și la cel de lângă el: de trei ani tot caută pe cineva care să-i finanțeze proiectul unui film, începe să se descurajeze, a trecut de patruzeci și cinci de ani și ceasul merge, merge... În ziua de azi toți vor să ajungă artiști, să fie copiii propriilor opere. Întreab-o pe oricare dintre femeile astea minunate și tinere cu ce se ocupă. Îți va răspunde: sunt actriță! Și atunci, adaugă: în ce restaurant? De fapt, e chelneriță, barmaniță și tot așteaptă să prindă un rol. Toți bărbații vor să acceadă la statutul solemn de creator, dar foarte puțini vor fi astfel înnobilați. Dacă se încăpățânează, vor sfârși prin a ajunge doar niște vagabonzi, ca tipul ăla de acolo...

Ariel și-a îndreptat degetul spre un pictor irlandez, sprijinit de un stâlp, cu picioarele goale, îmbrăcat într-un palton de blană plin de pete, care umbla fără țință prin cartier cu ochii încercănați, cu pielea arsă de soare, cu

un pachet de kitschuri la subsuoară, pe care încerca să le vândă celor cu bani. Lângă el, pe o bancă din beton, se așezaseră și alți infirmi constituind, parcă, un sinod al misticilor pierduți în contemplarea propriului vid.

— Tu însă, Antonin, nu ai căzut niciodată în capcana asta. Tulburarea ta vine din altă parte și îmi este greu să o înțeleg. Îmi pusesem mari speranțe în tine, însă ai derapat. Ți-am subestimat nevoia de absolut și, mai ales, violența.

— Am greșit...

— Ți-ai urmat impulsurile, care sunt mai tari decât tine.

— Ariel, vreau să mă întorc la lucru, sunt terminat, acordă-mi o a doua șansă...

Ariel s-a posomorât, făcând loc unei tăceri interminabile.

— Știu... Dar nu se mai poate.

— O să vezi, în câteva zile voi fi schimbat. Îți promit!

— În primul rând, postul tău a fost ocupat de cineva mai tânăr. Dacă nu te reangajez imediat o fac numai din prietenie. Dacă aș ceda sub imperiul unei fugare înduioșări, chiar te-ai supăra pe mine la un moment dat. Întoarce-te peste un an, însă între timp ai grijă de tine și consultă un terapeut. Să știi că ai nevoie, ceea ce ai făcut nu a fost din întâmplare. Mergi până la capăt pe drumul ratării și, mai ales, odihnește-te. Nu arăți prea bine. Pentru un obsedat de igienă, îmi pari cam neglijent, unghiile ți s-au înnegrit, nu ești bărbierit, părul ți-e nespălat. Vino-ți în fire, măi băiete.

Ariel i-a întins mâna cu palma larg deschisă și l-a părăsit cu un zâmbet larg. Antonin s-a abținut să nu-i tragă un pumn în plină figură.

16. De slin te umplu, strada mea de jeg⁶

În consecință, s-a scufundat în Paris ca în niște smârcuri. Nu a fost nevoie de mai mult de două săptămâni pentru a se prăbuși fizic și psihic. Sentința Isoldei — în vagabond te transformi în patruzeci și opt de ore — s-a preschimbat astfel în profeție. În lipsa banilor, s-a tot mutat dintr-un hotel modest în altul. Proprietarii îl priveau cu neîncredere, informându-se în fiecare dimineață despre solvabilitatea lui. Îl măcinau lipsa de bani cu tot cortegiul ei de neplăceri, economiile la sânge, frica de lipsuri, sentimentul de a fi un dezlădăcinat în propria-i țară. Toate lucrurile și le ținea într-o valiză pe roțile.

Avea treizeci și unu de ani și se simțea un om sfârșit. Nimic nu-l mai interesa, nici știrile, nici serviciul și încă mai puțin femeile în fuste înfoiate, care treceau prin fața lui izbucnind în râs.

Puțin câte puțin, a renunțat să mai facă duș. La ce bun să te mai speli zilnic, dacă tot urma să o iei de la capăt la fel? Ceea ce mai înainte îl oripila, acum i se părea normal. Se amușina prin varii locuri ale trupului, dar mirosurile pe care le degaja nu i se mai păreau atât de înfiorătoare. Poți coabita cu propriile-ți miasme, chiar dacă ale altora ți se par groaznice. Savura fericirea de a se bălăci în suc propriu, după atâția ani de cult al etichetei. În domeniul igienei, își luase o vacanță sabatică. Când avea să se întoarcă în secolul în care se născuse, urma să fie destulă vreme și pentru spălat. A încercat să-și reînșuflească furia la adresa scursorilor societății, ca și cum ai vrea să ridici de la pământ un cal sfârșit de oboseală. Degeaba.

Dacă ar fi avut destul curaj, s-ar fi dus să-l vadă pe Frédo sub podul de la Charenton. De când încercase să-l omoare, se înțelegeau de minune. Despre întâmplarea respectivă nu mai vorbiseră niciodată. Frédo, om de treabă și fără idei fixe, avea cele mai bune intenții în privința lui Antonin. Îi propusese chiar să împartă amândoi „modesta lui colibă“. Departe de a fi supărat pe el, îi reproșa că nu și-a dus treaba până la capăt, arătându-se îngrijorat de decăderea noului său prieten.

— Tu ești mișto, Tonio, școlit, poți să-ți faci o viață de vis. Ce ți s-a ntâmplat?

— Ceva a luat-o razna, dar nu știu ce.

Au stat de vorbă amândoi despre duritatea lumii și despre egoismul oamenilor. Se întorceau mereu la chelfăneala administrată „patroanei“. Să-l bagi în mă-sa dacă nu i-a făcut bine! Celălalt îl ironiza — „cu chestia aia, chiar c-ai dat-o-n bară“ —, izbucneau în râs și ajungeau la aceeași concluzie: greșeala ghinionistului. Aia o să se țină după coada lui și o să-i facă numai greutate. Antonin îi aducea cărți pe care le găsea pe stradă sau prin pubele. Cartea este unicul obiect pe care îl poți lăsa la vedere oriunde și pe care nimeni nu ți-l va fura. Îi citea cu voce tare, de exemplu poemele lui Raymond Queneau. Lui Frédo îi plăceau mai ales versurile: „Și de crezi, fetiță, c-o-s' tot țină-ehei, timpul drag, timpul dragostei, fetițo da' ce țepă-ți iei...“

L-a întrebat malițios dacă pe nevasta lui Queneau o chema Quenouille⁷. Antonin i-a povestit o anecdotă pe care i-o spusese Monika, despre Jean Cocteau: numele, zicea poetul, era pluralul de la cocteil. Atâta doar că, din fiecare volum, nu reușea să citească mai mult de câteva rânduri. Emoția cititului îi lipsea. Lui Frédo îi intrase în cap să-l învețe pe Antonin cu poșircile pe care le bea el. Îl forța să toarne cât încăpea, dorindu-și să ajungă amândoi „beți ca niște polonezi, mângă de mângă“. Antonin se chinuia, din bunătațe, să bea un soi de suc acidulat, după cum alții își iau vitaminele. Vomita după numai câteva minute și rămânea cu o durere de cap care parcă nu se mai sfârșea. Se duceau haihui, în căutare de mărfuri de ocazie, prin talciocuri mizere precum cele de la poarta Saint-Ouen ori

Montreuil, ținute de chinezi, egipteni și kurzi, târguindu-se cu tot soiul de amărâți care strângeau cârpe și ce mai găseau, de pe unde găseau, și care își întinseseră pe pături incredibilele lor achiziții bune de aruncat la gunoi: veselă ciobită, tacâmuri ruginite, landouri desfundate, cărți poștale pătate, cârpe bune doar de spălat pe jos care, cândva, trebuie să fi fost pulovere ori jachete tricotate. Fiecare astfel de obiect făcea obiectul unor negocieri dure, pentru doar câțiva cenți. Frédo îl învăța să evite micile haimanale, escrocii de cartier, cerșetorii de la bariere, tinerii violenți care se deplasau în găști alături de niște câini-lupi morți și ei de foame. Era planeta pegrei epuizate și arțăgoase, nu aceea a caizilor de mahala, a „gagiilor mișto“ sosiți din Magreb, din Corsica, Georgia, Cecenia sau din fosta Iugoslavie, care toți se cred șefi, sunt violenți, trag fără a sta pe gânduri cu Kalașnikovul ori Glockul și se afișează în mașini sport cu creaturi incredibile. Erau amărâți de toate naționalitățile, care străbat Europa cu câinii lor, strângându-se în bande de prădători pricepuți la mânăuirea cuțitului, comițând atrocități aproape la întâmplare. Și mutrele le erau de bandiți, de tâlhari la drumul mare, se rădeau în cap, erau pieptoși și aveau mâini uriașe, grele. Cei mai periculoși erau, de fapt, cei mai nebuni. Găseai printre ei foști soldați demobilizați după războaiele din Bosnia, Croația, Moldova sau Abhazia. Cei mai zdraveni erau folosiți ca bătauși ori criminali la comandă de către bandele din departamentul Seine-Saint-Denis. Lui Antonin îi era frică să nu fie atacat de unul din această categorie de cuțitari, evident un laș, să nu îi dea sângele pe afară într-o bună zi spre a-l pedepsi pentru că există, pentru că nu-și mai revine odată. Când chiar vor crăpa de foame, el și cu Frédo se vor duce în arondismentul XIII, împreună cu alți agitați din borcanul urban, direct la sediul Armatei Salvării, un bloc sinistru din beton, unde vor mânca un codru de pâine și o supă, lălăind cu voce spartă câteva cântări bisericești. Niște aiuriți solemni până la ridicol, deghizați în clovni cu nasturi de ghetre, le vor împărți Biblii.

— Ca să am ce băga în gură, zicea Frédo, m-aș converti și la islam. Numai să am ce ciuguli dup-aia.

Își ruga noul prieten să se mute la el — „hai că te las ieftin“ —, dar Antonin ținea la independență și se întorcea de fiecare dată în chichineața lui.

Fiindcă i se terminau banii, a trecut dincolo de șoseaua de centură, în spatele porții Pantin, într-o clădire sordidă, închiriabilă săptămânal ori lunar, numită Mitidja, rezervată celor fără documente de identitate și refugiaților, pe o stradă îngustă, lângă un șantier. După o lună, până și maghernița aceea a ajuns prea scumpă pentru el.

Într-o dimineață, s-a trezit pe trotuarul din fața Gării de Nord doar cu o bocceluță și tinerețea sa îmbătrânită. S-a așezat pe o bornă și și-a luat capul în mâini. Era pe la începutul lui iulie și primele semne ale caniculei deja loviseră orașul. S-a revăzut în apropierea parcului Monceau, cu mai bine de doi ani în urmă, așteptându-și clienții când au dat buzna cei doi bețivi. Din acel moment, totul a fost dat peste cap. Nu va ucide vreodată pe cineva, iar dacă o va face, va fi doar din pură întâmplare. Și-a dorit să curețe lumea de mizerie, dar aceasta l-a tras în adâncurile ei. Într-o bună zi ajungi să nu mai urăști, nu din mărinimie, ci de lene, fiindcă ura consumă prea multă energie. Ierți ca să te poți gândi la altceva. În timp ce își masa tâmpilele cu degetele mari, pentru a alunga o migrenă, un băiat cu părul roșcat și creț, cu obrajii plini și trandafirii, i-a lăsat pe boccea o monedă de doi euro, murmurând câteva cuvinte în engleză. S-a întors, dând cu ochii de un grup de turiști, după toate aparențele fără probleme materiale, tatăl, mama, două fete și un câine, înconjurați de valize elegante, cărora le-a strigat:

— *Is that ok, Daddy?*

Antonin nu a auzit răspunsul, însă băiatul în bermude a venit în spatele lui și, schițând un zâmbet stângaci, a bâlbâit: „*Just one photo, please...*“, așteptând ca tatăl să regleze obiectivul.

— *That is fine, Joey, we have you with a typical french clochaarde...*

— Mulțumesc, domnule, a adăugat copilul și a plecat sărind de pe un picior pe altul pentru a se alătura familiei care chemase un taxi.

Antonin s-a uitat lung la monedă și, după o ezitare, a lăsat-o să-i alunece în buzunar. Cam așa se făcea când primeai un bănuț... Nici n-a

apucat bine să-și verifice portofelul din buzunarul interior al hainei, când un grup de trei adolescenți cu paltoane rupte, mutre care te puneau pe gânduri și un puternic accent estic a apărut ordonându-i să o șteargă de acolo.

— Tu nu rămâne aci, aci la noastra.

Au arătat cu degetul către o gașcă de vreo zece indivizi, bulgari, albanezi, poate și ruși, tineri și bine hrăniți, gata să le sară în ajutor dacă Antonin nu s-ar fi conformat. Cel mai mic, care abia dacă împlinise doisprezece ani, dar și cel mai agitat, a luat lucrurile lui Antonin și le-a aruncat urlând cât de departe a putut. Într-o viață anterioară, i-ar fi putut termina pe toți, i-ar fi aruncat cât colo ca pe niște gunoaie. Acum însă, a dat curs ordinului: locul era ca și împărțit, un registru subtil rezervând fiecăruia pătrățica lui specială. Avea obligația de a respecta legea triburilor urbane.

Și-a dus lucrurile la o casă de amanet, inclusiv ceasul de mână și smartphone-ul, amintiri din trecuta splendoare existențială și, cu câțiva bani în buzunar și cu o raniță pe umăr, a coborât spre Sena pentru a ajunge la noua lui casă: strada. De acum trebuiau duse zilnic la bun sfârșit un anumit număr de probleme fundamentale: găsirea unui loc de dormit, mâncarea, rezolvarea necesităților fiziologice la adăpost de alte priviri. Se întindea prin piațete neîngrijite, prin guri de canal, pe terenuri virane, folosindu-se de cartoane găsite întâmplător. Cum se hrănea prost și neregulat, îl apuca amețeala, trotuarele se ondulau, imobilele se strângeau ca un burduf de acordeon. Suferea de un soi de amestec de foame și de greață. Nici nu apuca să înghită un fruct sau o brișă, că le și dădea afară. Parc-ar fi avut rău de mare, deși nu fusese prins de flagelul care atinge această populație mutată parcă în alt timp, alcoolul. Era o excepție antropologică: vagabondul sobru. Rămânea în stare de prostrație, absorbit de preocupările cotidiene, pierzând noțiunea timpului, comunicând doar prin niște mormăieli. Simțea cum se scurgea în asfaltul care devenise a doua lui piele, cum intra în venele trotuarului ca o simplă urmă de pas. Era doborât de accese de oboseală, însă nu îndrăznea să adoarmă de frică să nu fie jefuit. Intrase în circuitul infernal al cantinelor săracilor patronate de asociația Restos du Coeur, al azilurilor, petrecându-și nopțile alături de tot soiul de indivizi cu

mințile răătăcite, demenți care umblau razna, goi sau doar în izmene, rupți în două, privindu-l fără un cuvânt minute în șir. Prin dormitoare aveau loc nenumărate violuri. Dispunea însă de o armură infailibilă împotriva agresorilor: puțea. Starea pestilențială în care ajunsese constituia cea mai bună pavază. Extrem de rapid a fost atacat de paraziți, de ploșnițe, purici și păduchi. Uitând să se mai despăducheze, se scărpină ca un apucat. Într-o zi s-a hotărât să pună o cutiuță în fața lui și o bucată de carton pe care scrisese: *Vă mulțumesc pentru bunătatea sufletească*. Ascultase în metrou tenorii sărăciei debitându-și litania cu mutre smerite. Deși le lipsea cu totul ușurința în vorbire, respectau un scenariu fix pentru a trezi mila nerozilor. Fie vorbeau în șoaptă, fie urlau. Concurența altora de aceeași teapă subția câștigul fiecăruia în parte. Antonin nu se simțea în stare să se rățoiască la pasagerii dintr-un vagon de metrou, nu dispunea de elocința jegului. Deși, de acum, era membru al Sindicatului Cerșetorilor, Întinzătorilor de Farfurie, Strângătorilor de Chiștoace, Deschizătorilor de Palmă, Mormăitorilor de Rugi. Făcea parte din extraordinarii cavaleri rățăcitori angajați la o treabă teribil de serioasă: demolarea propriei ființe. Nu mai vedea capetele oamenilor, ci doar o pădure mișcătoare de gambe, de pantaloni și de pantofi. Până și el ajunsese transparent, fiindcă imediat ce un individ se așază pe stradă, își pierde chipul și dispare de pe ecranul colectiv.

Doar că nu mergea prea bine cu cerșitul. Din când în când, câte o doamnă îi mai strecura câte un bănuț murmurând: Curaj! Puștani dădeau cu piciorul în farfurioara lui. Și fiecărui trecător care îl privea consternat, i-ar fi zis:

— Acum abia câteva săptămâni eram curat și mă simțeam protejat. Sunteți ceea ce am fost și eu. Și poate că veți deveni ceea ce sunt eu acum.

Un bărbat pus la punct, spre care întinsese mâna, s-a oprit și l-a privit în ochi:

— Nu ți-e rușine să cerșești când pari a fi în formă? Ridică-te și du-te la muncă!

După care l-a luat de guler:

— Ia cară-te, leneșule, și să nu te mai prind pe aici!

S-a simțit zdrobit de cuvintele pe care le spusese și el odinioară, auzindu-le din gura altcuiva. Răul pe care dorise să-l facă se întorcea asupra lui ca un bumerang. Acum îl accepta și nu s-ar fi clintit nici dacă ar fi aruncat cu pietre în el. Simțea un orgoliu paradoxal în a fi înjosit, disprețuit. Învățase să supraviețuiască doar cu doi sau trei euro pe zi: o jumătate de baghetă, o cafea și ce mai găsea prin coșurile de gunoi, ce mai șterpelea de prin băcăni, ce mai fura de pe mesele cafenelelor. Golea paharele și resturile de prin farfurii înainte de a fi alungat de chelneri. De obicei, toată lumea refuza să-l servească, chiar și atunci când avea bani, fiindcă putea prea tare. Adoptase panoplia standard a vagabondului: cărucior de supermarket plin-ochi cu tot soiul de mizerii, sac de dormit rupt, saltea de burete rulantă, lucrurile personale în boccea, sticle de plastic. Cum nu mai avea nimic, păstra tot ce găsea, până și cutii de cola. Uneori se înhăita cu alți terminați ca și el, flecari prăbușiți, pilangii duși cu capul, idioți incorrigibili. Mai ales la metrou, le citea cu voce tare ziare vechi de un an. Împărțise timp de o săptămână o bancă din arondismentul XII cu un ins din Mali, care nu asculta decât muzică clasică la un radio cu tranzistori și mormăia:

— Sunt tale bogat. Am bagat bine bani-n afaceli. Voi, flanțujii, plealenevoi, n-am sa pot lamine-aci. Pale lău, letlag capital...

Pe vremuri, ideea de a se apropia de asemenea ratați îl îngrozea, fiindu-i frică să nu ia cine știe ce boli. Acum prezența lor îl liniștea, fiindcă erau unii cu mult mai la fundul prăpastiei decât el. Proscrișii aceștia fuseseră și ei copii plini de speranțe și ar fi putut ajunge avocați, ingineri, muzicieni talentați. Acum umblau însă pe străzile noastre în cohorte baroce, clătinându-se, descompunându-se în duhoarea urbană.

Într-o seară, în stația de metrou Champs-Élysées-Clemenceau, plină-ochi de turiști, i s-a părut că zărește de la spate o fetiță cu coadă împletită, care urmărea niște japonezi pentru a le fura portofelele. A recunoscut-o după abilitatea mâinii, după inflexiunea grațioasă a încheieturii ce intra în geantă ca un șarpe, apucând bancnotele de parcă ar fi cules o floare și retrăgându-se imediat, mai apoi. Ea era, prințesa lui miniaturală cu dinții

depărtați, cu incredibila dexteritate, cu ochii vioi. Micuța lui păpușă, aflată acum la treabă. Într-un subit moment de tandrețe, s-a rugat ca japonezii să o lase să-i golească de bani fără a protesta. Copilul acesta trezea în el nostalgia unui trecut apropiat. A strigat-o:

— Maria Callas! Maria Callas!

Fetița s-a întors ezitând, fiindcă avea atâtea porecle, încât nu era niciodată sigură că le mai nimerește pe cele bune. Când l-a recunoscut, chipul i s-a strâmbat într-o grimasă înspăimântată, ca o ființă lăsată dintr-odată în voia sorții, după care a luat-o la fugă. S-a repezit după ea, numai că regina în zdrențe alerga atât de repede, încât a pierdut-o pe culoarele stației. A ieșit la suprafață la Grand Palais, a căutat-o pe la cozile celor care voiau să intre în expoziții, apoi prin boschetele și parcurile din împrejurimi. Nu-i venea să creadă că a rupt-o la fugă doar văzându-l. Dăduse cu ochii de el pe când îi cotonogea pe inșii ăia din sala de așteptare a cabinetului medical și, de atunci, îl asocia cu violența. Numai că fetei acesteia chiar îi simțea lipsa. Își dorea să o convingă că s-a schimbat. Ținea la ea de parcă ar fi fost copilul lui, o salvase din ghearele unui bătauș și nu concepea să nu țină și ea la el.

A doua zi, s-a hotărât să părăsească infernul străzii și să-și petreacă restul verii cu Frédéric sub autostradă. În pofida a orice, exista ceva bucolic acolo, în habitatul de la marginea orașului, unde iarba creștea viguroasă, iepurii evadați de pe teritoriul aeroportului Roissy țopăiau de jur împrejur, privirea se putea odihni în marea de verde, iar pădurea Vincennes nu era decât la câteva aruncături de băț. Frédo era un om sărac, dar nu mai mult decât el, așa că aveau să își adune la un loc lipsa de noroc a fiecăruia pentru a se simți mai puțin singuri. Urma să își reorganizeze un loc al său, să amelioreze condițiile de trai ale prietenului și să îl învețe puțină bucătărie. Îl va ajuta și, astfel, se va salva pe sine însuși. Vor ieși amândoi din mizerie și, într-un an, sau poate în doi vor reînvia! Expediția i-a luat o zi întreagă, fiindcă se deplasa ca altădată regii pierde-vară cu tot calabalâcul, iar căruciorului i se mai și stricase una dintre roți. Nu avea nimic, însă nimicul acesta era încă și mai greu și era nevoit să-l împingă ca pe o greutate ieșită

din comun. Când te pui pe mers, Parisul, care nu e mai lat de doisprezece kilometri, se transformă într-un labirint, fiecare stradă măsoară mai multe secole adâncime, distanța ajunge să țină de timp, nu de spațiu. Antonin se oprea din ceas în ceas, într-atât se simțea de slăbit fiindcă nu mai pusese în gură nimic substanțial de două zile. Ajungând în apropierea peluzei de la Reuilly, plină de oameni ieșiți la picnic și mărginită de copaci, a început să respire mai bine. Apropierea pădurii îndulcea cu o nuanță câmpenească dezvălul de ciment și de fațade. Arborii răsunau de ciripitul păsărelor.

Când, în sfârșit, a ajuns, înfometat și rupt de oboseală, s-a oprit în fața unor benzi subțiri de protecție, care înconjurau magazia lui Frédo. Antonin l-a strigat, i-a întrebat în engleză pe tamili pe unde este, dar aceștia și-au întors jenați capetele. Imediat, dintr-o mașină parcată nu departe, pe trotuar, au țâșnit doi indivizi dubioși, cu brasarde pe brațul stâng.

— Antonin Dampierre?

— Eu sunt.

— Poliția judiciară. Sunteți arestat pentru uciderea lui Frédéric Delavoye.

Înainte de a fi putut reacționa, i-au pus cătușele și l-au băgat în mașină.

⁶ Vezi precizarea autorului, din secțiunea „Mulțumiri“.

⁷ Furcă de tors, caier.

17. Cădere liberă

Antonin a fost transferat la comisariatul din bulevardul Daumesnil. Faptele erau următoarele: Frédo fusese descoperit strangulat în seara dinainte, cu un cablu electric. Amprentele corespundeau cu ale lui Antonin. Fuseseră văzuți tot timpul împreună, ceea ce îl transformase în suspect principal. A fost închis într-o încăpere întunecată, cu băltoace de sânge pe jos și urme de vomă pe pereți. Lucru care nu schimba nicidecum condițiile de viață de până atunci. O foaie dintr-o revistă porno, aruncată pe jos, lăsa la vedere un sân enorm, ros de umezeală.

Împotriva oricărei așteptări, arestarea l-a tulburat și cheful de a ucide i-a revenit. Chiar își dorea să fi fost el vinovatul și n-ar mai fi așteptat nici măcar un ceas pentru a-și mărturisi crima. Ținuse atât de mult să-l lichideze pe Frédo, încât își putea apropria fără probleme dispariția acestuia. O mândrie incredibilă l-a cuprins, atenuând durerea pierderii prietenului. În sfârșit se ridicase la înălțimea propriilor ambiții. La cel dintâi interogatoriu a spus totul, gătit de subita sa importanță. Detaliile le-a expus atât de precis, încât până la urmă și el a ajuns să le creadă. Inspectorii se succedau la căpătâiul lui, uimiți și ei de atâta bunăvoință. Incomodați însă de duhoarea pe care o răspândea, îl priveau răutăcioși. Atitudinea lui de fals proletar în șomaj îl făcea suspect. Fiecare polițist îl puneă să repete povestea, iar Antonin se străduia să ofere de fiecare dată aceeași versiune. După primele douăzeci și patru de ore, arestul preventiv a fost prelungit. Și de fiecare dată i se puneau iarăși cătușele, pentru a-l face să cedeze. Or, nu

era nevoie, din punctul lui de vedere. Dacă i s-ar fi solicitat, și un genocid ar fi mărturisit.

Prea multe detalii nu coincideau. Antonin pretindea că îl gătuise pe Frédo pe când acesta se afla în sacul de dormit, or corpul prezenta urme de luptă și se părea că fusese târât în iarbă. Când i-a fost cerută ora crimei, a zis la întâmplare nouă seara, pe când autopsia avansase ca oră probabilă a decesului miezul nopții. Întrebat fiind care au fost motivele crimei, a răspuns:

— Frédo era părea nepăsător, așa că a fost nevoie să îi dau o lecție.

S-a încurcat în asemenea hal în declarații, încât a trezit bănuielile ofițerului de la poliția judiciară. A doua zi dimineață i s-a dat un avocat din oficiu. Era un băiat încă mai tânăr decât Antonin, un puști aproape, cu impermeabil gri gen Humphrey Bogart, care își ascundea vârsta crudă în spatele unei seriozități forțate. Lipsa de experiență ieșea la iveală la fiecare dintre intervenții, băiatul fiind pe rând bine-crescut, bâlbâit, ironic. L-a rugat pe Antonin să revină asupra propriilor declarații, sfătuindu-l să refuze semnarea procesului-verbal. Acesta însă a ridicat glasul: era autorul crimei și n-avea să se dezică de ea. Avocatul s-a enervat și buna creștere i-a cedat:

— Fie acoperiți pe cineva, și atunci poate fi vorba despre delictul de complicitate, fie spuneți bazaconii, ceea ce devine o problemă de psihiatrie. Cum să vă apăăr dacă mă mințiți?

După care l-a amenințat că nu va mai reveni. Antonin nu a făcut nimic pentru a-l reține, agățându-se cu încăpățănare de versiunea pe care o susținea. Polițiștii nu o credeau nici ei, numai că asasinarea unui ins fără adăpost nu prezenta nici cel mai mic interes și, în plus, dispuneau astfel și de un criminal absolut cooperant. A fost deci deferit judecătorului de instrucție, un grefier înregistrând dialogul. Judecătorul, o femeie de vreo patruzeci de ani, cu părul lung și negru, cu ochii duși în fundul capului, l-a pus să repete de mai multe ori povestea, întrebându-l ce avantaj avea dacă susținea mortiş că el era criminalul. Sătulă să mai lupte și în lipsa unei alte piste, a hotărât să-l trimită la penitenciarul Fresnes.

Timp de câteva zile, Antonin a trăit în plină euforie. Mâhnirea provocată de moartea lui Frédo fusese compensată de sentimentul de împlinire. Stătea de acum umăr la umăr cu criminali, cu duri plini de tatuaje, cu tâlhari fără scrupule, simțindu-se mândru că aparține acestei confrerii a respinșilor. În celulă dormea direct pe jos, nemaifiind în stare, după atâtea luni de exercițiu al străzii, să se mai simtă bine într-un pat. Era privit ca un soi de cerșetor de tot râsul, un novice și toți se țineau departe din cauza igienei lui dubioase. L-au poreclit Puturoi! Nu-i păsa, doar își împlinise destinul. Dacă ar mai fi trăit, tatăl lui ar fi fost mândru de el. I-a trimis o scrisoare lungă Isoldei de Hauteluce, dezvăluindu-i până la ultimul amănunt planul pe care îl pusese la cale, încă de la început. I-a povestit cum i s-a revelat abjecția umană, cum s-a metamorfozat în profet al eliminării, eșecurile și, în sfârșit, victoria prin uciderea lui Frédo. Își propusese chiar, adăuga în post-scriptum, să se asocieze cu ea, sigur că ar fi putut fi, împreună, autorii unor lucruri mari. Nu regreta nimic în afara faptului de a nu fi putut omorî mai mulți. Cum știa că se citea corespondența la administrația penitenciarului, nădăjduia să atingă două ținte dintr-o lovitură: să recapete respectul acelei femei deosebite și să își facă mai credibilă declarația oficială. Evident, Isolde nu i-a răspuns. Peste două zile a fost chemat de avocat.

— Domnule Dampierre, am vești bune, sunteți liber.

— Poftim?

— Pe un teren viran din pădurea de la Vincennes, în apropierea porții Dorée, a fost găsită o fetiță strangulată în același fel. Și cu aceeași armă a crimei, un cablu electric semănând cu cel descoperit la gâtul lui Frédéric Delavoye, ba chiar și cu același tip de laț negru. Moartea a survenit la două zile după cea a vagabondului. Ceea ce vă scoate de sub acuzare, fiindcă erați deja încarcerat.

— Cine era fetița?

— O țigancă dintr-o tabără de romi, de maximum doisprezece sau treisprezece ani.

— Cum se numea?

— În niciun fel, avea doar porecle. Dați-mi voie să mă uit în dosar: era cunoscută drept Goodyear, HSBC, Apple, Odéon, Grazia, Samsung. Ba chiar și Maria Callas, văd că scrie aici.

— Vai, nu tocmai ea!...

— Ce s-a întâmplat, o cunoșteți?

— Bineînțeles, venea uneori pe la Casa Îngerilor. Nu-mi vine să cred, e groaznic, Maria Callas? Nu, nu e cu puțință! Cine ar fi putut face așa ceva? Sunteți sigur? Nu vreți să mai verificați o dată?

— Conform primelor presupozii, ar fi putut fi martora uciderii bărbatului fără adăpost și omorâtă ulterior pentru a nu vorbi. Moartea a survenit la două zile după a acestuia, când erați deja în celulă. Corpul i-a fost ascuns la repezeală, sub niște crengi, la trei sute de metri de locul primei crime. A fost descoperită de niște persoane care se plimbau pe acolo și au fost alertate de lătratul unui câine.

Antonin și-a luat capul în mâini, apoi a ridicat iarăși fruntea, strălucind de bucurie, cuprins parcă de o idee genială:

— Dacă... dacă zic că tot eu am omorât-o și pe ea, credeți că voi fi crezut?

O undă de melancolie a trecut prin ochii tânărului avocat. Visase la escroci de geniu, la gangsteri îndrăzneți și nu i se repartizase decât un amărât de mitoman!

— E nașpa, bătrâne, ești pe bune bolnav. Majoritatea celor arestați preventiv își strigă sus și tare nevinovăția, tu, în schimb, îți revendici toate crimele cu puțință. De ce mi-o fi repartizat decanul baroului un neghiob ca tine?

A doua zi, Antonin a fost eliberat sau, mai degrabă, aruncat în stradă ca un imbecil ce era, care încurcase ițele cazului și-i făcuse pe anchetatori să piardă zile prețioase. Tovarășii de celulă l-au huiduit la ieșire. Uzurpase un titlu care nu-i aparținea. Doamna de Hauteluce, convocată de judecător ca martor, confirmase caracterul fragil și violent al fostului ei colaborator, pe care însă îl considera incapabil de comiterea faptelor despre care vorbea. Nu era decât un individ jalnic, un veleitar.

Și-atunci Antonin s-a dus cu totul la fund.

Închisoarea l-ar fi putut salva, punerea în libertate l-a dat gata.

Pierduse cele două persoane care contau pentru el: Frédo, răătăcitul magnific, și Maria Callas, omulețul vesel pe care își dorise să-l smulgă din ghearele cerșetoriei. Cât despre doamna de Hauteluce, muza lui inspiratoare, aceasta îl respinsese cu dispreț.

O vreme a umblat fără țință pe marile bulevarde, mâncând direct din coșurile de gunoi ajunse, pentru el, adevărate cornuri ale abundenței. Aduna fructele, în special bananele ușor înnegrite, dar comestibile încă. Stătea la ieșirea din restaurante și din autoserviri pentru a recupera coșurile cu obiecte nevândute, pe al căror conținut se certa cu tot felul de boșorogi și muieri decrepite. Se mulțumea cu niște biete resturi alimentare, coji de legume, organe de pe la măcelării, bucăți de carne stricată. Într-o zi, pe linia 4 a metroului, un tânăr de bună condiție, în costum, a luat cuvântul și s-a rățoit la călători:

— Bună ziua, câștig foarte bine, nu am nevoie de nimic, îmi petrec vacanțele la mare, vara, și la schi, iarna. Apartamentul este proprietatea mea, nu am copii în întreținere și cinez în fiecare seară la restaurant. Dacă sunteți atât de tembeli încât să-mi dați unul sau doi euro, uite, trec acum de la unul la altul. Vă mulțumesc anticipat.

Pasagerii l-au aplaudat și i-au oferit bani cu generozitate. Pe Antonin, în schimb, tirada l-a oripilat.

Și a dispărut în subteranele orașului. Se putea coborî acolo prin gurile de canal. A dat de una desigilată pe rue Charles-Fourier, din arondismmentul XIII, în apropierea azilului Fărâma de Pâine, unde se aciuase câteva nopți. Sub suprafața sclipitoare a Parisului, sub arterele sale însuflețite există o rețea complexă de canale, de linii de metrou care se întrepătrund, de catacombe, conducte de gaz, linii telefonice și electrice, de fibre optice. Iar sub acest labirint de culoare și tuneluri există o colonie uriașă de madrepori, un întreg peisaj cu hăuri și găuri, un adevărat cuib de termite vag cartografiat, cu faleze rupte de abisuri, cu tot soiul de caverne cu intrări înguste, cu lacuri subterane săpate în calcar, în ghips ori în gresie. Parisul

seamănă cu acele valize ingenioase ale magicienilor sau ale contrabandiștilor, un oraș cu fund dublu, ba chiar triplu. În acest regat al umbrelor trăiesc fantome pe jumătate omenești, troglodiți sălbatici împărțiți în triburi dușmănoase, singuratici de neînfrânt, care fug de lume. Antonin, care furase o lanternă, a rătăcit timp de o săptămână prin toată această mățăraie, temându-se să nu piară sub greutatea tenebrelor. S-a împotmolit în noroaie, și-a luat drept repere indicațiile înscrise pe brășamentele canalelor colectoare de sub Notre-Dame, într-o zi, de sub Operă într-alta. A zărit un panou pe jumătate șters, pe care scria *Piața Vendôme*, și și-a zis: ia te uită, azi dorm la Ritz! Observa de la depărtare echipele de muncitori îmbrăcați ca niște scafandri, încălțați cu cizme grele și înalte până la brâu, cu gurile acoperite de măști, văzând în ei echivalentul a ceea ce el însuși dorise să întreprindă. Muncitorii curățau sifoanele de apa reziduală, de noroi și de metalele grele, el își dorise să curețe rahatul uman, proclamându-se Marele Vidanjour, Prințul Salubrității. Numai că, acum, mișuna ca o libarcă pe sub pământ, unde dăduse peste o faună stranie: șobolani enormi, mii de gândaci de bucătărie care parcă făceau zidurile să se îndoie, păianjeni, lilieci atârând ca niște fructe moarte de tavane.

Emanațiile de putreziciune l-au descurajat destul de repede. Avea senzația că se bălăcește în haznaua tuturor parizienilor. Înnebunit de labirint, a ieșit la aer pe la podul Alma, deschis vizitatorilor, strecurându-se printre două grupuri de turiști. Giganticul intestin al Parisului îl scuipase fiindcă era exact ceea ce ajunsese: o excreție grețoasă. Devenise o ființă sălbatică, fetidă, care lăsa în urmă o duhoare de cadavru. O vreme s-a refugiat în cimitirul Montmartre, pe rue Caulaincourt. Noaptea escalada pereții joși și se culca prin cavouri, apărat de vânt, dar nu și de temperaturile extrem de coborâte. Împărțea habitatul cu morții, fără a beneficia de nepăsarea și de rezistența acestora la frig. În sfârșit, a coborât în stațiile de metrou, transformate iarna în dormitoare comune de către Regia Autonomă de Transport Paris. Pe peroane picotea deci o turmă umană. Sătul de ciudații aceia căzuți în ruină, care prea îi semănau, Antonin s-a instalat într-un ungher gol din stația Croix-Rouge, dezafectată de zeci de

ani ca, de altfel, și alte gări-fantomă precum Haxo ori Molitor. Uneori spațiul respectiv era închiriat pentru turnarea unor filme, iar în 2008 fusese deschisă tot acolo o expoziție de desen erotic, vizitatorii descoperind de la prima aruncătură de ochi, înnebuniți, pozițiile fantasmatiche pictate direct pe pereți. Zidurile erau acum acoperite cu graffiti uriașe, iar pe jos se întinsese un covor de cioburi de sticlă amestecate cu tot felul de gunoaie — plastic, metal, cartoane din care ronțăiau șobolanii. Într-un tunel de legătură a descoperit o cavitate mică, de vreo doi metri adâncime, care fusese utilizată ca magazie de scule, și s-a instalat acolo, legănat de zgomotul trecerii garniturilor de metrou. Mașinăriile își transportau încărcăturile de pasageri către o apocalipsă mecanică, urlând la curbe, scârțâind, afundându-se în tunel cu o asemenea viteză, încât abia de aveai vreme să discerni fețele lipite de geamuri și corpurile înclinându-se de la dreapta la stânga din cauza accelerației brutale. Încet-încet, Antonin s-a transformat într-o fosilă încastrată în bucata sa de pământ, ca un sfânt în grota pe care și-a ales-o, ghemuindu-se și așteptând să moară.

O echipă de muncitori a dat peste el și a sunat la poliție. Doi agenți de la BAPSA, Brigada pentru Asistența și Protecția celor fără Adăpost, au venit după el seara și l-au luat cu o targă până la suprafață. Încă se mai zbătea, deși era slăbit, dar tot a fost aruncat cu forța într-un autobuz de la serviciul „Recueil Social” care îi aștepta la intersecția Croix-Rouge. A fost luat, în pofida protestelor, de vehiculul cu geamuri fumurii, plin deja cu indivizi care urlau, cu demenți buimaci și cu ochii învinețiți. A fost împins fără menajamente pe un scaun rupt, din plastic, alături de o namilă cu ochii tulburi. Un ins slab, cu ochelari groși, a urcat odată cu el și a început să-și înșire litania:

— O poezie merită un sendviș. Trebuie deci să ascultăm un poem...

Lega cu grijă consoanele și vocalele, dar l-a amuțit imediat o palmă zdravănă peste față, care i-a spart ochelarii. Nu a zis nimic, ci a continuat să șoptească în barbă. BAPSA era coșmarul vagabonzilor care abia se mai mișcau, dar chiar și așa, preferau strada centrelor de primire. Libertatea în plin infern făcea mai mult decât confortul în lanțuri. Au fost duși cu toții la

CASH (Centrul de Primire și Îngrijire pentru Persoanele Părăsite), la Nanterre. Fostă închisoare, fostă casă de corecție în secolul al XIX-lea, apoi azil obligatoriu pentru cerșetori, instituția primise sigla absurdă din prezent întrucât adăpostea bărbați și femei lipsiți de orice și în primul rând de bani. Razia, care demarase pe la unsprezece noaptea, a ținut până dimineața. Polițiștii, cărora li se zicea Albaștrii, erau despărțiți de cei ridicați printr-un grilaj metalic și stăteau cu spatele la cei urcați în autobuz. Activitatea, care parcă îi transforma și pe ei în rebuturi, fiind, oricum, pe cea mai de jos treaptă în domeniu, îi făcea să se teamă de cine știe ce lovitură de cuțit ori de ciob de sticlă. La poarta Vanves mașina s-a oprit ceva mai mult, fiindcă fusese semnalat un tip pe jumătate gol, întins pe grilajul ce închidea sistemul de aerisire a metroului. L-au descoperit literalmente prăjit de la frunte până la buric, dungat ca un antricot pus pe grătar. Bărbatul prăjit a suscitât comentarii vesele:

— La masă! E gata friptura! A noastră e, că murim de foame!

Individul carbonizat a fost băgat într-un sac termic și trimis la spital de serviciu de urgență. Albaștrii scormoneau fiecare stație de metrou și de autobuz, portalurile și boschetele, peste tot pe unde li se semnalau eventuali „clienți” care, de altfel, proliferau ca gândacii pe sub pietre. Uneori urcau de bunăvoie persoane care își doreau să agonizeze la cald și își adunaseră ultimele puteri pentru a forma numărul de urgență 115. Imediat se isca o ploaie de înjurături între ei și ceilalți, „refractarii”, care fuseseră imbarcați cu forța și care considerau că nou-veniții erau colaboraționiști, trădători. Își făceau nevoile direct în mașină, așa că se bălăceau cu toții într-un lichid dubios. În semiîntunericul unor becuri chioare se năștea un târg al desfrânaților, un amestec de drogați și de femei cu un limbaj care îți dădea fiori, de bătrâni hipioți cu mințile duse și de indivizi fără acte de identitate strânși la întâmplare, o mare sărbătoare a calicilor versiune hip-hop, cu obrazii lor tumefiați, ochii urduroși, craniile brăzdate de fistule și pline de coji supurânde, o corabie a nebunilor plimbați în autobuz și împruțind Parisul. Din când în când, izbucnea câte un hohot înfricoșător, urcând direct din măruntaie ca un foc de armă și antrenând după sine bale, sânge și

fecale. Legiunea mugindă cerea în cor, în gura mare, să fie lăsată să zacă în sucul ei propriu și să moară cum avea chef. Amărății nu cereau niciun ajutor, ci doar dreptul de a fi lăsați să se dezintegreze. O matracucă împuțită s-a apropiat de Antonin pentru a-și oferi farmecele, fiindcă i se păruse că vede un gât de sticlă prin buzunarele acestuia.

În zori au ajuns în curtea spitalului. Ningea. Clădirile dreptunghiulare, acoperișurile cu noua lor podoabă albă, copacii cu ramurile bine conturate dădeau iluzia unui palat din povești. Firele și cornișele erau prinse într-un înveliș de gheață. Țurțuri mici, ca niște pumnale, atârnav de burlane, gata să aterizeze în capetele imprudenților. În grotescul general, clădirea își impunea totuși strălucirea glorioasă. Totul ar fi putut fi frumos și pur întreaga dimineață, dacă greoiul convoi omenesc nu ar fi apărut pentru a mânji peisajul. Drept care minunatul loc a redevenit un megalit întunecat, căzut din secolul al XIX-lea pentru pedepsirea păcătoșilor. S-a auzit sunetul unui clopot de înmormântare. Autobuzul și-a vomat încărcătura de jelitori și lunatici. Antonin abia a avut timp să audă discursul supraveghetorului:

— Bun venit în club, copilași! Care este diferența dintre om și animal? Țin să v-o reamintesc: apa caldă și săpunul.

După care a dispărut în zăpada imaculată.

18. Lazăr ieșit din mormânt

Când medicii l-au dezbrăcat pe Antonin și l-au decojit ca pe o ceapă, desfăcând cu pensetele cârpele din care părea a fi făcut, având grijă să nu smulgă și vreo bucată de epidermă odată cu una de maiou sau de ciorap, au descoperit o scoarță vie îmbrăcată în piele semănată cu crevase și ravene. Părul des și lung fusese colonizat de atât de mulți păduchi, încât efectiv se deranjau unii pe alții. Degaja o duhoare atât de puternică, încât medicii fuseseră nevoiți să își pună măști. Și alți corpusculi își aleseseră domiciliul prin părțile lui păroase: păduchi la subsuori și în zona inghinală, purici pe picioare, râie pe piept. Pubisul îi fusese practic bărbierit de mandibulele micilor animăluțe care tunseseră părul ca pe gazon. Trupul lui înalt nu mai era decât o rană colcăind de viermi și de crabi miniaturali. Tot acest amestec trăia pe carcasa lui Antonin, într-o mișcare browniană de coleoptere, larve și alte fenomene cu păr, clești și colți. Tulburați de imensa fojgăială, doctorii au făcut mai întâi câteva zeci de fotografii, înainte de a trece la îngrijirea pacientului. L-au pus apoi pe Antonin pe un sac de iută și l-au lăsat să alunece încet într-o cadă din metal plină cu un antiseptic pe bază de crezol, produse dezinfectante, betadină, fungicide și bactericide. L-au lăsat la înmuiat o zi întreagă, în timp ce un bărbier i-a tăiat părul de pe cap cu o mașină de tuns, provocând o hecatombă de lindini. Sute de ființe minuscule, asfixiate, au urcat la suprafață formând un minunat covor pe care doctorii l-au cules în cutii de plastic Tupperware. Antonin a rămas în soluția încălzită regulat șapte ceasuri de-a rândul, după care a fost scos cu mii de precauții, fiind trecut ulterior printr-un program intensiv de îngrijire. I s-a ras părul de

pe tot trupul apoi, cu pensete foarte mici, i s-au extras ouă și larve din vreo sută de răni deschise. Avea pielea găurită ca o strecurătoare, parcă ar fi fost o răzătoare de brânzeturi, exfoliindu-se la cel mai mic șoc. A fost cât pe ce să i se taie degetul mare, care se infectase după ce și-l prinsese în niște sârmă ghimpată. Fusesse găsit mort de foame, deshidratat, devitaminizat, cu sângele colcăind de paraziți, cu un abces la nivelul esofagului, candidoză și o gravă stare de anemie. Numai tinerețea l-a salvat și, după o lună, era iarăși pe picioare. Stilul sobru de viață îl scăpase de ciroză ori de hepatită C. A fost instalat într-o cameră de șase persoane, unde fiecare avea nișa lui prevăzută cu pereți despărțitori. Ieșirile din azil erau drastic limitate, iar la masă nu se foloseau furculițe și cuțite.

După toate acestea a fost convocat de psihiatrul instituției, Pierre Kryptophilos, specialist în teologie ortodoxă, nepotul unui emigrant din Salonic. Nu era unul dintre acei bărboși anxioși de care dai în cadrul profesiei și care te ascultă încruntat, de parcă ar vrea să îți spună: orice ai povesti, află că sunt încă mai răvășit decât tine, așa că nu mai încerca să mă impresionezi cu mârșăviile tale. Din contră, era un bărbat încă tânăr, sportiv, cu un soi de creastă irocheză pe post de păr și care râdea tot timpul. O făcea pentru a detensiona atmosfera. Ești nebun? Și eu, dar asta nu are nicio importanță, așa că hai să vorbim de la egal la egal. La început, Antonin nu a scos niciun cuvânt. Medicul s-a apucat să joace cu el dame, gin-rummy până când i-a smuls câteva vorbe. Odată spartă gheața, a povestit totul, incidentul din Austria, apetitul pentru genocid, fără a omite tentativele ratate, pasiunea pentru Isolde, arestarea, falsa depozitie din fața polițiștilor. Terapeutul nota din când în când câte ceva, făcând efortul de a nu părea nici mirat, nici indignat. Clătina din cap de parcă ar fi fost în stare să înțeleagă și să ierte totul. Într-o seară s-a ridicat și s-a așezat pe birou.

— Dacă ar trebui să explic ce ați făcut, cred că aș putea oferi câteva interpretări: de pildă, obsesia dumneavoastră pentru curățenie s-a preschimbat într-o estetică a abjecției, în lipsa uciderii unui vagabond, ați ales să vă ucideți pe dumneavoastră înșivă, să vă constituiți în obiect al

repulsiei. Vă las însă să descoperiți singur răspunsurile. Ați trăit decăderea înaintea gloriei. Dacă ați încerca să duceți o viață obișnuită?

Pe scurt, l-a trimis la plimbare:

— Noua conducere s-a săturat de imaginea mizerabilistă a spitalului și nu mai are niciun chef de fraieri, estropiați, coate-goale și bufoni în zdrențe. Prietene, sunteți sănătos tun. Descurcați-vă singur cu micile dumneavoastră ticăloșii și nu vă mai întoarceți în stradă decât pentru a bea o cafea ori pentru a vă plimba. Vă voi propune pentru un apartament terapeutic pe doi ani, timp în care vă veți vindeca.

Antonin ajunsese preferatul administrației. Dispunea acum de o cameră individuală pe care o întreținea cu o grijă maniacală. Redevenise copilul bine-crescut de altădată. Uneori intervenea pentru a-i apăra pe cei mai slabi de brutalitatea vreunui șef de gașcă, luând sub aripa lui ocrotitoare, de exemplu, un bărbat dolofan, cu sâni proeminenți, căruia ceilalți îi ziceau „Grasa țâțoasă“, pe care l-a scăpat de la mai multe tentative de viol. Calma debiliz mental, oprea țipetele bolnavilor de encefalopatie intrați în criză. Participa la terapii de grup, depunând mărturie, dându-se pe sine însuși drept exemplu pentru a-i ajuta pe alții, pe care îi încuraja să reziste disperării. În fiecare zi, în zori, o mierlă ciripea salutând răsăritul soarelui cu lungi triluri melodioase. În cântecul ei, Antonin citea chemarea reînnoirii, a sănătății regăsite.

Prin urmare, i-a fost oferit un stagiu de reintegrare de trei luni. Obosit de zidurile înalte de la Nanterre, s-a dus să lucreze la Sevrans, în grădina publică. Toți primeau semințe, plante și flori, proporțional cu munca prestată. Apoi a participat la proiectul Canopée, o inițiativă de transformare a unor dealuri terasate în grădini folosite de asociațiile de locuitori. Astfel a fost inițiat în tehnica acoperișurilor vegetale, sub conducerea unor peisagiști și arboricultori, și i-au fost arătate celebrele câmpuri verticale, tehnică de avangardă, încă în stadiu de testare, ce permite plantarea legumelor și a cerealelor pe pante cu înclinație de o sută de grade. După care a plecat trei săptămâni, la începutul verii, într-un adăpost pentru inadaptații sociali, în Nièvre, o fermă întinsă fondată de un mecena, el însuși fost pușcăriaș, care

făcuse avere din repararea telefoanelor mobile. Antonin muncea în grădina de legume, în livezi și cu apicultorii. Până în ziua în care unul dintre camarazi, apucat de o criză subită de demență, ca urmare a unui sevraj mult prea brutal, a spart stupii cu lovituri de lopată și a murit ciuruit de acele albinelor, într-o baltă de miere. Antonin abia a scăpat de răzbunarea muncitoarelor la adunat polenul și doar grație rapidității sale nu a fost înecat sub covorul de sulite miniaturale. Faptul de a fi trecut a doua oară pe lângă moarte i-a insuflat o nouă vitalitate. Sănătatea i s-a restabilit complet și părul i-a crescut la loc. Atinsese fundul prăpastiei, așadar nimic rău nu i se mai putea întâmpla. La sfârșitul lui iulie i s-a dat aprobarea de a pleca și a primit o scrisoare de încurajare de la doctorul Kryptophilos, aflat în vacanță în Epir, în sânul familiei.

Vara, Parisul este un decor de teatru gol. Dacă vreun cuceritor ar vrea să pună mâna pe capitală, i-ar fi suficient să maseze trupele pe 1 august la porțile Orléans și Chapelle și ar intra liniștit într-un oraș mort. Vidul acesta îl speria pe Antonin, care avea nevoie de prezența semenilor lui în număr cât mai mare. Cum economisise încet-încet opt sute de euro și era în așteptarea apartamentului promis, care urma să i se atribuie în toamnă, s-a hotărât să refacă invers periplul alunecării lui în gol, pentru a-l exorciza. A închiriat iarăși câte o cameră prin toate hotelurile prin care trecuse, inclusiv prin cele mai sordide, s-a întâlnit cu aceleași grupuri de kurzi și de afgani prin preajma stației de metrou Stalingrad, cu cecenii, rușii și sirienii conduși de „frații“ lor magrebieni, a dat de aceiași țigani răspândiți mai peste tot. Parisul era cutia de rezonanță a tuturor dramelor planetei. În fața Gării de Nord, pașii i s-au încrucișat cu cei ai unei femei deosebit de demne, îmbrăcată într-un palton răpănos, în pofida căldurii de afară. Așezată pe o valijoară, cerșea plângând. I-a dat douăzeci de euro, o adevărată avere pentru ea, însă femeia i-a dat bancnota înapoi cu un aer uluit. Nu a reușit să-i smulgă niciun cuvânt și a bănuț că era vorba despre o prefăcătorie: era una dintre acele femei din lumea bună care se deghizează în cerșetore întrucât situația li se pare extrem de excitantă.

S-a întors la Casa Îngerilor decis să pună lucrurile la punct, cu un imens buchet de flori în mână. Îi va explica acelei femei admirabile, cu glas apăsător, cum a reușit ea să-l îndepărteze de tentația crimei. Își pregătea în minte mii de pledoarii, căutând argumente originale și cât mai percutante. Sosind la fața locului însă, a fost pus în fața unei surprize neplăcute. Grădina dispăruse, vila era închisă și semăna cu un fort asediat de o armată de buldozere, tractoare, betoniere, excavatoare care nu așteptau decât un semnal pentru a da asaltul. Pe unul dintre pereți fusese lipit un aviz de demolare. Părea că se afla pe un câmp de luptă, în urma unui bombardament intens. A cules informațiile necesare de la restaurantul din vecinătate: Casa Îngerilor se mutase într-un imobil mai mare, La Courneuve. Doamna de Hauteluce obținuse o subvenție serioasă din partea primăriei. Oamenii din cartier nu fuseseră deloc supărați să o vadă luându-și catrafusele, pe ea și pe păduchioșii ei care umpleau totul de jeg. Nu se știa adresa exactă a noii instituții.

Așezându-se la bar și luând o cafea, ținând alături buchetul de trandafiri absurd de mare și de nelalocul lui în context, Antonin a recunoscut în sală o fostă candidată la alegerile prezidențiale, Arlette Laguiller, membră a unei secte troțkiste, Lupta Muncitoare, care lua masa împreună cu gărzile ei de corp, doi rockeri cam pântecoși. Își amintea că tatăl lui o considera deviaționistă, în schimb mama o apăra ca pe o femeie curajoasă, capabilă să facă față ironiilor. A ieșit și a trecut încă o dată prin fața Casei Îngerilor cu imensul său buchet de flori în mână, rămânând proțăpărit un ceas în fața porților încuiate. Amintirea scandalului pe care îl făcuse i-a revenit în memorie și rușinea l-a împietrit încă o dată. În clipa în care a dat să plece, a ridicat ochii spre ferestrele fațadei și i s-a părut că zărește, la etajul doi, o perdea mișcându-se și, dincolo de ea, ca un soi de umbră chinezească, profilul Isoldei, ușor de recunoscut după cocul în care era înfipt un ac de fildeș. Imposibil, doar și ușile, și ferestrele erau închise! Și s-a simțit încă o dată umilit. Ar fi trebuit să sară gardul, să încerce să se cațăre pe perete și să ceară hotărât dreptul la o explicație cinstită. A reușit să-și stăpânească furia. Delira, evident. Ajunsese așa închipuindu-și că

simte ochii doamnei de Hauteluce agățându-i-se de gât ca două cârlige. Când s-a întors, fantoma de la fereastră dispăruse. Singura persoană de la care aștepta un ajutor, nici vorbă să-i întindă mâna. Poate însă că și acest lucru făcea parte din instrumentele vindecării. Auzise doar despre acei maestri zen care își brutalizau discipolii pentru a-i educa și a-i face să fie cu adevărat propriii lor stăpâni. Odată cu dărâmarea Casei Îngerilor se ștergea întreaga lui poveste, un simplu episod neplăcut și lipsit de consecințe.

Era pe la jumătatea lui august și canicula pusese stăpânire pe Franța de câteva săptămâni. Parisul fusese lovit de o lumină crudă, albă aproape, care ardea chipurile. Fără niciun chef de a rămâne în camera jalnică pe care o închiriasse în hotelul ieftin La Redoute de Verdun, de lângă Gara de Est, Antonin a coborât spre Sena. De mâine avea să înceapă căutarea unui serviciu, indiferent care, pentru a scăpa de inactivitate și de tristețe. De ce nu ar fi reabilitat nobila meserie de lustragiu? Va închiria o șaretă cu prelată, trasă de o bicicletă, și va amenaja înăuntru un soi de tron confortabil, propunându-și serviciile trecătorilor, care și-ar fi putut pune piciorul pe un grătar din lemn. Observase trecând atâtea gioarse scâlciate, atâția pantofi purtați un an de zile fără să le mai bage cineva în seamă starea în care ajunseseră... Or, recâștigarea demnității trece prin picioare. Nu îl va suna pe Ariel înainte de a-și demonstra noua reușită în viață. Va aștepta până nu va mai avea nevoie de el și abia apoi îi va propune să se întâlnească. Respectul fostului patron față de el, relevat cu un an în urmă, când Antonin se pregătea să se ducă cu totul la fund, nu putea fi ușor uitat. Nu voia să-i dezamăgească iar pe toți acei oameni care crezuseră în el. Se va arăta în fața lor doar sclipitor și vindecat. Aceasta era ultima lui seară de pierde-vară, de vagabond din Panama, vorba cântecului grupului *Les Ogres de Barback*. Mâine avea să fie cea dintâi zi a renașterii. A visat urât, s-a tratat, fusese el însuși și boala, și medicamentul.

I-a dat un bacșiș gras unui bătrân care strângea mucuri de țigări și le revindea apoi ca pe niște ostii. Și-a cumpărat un corn cu ciocolată care i-a amintit de gustările din copilărie și a coborât până în inima capitalei, de-a lungul canalului Saint-Martin, până în portul de l'Arsenal, pe malul

fluviului. Cel puțin o dată pe oră se oprea în câte o cafenea, într-atât era de deshidratat. A cumpărat și un ziar, din curiozitate. Nu mai deschisese unul de doi ani. A dat de aceleași nume, de aceleași chipuri, de aceleași conflicte și idei întoarse pe toate fețele și repetate iar și iar. Lumea nu se schimbase. Și dacă ar fi căzut acum, timp de zece ani, în comă, tot nu s-ar fi mișcat nimic. A traversat apa pe podul Austerlitz și a coborât în portul Saint-Bernard. Vaporașele erau trase la țarm din sută în sută de metri. Aici îl aștepta un spectacol straniu. Un imens han în aer liber al marginalilor societății se constituise pe chei, sub copaci și printre tufișuri, în jurul unor focuri încropite din tot felul de lemne. Se adunaseră acolo toți idioții, scrântiții, șchiopii în cârje, condamnații pe viață la sărăcie, inșii cu picioarele tăiate și cei fără un chior în buzunare, toată drojdia capitalei. Ieșiseră la aer pe malul fluviului, întinși pe paturi improvizate, desfăcând mese și scaune de camping. Jivinele se distrau într-o veselă harababură. Căpățânile deformate de lovituri se prăjiseră toată vara, trecând de la roșul congestionat al alcoolului la roșul arămiu produs de razele soarelui. Comatoșii sticloanței, culcați pe prosoape, trăgeau mahmuri la aghioase ori se strigau unii pe alții într-o bălmăjeală răgușită, scoțând la vedere picioare osoase și gambe subțiri și pline de urme negre. Dintr-un aparat cu tranzistori zbiera un fel de rock și două babe cocârjate schițau un rigodon⁸ stângaci. Era chermeza amărăților, un tablou de Bruegel aseasonat cu poșircă și muzică teho. Calicimea era în plin chiolhan, pregătindu-și haleala pe lămpile cu gaz, frigând cârnații clasici ori magrebieni pe grătare improvizate. Armata de zdrențăroși făcea casă bună cu cei ieșiți la plimbare, la jogging sau cu bicicletele, foarte numeroși la acea oră, cu cei veniți să respire aer curat după atâta caniculă. Două popoare coabitaau fără fasoane: cei cărora le plesnea puroiu-n abcese și cei care plesneau de sănătate și de succese. Cu toții beau, mâncau, strigau unii la alții, fericiți că sunt vii în minunea de crepuscul care ștergea austeritatea locului, severitatea promontoriului de lângă Ministerul de Finanțe, cu alura lui de convoi feroviar pierzându-se în undele fluviului. De la depărtare ar fi putut fi luați drept un grup în vacanță, ieșit la plajă în lumina amurgului.

Parisul, la est ca și la vest, seamănă cu un oraș american și se transformă într-o utopie verticală, într-un monolit de sticlă și oțel. Un soi de luptător de sumo feminin cu perucă roșcată, așezată de-a latul trotuarului, cu brațele și picioarele goale, cu gamba plină de varice groase cât niște cabluri electrice de un minunat violet bătând în negru, domnea ca o regină peste întreaga harababură. Arătarea se cățăraseră pe un scaun pliant minuscul, pe care fundul ei uriaș îl domina ca un acoperiș de carne, de o parte și de alta. Era încălțată cu niște papuci găuriți, pe unde respirau degetele mari, enorme, ale căror unghii erau date cu oja roșie. Din când în când se ridica pentru a-și mai trage fusta cam prea scurtă. Se bucura de niște sâni atât de generoși, încât, înainte de a se așeza la loc, și-i ținea în palme de teamă să nu-i cadă în țărână. La trecerea lui Antonin, grăsansa cu încheieturile umflate i-a făcut apăsător cu ochiul, și-a desfăcut jamboanele enorme care îi serveau drept coapse și a arătat cu degetul spre interiorul tunelului.

— Lulu Sugativa e aici pentru a vă servi, Milord...

Împotriva propriei voințe, Antonin a fost șocat, tulburat și, spontan, i-a oferit buchetul de flori cam ofilite, dar încă înmiresmate. De cât timp nu mai atinsese o femeie? I-a zâmbit, liniștit de bonomia organică. Și alte roșcate volubile, femele voinice și răgușite, l-au invitat să ciocnească un pahar. Toate aceste spectre cu mutre buhăite de alcool, cu pas nesigur, erau pur și simplu o jignire la adresa științei, a igienei și, până la urmă, a înseși omenirii.

Cu toate acestea, lui Antonin i se păreau frumoși. Erau frații săi într-o vulnerabilitate, o colecție de preafrumoase figuri în pofida mizeriei. Niște prinți, chiar așa, sublimi cu toată sărăcia în care își duceau traiul. Manifestau o perseverență magnifică în degringolada propriei existențe. Contemplând toată această biată omenire înfrântă, a fost cuprins de un spasm, a căzut în genunchi și a început să plângă fără a se mai feri de cineva. Lacrimile curgeau șiroaie, inundându-l parcă, așa cum nu i se mai întâmplase din copilărie, o amărăciune fără margini care se descătușa abia acum. Și-a cerut iertare tovarășilor lui pentru că nutrise asemenea gânduri negre în privința lor, și-a cerut iertare lui Frédo și Mariei Callas fiindcă nu a

știut să-i apere. Își dorea să se împace cu sine însuși și cu lumea întreagă. Se va întoarce să-i ajute pe amărății aceștia imediat ce va reuși să iasă de pe vechiul făgaș. Observând tânărul care suspina ca un puști, baba plicticoasă în minijupă s-a apropiat de el legănându-și fundul enorm și l-a strâns la piept, bătându-l pe spate, pentru a-l consola. Strivit de cureaua ei lată, pierdut în regatul proliferant al feminității, a continuat să plângă până i s-au uscat lacrimile, mișcat, distrus.

[8](#) Dans popular, rapid și vesel, de origine provensală, din secolele XVII–XVIII.

EPILOG

Leptospiroza

Se lăsase noaptea și lumina slabă de la orizont rezista încă tenebrelor, undeva între negru și purpuriu. Antonin s-a îndepărtat de tabăra acelor aventurieri și a plecat în căutarea unui adăpost unde să se poată întinde. Era atât de epuizat, încât nu se mai putea întoarce la hotel. A trecut pe lângă clădirea din prefabricate a Brigăzii Fluviale, cu oamenii săi broască, atleții săi cu piepturi goale, ochelari de soare și pantaloni mulați, echipați ca trupele de comando, a mai mers zece minute printr-un șantier, a lăsat în urmă piscina Joséphine-Baker și galioanele transformate în baruri și discoteci. S-a oprit într-un soi de spațiu parcă deja pregătit: cinci trunchiuri de copac așezate ca tot atâtea puncte pe suprafața unui zar, între care crește o iarbă anemică. Natură reconstituită de bunele intenții ale edililor noștri. Și-a aprins lanterna și și-a scos haina, pe care a transformat-o în pernă. Se afla chiar sub cele patru turnuri splendide ale enormei Biblioteci Naționale, care se ridicau în slavă ca tot atâtea divinități tutelare. Departe se zărea, fără a se auzi, panglica luminoasă a metroului aerian care trece pe podul Bercy. Mai aproape, se simțea legănat de clinchetul unor parâme care ridicau niște vele.

A ațipit și s-a trezit câteva ceasuri mai târziu. Era întuneric. O crampă îi cuprinsese pânțele. Tremura. Nu va reuși. Se va prăbuși din nou, tot mai avea nevoie de ajutor. S-a ridicat în capul oaselor și și-a îmbrăcat haina, fiindcă i se făcuse frig. Pe mal nu mai era nimeni, vasele de promenadă își încetaseră baletul, pe cheiul François-Mauriac circulația scăzuse în intensitate. Curioșii și noctambulii pleaseră. Ar fi trebuit să rămână acolo,

cu tovarășii lui de sărăcie, în promiscuitatea călduță a staulului omenesc. Tremura. O pătură ar fi rezolvat toată povestea.

O ceață lăptoasă urca dinspre Sena, învăluind turnurile și transformându-le în niște degete bandajate ridicate către cer. Mireasma lacustră era amestecată cu miasmele de zgură și de motorină. O lună albă și mare, înfășurată peste sine însăși ca o bucată de unt, stătea lipită în spatele silozului unei mari bănci internaționale, aureolând-o. Până și cosmosul se pusese în serviciul marelui capital, ar fi zis tatăl lui, avid de asemenea metafore. S-a întors pe partea stângă pentru a adormi la loc, dar a perceput o vibrație, un soi de tropot ușor. I se părea că este unul dintre acei indieni din westernuri care pun urechea pe șine pentru a calcula distanța la care se găsește trenul. Cineva chiar alerga nu prea repede pe chei. Cine să fi fost la ora aceasta? Vreun sportiv care se antrena?

A simțit-o înainte de a o vedea, i-a recunoscut parfumul, acel Vetiver amestecat cu o undă de transpirație. Ea era, fără nicio îndoială, miracol al nopții acesteia, dar al cerului!

În sfârșit venise!

A închis ochii pentru a o adormea mai bine.

Era atât de tulburat, că nu știa ce să creadă. L-a apucat tremuratul, iar extremitățile i-au înghețat.

Deja ajunsese deasupra lui, monumentală. Era îmbrăcată în pantaloni scurți și tricou, asudase din cauza efortului, avea brațele goale, iar căștile îi atârnau pe piept.

A îngenuncheat, s-a aplecat și l-a sărutat din vârful buzelor pe gură. Chipul îi încremenise într-o jumătate de surâs.

— Isolde...

— Sst!

Câtă delicatețe din partea acestei femei care venise să pecetluiască împăcarea aici, în culisele nopții. Îl ierta departe de toate celelalte, sub protecția tenebrelor. Act de clemență fără de martori în afara cerului și a Căii Lactee. Renunțase la reproșuri și recunoscuse în el existența unui suflet

mare. Femeia a trecut în spatele lui, i s-a părut că își desfăcea cureaua și nu s-a mai mișcat, paralizat de uimire. A închis ochii, gata să accepte orice.

Facă-se voia sa!

Când a simțit mușcătura fâșiei de piele care i se strângea în jurul gâtului, și-a înțeles greșeala. Nu văzuse ceea ce era evident! Un damf de alcool amestecat cu izul iute de acetonă l-a lovit peste față. O picătură de sudoare a căzut de pe fruntea ei direct în gura lui, iar el a sorbit fermecat stropul de amărăciune sărată.

— Imbecilule, a auzit șoptind vocea ei înfuriată, și eu care eram pe cale de a te recruta! Cât de jos ai putut să decazi...

În depărtare pâlpâiau luminile unui avion care decolase de la Roissy. Vederea i s-a împăienjenit. Chiar înainte de a se sufoca, i-a revenit ca o străfulgerare amintirea nopții petrecute cu bătrâna austriacă, în urmă cu treisprezece ani:

„Nici nu se întinsese bine lângă el, că îi și strecurase o mână autoritară în pantaloni, croindu-și drum cu degetele înghețate. Neîndemânatică, îl trăsese de păr, apoi îl apucase de sculă înainte ca el să-și fi dat seama ce se întâmpla, adică întoarcerea unei pofte nemăsurate pe buza mormântului. Tresărise, urlase și, fără a mai sta pe gânduri, pusese mâna pe sulul de la căpătâi și îl lipise de fața matusalemicei lascive. Și așa, mamaia aia se liniștise. Se zvârcolise ea câteva minute, încercând să-și scoată degetele din pantalonii lui, să-l zgârie cu mâna rămasă liberă, dar nu avea cum să-i facă față. Antonin adormise imediat după aceea. A doua zi, când o descoperise nemișcată, nu își mai adusese aminte de nimic. Tot timpul, de atunci încolo, ștersese cu guma accesul de nerăbdare.“

Își simțea urechile huruind și îi lipsea aerul. Figurile lui Frédo, Mariei Callas și ale multor altora i-au trecut prin fața ochilor, înțelegând în sfârșit. Și și-a imaginat-o pe binefăcătoarea umanității punându-și noaptea la măcinat moara funestă, alergând de la o ruină omenească la alta pentru a le elibera, îmbibându-se cu alcool înaintea fiecărui „tratament“. Câți să fi dat la fund astfel? Și își dorise să-l înroleze!

Asta chiar l-a umplut de mândrie.

Și n-a mai rezistat.

Isolde se pricepea tare bine.

Chiar și cu o sfoară l-ar fi putut strangula. L-a prins de subsuori și l-a târât câțiva metri, picioarele inerte săltând pe pietre, după care l-a rostogolit în apa înghețată, duhnind a putregai. N-a sărit niciun strop. Un nume absurd, complicat, cel al unei boli prezente în apele Senei, leptospiroza, bacilul din urina de șobolan, care atacă inima și creierul, i-a venit în minte. Ținea mult la acest cuvânt care abia putea fi pronunțat, îl degusta profund. Totul era bine.

Plutea zicându-și:

— Te iubesc, te iubesc...

Scena nu a ținut mai mult de treizeci de secunde.

Văduva Neagră și-a strâns la loc cureaua, și-a pus căștile la urechi și s-a îndepărtat în pas de marș, pierzându-se în noapte.

MULȚUMIRI

Romanul acesta are la origine un incident care s-a petrecut în tinerețea mea, în piața Contrescarpe din Paris. Beam un pahar cu câțiva prieteni, când un cerșetor s-a apropiat cerându-și obolul. A insistat, bătând cu pumnul în masă. Unul dintre noi, maoist intransigent, s-a ridicat și l-a împins, făcându-l „valet al capitalului, trădător al clasei muncitoare“. Bărbatul, mort de beat, a căzut pe loc, fără a înțelege ceva. Se zvârcolea, neputând să se ridice, dând din picioare. A plecat în patru labe, spre marea noastră rușine. Două lucruri mi-au rămas întipărite în minte din acea întâmplare: fragilitatea cerșetorului care s-a prăbușit ca un pai și argumentul năucitor utilizat de agresor, acela de a fi fost complice al burgheziei. Față de cerșetori, compasiunea nu este niciodată departe de violență și nici caritatea de ură. Nu li se iartă că, prăbușindu-se, te trag totodată și pe tine după ei în mlaștina abjecției. În decăderea lor, trezesc în noi un soi de sfântă oroare, întrucât doar o graniță subțire desparte viața de zi cu zi de mocirlă. Drept care, cerșetorii încarnează fascinația prăpastiei.

Reiau aici, dintr-un alt unghi, o temă pe care am mai tratat-o și în *Parias*, din 1985, roman care se petrece în India. Povestea se referă, printre altele, la un agronom american care înnebunește și care, neputând eradica sărăcia prin revoluția agrară, hotărăște să strivească toți cerșetorii, noaptea, dând peste ei cu mașina sau strangulându-i. După apariția cărții, o epidemie de crime identice celei pe care o descriesem în cartea mea a avut loc la Calcutta. Un articol semnat de corespondentul revistei *Le Monde* în India a făcut explicit legătura cu volumul, fără a stabili și o relație cauză–efect,

textul cărții nefiind tradus în engleză sau într-una dintre limbile vorbite acolo. Unul sau mai mulți necunoscuți ucisese zeci de oameni fără adăpost, care stăteau pe străzi, cu pietre ori cu lovituri de bâtă. Asasinii nu au fost niciodată descoperiți, iar crimele au încetat la fel de inexplicabil cum începuseră.

Țin să mulțumesc pentru acest roman lui François Bing, fondatorul adăpostului de la Pantin, și lui Jean-Pierre Vignaud, directorul general al instituției, pentru ajutorul și sfaturile lor. La fel și doctorului Dominique Viallard, sensibil la condiția celor lipsiți de adăpost, pe care l-am însoțit în timpul unei operațiuni de căutare a acestora. Vreau să aduc un omagiu, în același timp, și memoriei lui Dédé, astăzi decedat, cerșetor de pe strada Montorgueil, de care am dat într-o dimineată pe ștergătorul de picioare de la ușa mea, un omuleț vesel, cu multă imaginație și cam afectat, care mi-a povestit viața lui groaznică.

Cartea de față este o ficțiune. Mi-am luat libertatea de a descrie realitatea așa cum am vrut și de a suprapune epocile, fără a ține să relatez un adevăr anume. Interviuul televizat cu cântărețul Bono este imaginar. Tot așa, citatele din Christopher Hitchens sunt apocrife, chiar dacă ancheta lui având-o ca subiect pe Maica Tereza este autentică. Este felul meu de a omagia acest partizan britanic care deranjează și dreapta, și stânga, ateu militant față de care simt mai multe afinități. Cât despre sintagma „De slin te umplu, strada mea de jeg“, aceasta este extrasă dintr-un poem al lui Jacques Prévert, din 1966. De vreo jumătate de veac încoace, sintagma apare pe plăcuțe pe multe ziduri din Paris.